

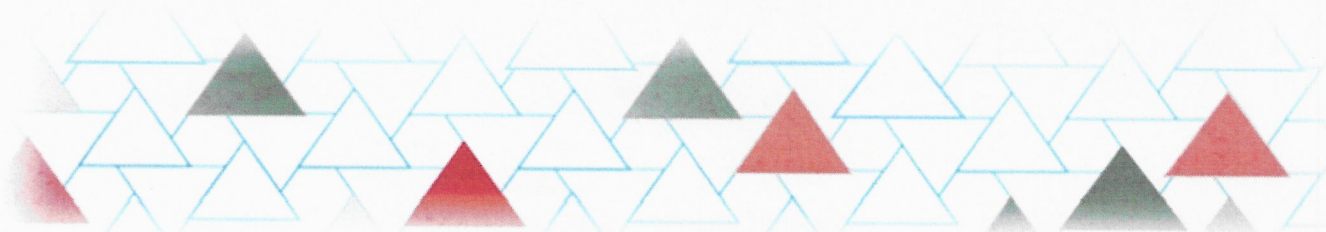
IZVJEŠĆE O FINACIJSKOJ REVIZIJI

IZVJEŠĆA O IZVRŠENJU PRORAČUNA FEDERACIJE BiH

2019.

Broj: 01-02-06-11-1-1630-4/20

Sarajevo, rujan 2020.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	1
2.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II	KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU	5
III	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	7
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	10
5.	PLANIRANJE I DONOŠENJE PRORAČUNA	16
6.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	18
6.1	IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA FBiH U RAZDOBLJU OD 1. 1. DO 31. 12. 2019. GODINE	18
6.2	GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA FBiH.....	19
6.2.1	Prihodi, primici i financiranje.....	19
6.2.2	Rashodi, izdaci i financiranje	21
6.2.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih.....	22
6.2.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	23
6.2.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi.....	25
6.2.2.4	Kapitalni transferi	28
6.2.2.5	Interventna sredstva	30
6.2.2.6	Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvješćivanje i praćenje efikasnosti uloženi sredstava	30
6.2.2.7	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	32
6.2.2.8	Izdaci za financijsku imovinu	32
6.2.2.9	Izdaci za otplatu dugova.....	32
6.2.3	Tekuća pričuva	33
6.2.4	Financijski rezultat	34
6.3	BILANCA STANJA	35
6.3.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	35
6.3.2	Stalna sredstva	38
6.3.3	Dugoročni plasmani.....	39
6.3.4	Kratkoročne obveze i razgraničenja.....	40
6.3.5	Dugoročne obveze i razgraničenja.....	41
6.3.6	Izvori sredstava	45
7.	IZVANBILANČNA EVIDENCIJA	46
8.	AKTIVNOSTI VLADE FBiH I NADLEŽNIH ORGANA U VEZI S INSTITUCIJAMA KOJE SU UGAŠENE I SUKLADNO ZAKONSKIM PROPISIMA OSNOVANE NA DRŽAVNOJ RAZINI.....	46
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	48
IV	PRILOG: KONSOLIDIRANA GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA, PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA I PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA SREDSTVA.....	50
	Konsolidirano Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2019. godinu	51
	Konsolidirana Bilanca stanja na 31. 12. 2019. godine	55
	Konsolidirano Izvješće o novčanim tijekovima za razdoblje izvješćivanja od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine	56
	PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA REVIDIRANIH PRORAČUNSKIH KORISNIKA U 2019. GODINI	57
	PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA SREDSTVA.....	58

I IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Izvješće neovisnog revizora daje se na osnovu provedene financijske revizije, koja obuhvaća reviziju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju **Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu** koje obuhvaća konsolidirana izvješća: Bilancu stanja na 31. 12. 2019. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju, Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan i Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Temelj za mišljenje s rezervom*, konsolidirana financijska izvješća istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, financijski položaj Proračuna FBiH na 31. 12. 2019. godine, novčane tokove i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

- 1. Proračunom FBiH za 2019. godinu nisu planirana sredstva za izmirenje dospjelih obveza temeljem pravomoćnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju iz prethodnih razdoblja, u iznosu od 53.532.859 KM. Ove obveze evidentirane su na razgraničenim rashodima i izvanbilančnoj evidenciji, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH (točka 5. Izvješća).**

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo od Vlade FBiH i Federalnog ministarstva financija sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na sljedeće pitanje:

- Nisu provedeni zakonski propisi vezani za rješavanje pitanja imovine, potraživanja i obveza Federalnog ministarstva obrane, Vojske FBiH, Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, koje su ugašene, a čija je imovina prešla na državnu razinu. Vlada FBiH nije poduzimala aktivnosti u vezi s okončanjem raspolaganja svim pravima i obvezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom, kao ni na utvrđivanju točnog iznosa duga, zaduženja i ostalih obveza nastalih do 1. 1. 2006. godine, sukladno Zakonu o obrani BiH i Zakonu o prestanku važenja Zakona o obrani FBiH, u cilju zaštite i namjenskog korištenja pokretne i nepokretne imovine koja je ostala u nadležnosti FBiH.**

Na datum bilance u Glavnoj knjizi Riznice iskazana su stalna sredstva u iznosu od 28.367.736 KM, potraživanja i plasmani u iznosu od 16.263.774 KM, te obveze i razgraničenja u iznosu od 79.789.537 KM (točka 8. Izvješća).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za financijska izvješća

Vlada FBiH i Federalno ministarstvo financija odgovorni su za izradu i fer prezentaciju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja koji je definiran Zakonom o proračunima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih financijskih izvješća.

Kao dio revizije, sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola;
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola proračunskih korisnika na razini FBiH;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovana na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u unutarnjim kontrolama, koji su otkriveni tijekom revizije.

2. IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju financijskog **Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Temelj za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, financijske transakcije i informacije Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. Planiranje i donošenje Proračuna FBiH za 2019. godinu i Izmjena i dopuna Proračuna FBiH za 2019. godinu nije u cijelosti vršeno sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, s obzirom na značajna odstupanja u realizaciji planiranih prihoda i rashoda. Također, Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2019. godinu nisu izvršene sukladno članku 8. stav 3. Zakona o proračunima u FBiH (točka 5. Izvješća);
2. Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine nije sačinjeno sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, s obzirom na to da ne sadrži sve podatke i informacije propisane ovim Zakonom (točka 6.1 Izvješća);
3. Planiranje i realizacija dijela sredstava tekućih i kapitalnih transfera nije izvršena s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, transparentno, te s korisnicima nisu zaključeni ugovori kojima bi se regulirala međusobna prava i obveze. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2019. godinu. Vlada FBiH je, na prijedlog proračunskih korisnika, u 2019. godini, kao i prethodnih godina, usvajala Programe utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, a da prethodno proračunski korisnici nisu poduzeli adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora, izvješćivanja i praćenja efikasnosti uloženi sredstava (točke 6.2.2.3, 6.2.2.4 i 6.2.2.6);
4. U Glavnoj knjizi Riznice iskazan je dio nekretnina za koje nije prezentirana vjerodostojna dokumentacija o posjedu i vlasništvu, zbog čega vrijednost stalnih sredstava nije realno iskazana u Glavnoj knjizi Riznice i finansijskim izvješćima (točka 6.3.2 Izvješća);
5. Vlada FBiH nije obavijestila Ured za reviziju institucija u FBiH o poduzetim radnjama u cilju prevladavanja nepravilnosti identificiranih u revizorskom izvješću za 2018. godinu, sukladno članku 16. Zakona o reviziji institucija u FBiH (točka 3. Izvješća).

Reviziju usklađenosti izvršili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-ju 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo od Vlade FBiH i Federalnog ministarstva financija sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na sljedeća pitanja:

- Nadležne institucije FBiH još uvijek nisu usvojile Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor. Sukladno članku 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, primjenjuju se propisi vezani za proračunske korisnike i izvanproračunske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru. Svrha usvajanja standarda za javni sektor je izrada pouzdanih finansijskih izvješća, koja će biti interno i međunarodno usporediva (točka 4. Izvješća);
- Taksa na nepovučena sredstva u 2019. godini plaćena je u iznosu od 5.863.104 KM, a ukupan iznos nepovučenih kreditnih sredstava zaključno s 31. 12. 2019. godine je 1.397.414.520 KM (točka 6.3.5 Izvješća).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih Izvješća, Vlada FBiH i rukovodstvo Federalnog ministarstva financija odgovorni su osigurati da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu sukladne propisima kojima su regulirane i potvrditi da se tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Vlade FBiH i Federalnog ministarstva financija, prema definiranim kriterijima, sukladno zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 23. 9. 2020. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju konsolidiranih finansijskih izvješća, Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. konsolidirana finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu proračuna u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu proračuna u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Proračuna FBiH za 2019. godinu;
- Proračun FBiH za 2019. godinu i Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2019. godinu;
- Zakon o riznici u FBiH;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o reviziji institucija u FBiH;

kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

III IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju), sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH¹ i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), izvršio je reviziju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu.

Federalno ministarstvo financija (u daljnjem tekstu: Ministarstvo financija²) upravlja Proračunom FBiH i opslužuje ga u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad korištenjem proračunskih sredstava, sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH³ i Zakonu o riznici u Federaciji BiH.⁴ Vlada FBiH, sukladno navedenim zakonima, donosi smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje od tri godine. Na prijedlog Ministarstva financija, premijer Vlade FBiH Prijedlog proračuna podnosi Parlamentu FBiH. Proračunski korisnici su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje proračunskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Proračuna FBiH. Proračunski korisnici koriste sredstva sukladno godišnjem financijskom planu, a prema dinamici utvrđenoj tromjesečnim i mjesečnim planovima koje odobrava ministrica financija, sukladno raspoloživim sredstvima.

Ukupno ostvareni prihodi, primici i financiranje u 2019. godini, kojima je financirana 61 institucija, iznosili su 2.264.997.917 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 147.919.153 KM. Rashodi, izdaci i otplate duga iskazani su u iznosu od 2.194.567.162 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 226.724.180 KM. Višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 70.430.755 KM.

Ured za reviziju planirao je i izvršio reviziju 23 proračunska korisnika, kojima je odobren proračun u ukupnom iznosu od 2.458.991.280 KM, što je 91,0% od ukupno planiranih sredstava Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2019. godinu (2.701.845.731 KM). Ukupno iskazani rashodi i izdaci revidiranih korisnika iznose 1.971.153.989 KM ili 89,8% ukupno realiziranih rashoda i izdataka u 2019. godini. Sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH, izvršena je obvezna revizija 19 proračunskih korisnika i četiri proračunska korisnika za koje je revizija izvršena sukladno Planu revizija za 2019./2020.

U pojedinačnim izvješćima o financijskoj reviziji proračunskih korisnika za 2019. godinu dana su mišljenja o reviziji financijskih izvješća i reviziji usklađenosti aktivnosti financijskih transakcija i informacija sa zakonskim i drugim propisima i objavljene su informacije o uočenim nepravilnostima u poslovanju federalnih institucija. Određeni broj konstatiranih propusta i nepravilnosti koje se odnose na financijsku reviziju revidiranih proračunskih korisnika su sustavnog karaktera i za njihovo rješavanje je potrebna aktivnost većeg broja proračunskih korisnika.

Konačna izvješća revidiranih proračunskih korisnika dostavljena su: predsjedniku FBiH, premijeru Vlade FBiH, predsjedavajućim Doma naroda i Predstavničkog doma Parlamenta FBiH i Ministarstvu financija. Nakon dostavljanja konačnih izvješća Parlamentu FBiH, objavljena su na internet-stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH: www.vrifbih.ba.

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidirana financijska izvješća za 2019. godinu, Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine i usklađenost aktivnosti, financijskih transakcija i informacija iskazanih u financijskim izvješćima s relevantnim zakonima i drugim propisima. Predmet revizije nije bila implementacija razvojno-investicijskih projekata koji su u nadležnosti ministarstava, već samo koordinacija, nadzor, uspostava knjigovodstvenih evidencija i izvješćivanje, sukladno Uredbi o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realiziranja programa javnih investicija⁵ i ostalim propisima i aktima donesenim od nadležnih organa i institucija.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 22/06

² Za ostala federalna ministarstva u nastavku teksta koristit će se samo naziv Ministarstvo, bez riječi Federalno.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 9/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 106/14

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja Proračuna FBiH. Revizijom će se procijeniti primjenjuju li rukovodstva institucija zakone i propise i koriste li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti financijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija unutarnje revizije.

Revizija je obavljena sukladno unutarnjim planskim dokumentima, s prekidima u razdoblju od listopada 2019. do srpnja 2020. godine.

Okolnosti izazvane pandemijom COVID-19 mogle su imati utjecaja na način obavljanja poslova u okviru uspostavljenog kontrolnog okruženja, zbog čega je, s ciljem prikupljanja dovoljnih i primjerenih revizijskih dokaza, omogućeno dostavljanje dokumentacije elektronskim putem.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju izvršio je financijsku reviziju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu i dao preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. U Izvješću o financijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu dano je mišljenje s rezervom o financijskim izvješćima i izvješću o usklađenosti.

Vlada FBiH nije postupila sukladno članku 16., točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestila Ured za reviziju o poduzetim mjerama i aktivnostima na realizaciji danih preporuka u cilju otklanjanja nepravilnosti identificiranih u Izvješću o financijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu.

Revizijom Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu i uvidom u poduzete aktivnosti, te analizom realizacije danih preporuka, utvrdili smo sljedeće:

Realizirane preporuke

- 1) Jedinica za proračunsku inspekciju je aktom Kriteriji i relevantne informacije/podaci za izbor proračunskih korisnika za obavljanje proračunskog nadzora, od 3. 9. 2019. godine, utvrdila relevantne kriterije i informacije za izbor korisnika.
- 2) Sredstva za izgradnju autocesta i brzih cesta prenesena su na poseban namjenski račun u okviru Jedinственог računa riznice FBiH, a realizirana sredstva su evidentirana sukladno članku 76. Zakonu o proračunima u FBiH.

Djelomično realizirane preporuke

- 1) Ministarstvo financija (Središnja harmonizacijska jedinica) nastavilo je aktivnosti na uspostavi financijskog upravljanja i unutarnjih kontrola, sukladno važećim zakonskim propisima. Međutim, još uvijek nije u potpunosti uspostavljen i implementiran sustav financijskog upravljanja i kontrole sukladno navedenim propisima.
- 2) Ministarstvo financija je poduzelo određene aktivnosti u dijelu analize Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor, ali oni još uvijek nisu usvojeni.
- 3) Aktivnosti na ispunjenju strateških ciljeva utvrđenih Strategijom za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. i Akcijskim planom za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine nastavljene su u 2019. godini, ali nisu okončane do isteka razdoblja na koje se odnose.
- 4) Poduzete su aktivnosti vezane za usklađivanje registra proračunskih korisnika sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH. Međutim, nisu okončane.

Nerealizirane preporuke

- 1) Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti na pokretanju natječajnih procedura i da okonča imenovanja rukovodećih državnih službenika, sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH.
- 2) Potrebno je da Ministarstvo financija i Vlada FBiH u okviru svojih nadležnosti uspostave funkciju unutarnje revizije u javnom sektoru, sukladno važećim propisima.
- 3) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija u okviru nadležnosti poduzmu aktivnosti na otklanjanju utvrđenih nepravilnosti koje se odnose na planiranje, izvršenje i izvješćivanje Proračuna FBiH.
- 4) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu aktivnosti na tome da proračunski korisnici, koji u okviru svoje nadležnosti ostvaruju javne prihode, sukladno zakonskim propisima planiraju, prate i poduzimaju aktivnosti u cilju blagovremene naplate javnih prihoda.
- 5) Dospjele obveze po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima potrebno je planirati i iskazati sukladno načelu modificiranog nastanka poslovnog događaja, odnosno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu.
- 6) Potrebno je da Vlada FBiH preispita propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prijevoz korisnicima odvojenog života.
- 7) Potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, u cilju smanjenja izdvajanja proračunskih sredstava za naknade povjerenstvima čiji su članovi zaposlenici proračunskih korisnika.
- 8) Potrebno je da Ministarstvo financija preispita dane upute koje se odnose na pitanje izračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova povjerenstava.
- 9) Potrebno je da Vlada FBiH preispita Zaključak o pravu korištenja službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre i savjetnike.
- 10) Rashode i izdatke priznavati na temelju nastanka poslovnog događaja (obveze), u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno od plaćanja, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH.
- 11) Sukladno nadležnostima, potrebno je da Vlada FBiH, u suradnji s resornim ministarstvima, poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa koji reguliraju financiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi, potpore javnim poduzećima i braniteljsko-invalidskoj zaštiti.
- 12) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu mjere za ocjenu opravdanosti financiranja transfera koji nemaju zakonsku utemeljenost.
- 13) U okviru Riznice Ministarstva financija neophodno je utvrditi točan iznos duga, zaduženja i ostalih obveza, kao i potraživanja Federalnog ministarstva obrane, Vojske Federacije BiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH.
- 14) Potrebno je da Ministarstvo financija s nadležnim institucijama i organima poduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja po kreditima, temeljem zaključenih ugovora.
- 15) Potrebno je osigurati vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu građevina i zemljišta, koja bi bila temelj za knjigovodstveno evidentiranje u Glavnoj knjizi Riznice.
- 16) Potrebno je da Ministarstvo financija u Glavnoj knjizi Riznice izvrši sva potrebna evidentiranja knjigovodstvenih promjena, koja su nastala odljevom sredstava po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske.
- 17) Izvršiti usuglašavanje stanja na kontima financijskih i obračunskih odnosa sa drugim povezanim jedinicama, te evidentiranje na istim vršiti sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.

- 18) Potrebno je da Ministarstvo financija u suradnji s Ministarstvom branitelja i invalida domovinskog rata i Službom za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH poduzme aktivnosti na okončanju pitanja raspolaganja pravima i obvezama na pokretnoj i nepokretnoj imovini bivšeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH, sukladno Zaključku Vlade FBiH iz 2006. godine.
- 19) Potrebno je da Vlada FBiH i sve relevantne institucije poduzmu aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se konačno riješilo pitanje raspolaganja pravima i obvezama na imovini, te evidentiranje iste za institucije koje su sa federalne prešle na državnu razinu.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

U izvješćima o financijskoj reviziji o izvršenju Proračuna FBiH prethodnih godina davane su preporuke za koje su nadležni i odgovorni rukovoditelji proračunskih korisnika trebali poduzeti odgovarajuće aktivnosti na realizaciji tih preporuka. S obzirom na to, preporuke koje su navedene u nastavku nisu ocijenjene, jer su dane korisnicima u pojedinačnim izvješćima o izvršenoj reviziji:

- 1) Potrebno je da svi proračunski korisnici na razini Proračuna FBiH okončaju aktivnosti na uspostavi funkcionalne unutarnje revizije u svojim institucijama.
- 2) Potrebno je da proračunski korisnici poduzmu sve neophodne aktivnosti kako bi se uspostavila operativna i funkcionalna unutarnja revizija u cilju transparentnog, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog upravljanja javnim sredstvima.
- 3) Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke predviđene zakonskim propisima, te da se oni zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, s točno definiranim poslovima koje treba uraditi.
- 4) Za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta potrebno je da proračunski korisnici angažiranje izvršitelja vrše sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH.
- 5) Potrebno je da Vlada FBiH, u suradnji s Ministarstvom financija i proračunskim korisnicima, uspostavi kontrolne aktivnosti kod uporabe i korištenja službenih vozila.
- 6) Potrebno je da Vlada FBiH osigura primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja i Uredbe o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama svih proračunskih korisnika.
- 7) Blagovremeno predlagati programe utroška sredstava transfera kako bi se realizirali u godini za koju su i planirani.
- 8) Programima o utrošku sredstava tekućih transfera utvrditi mjerljive kriterije, jasno definirati svrhu odobravanja sredstava, utvrditi obvezu izvješćivanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, te osigurati kontrolu nad utroškom ovih sredstava.
- 9) Programima utroška sredstava precizirati svrhu i način korištenja i izvješćivanja o utrošku, sukladno članku 57. Zakona o proračunima u FBiH.
- 10) Programima utroška sredstava kapitalnih transfera propisati jasne i mjerljive kriterije za raspodjelu sredstava i osigurati transparentnost sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH i Zakonu o izvršavanju Proračuna u FBiH.
- 11) Programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera za raspodjelu interventnih sredstava utvrditi namjenu, korisnike i jasne i mjerljive kriterije za utvrđivanje iznosa i raspodjele sredstava.
- 12) Kontinuirano vršiti kontrolu namjenskog utroška doznačenih sredstava transfera na terenu, uvažavajući rokove zastare.
- 13) U slučajevima kada se ustanovi da sredstva nisu utrošena ili su nenamjenski utrošena, potrebno je blagovremeno poduzimati sve zakonom propisane radnje radi povrata sredstava na JRR FBiH, sukladno članku 46., stav 2. Zakona o proračunima u FBiH.
- 14) Potrebno je godišnje sačinjavati Analizu podržanih projekata iz sredstava tekućih i kapitalnih transfera s ciljem utvrđivanja efikasnosti uloženi sredstava i procjene da li je potrebno nastaviti njihovu daljnju realizaciju ili ih zamijeniti drugim projektima.

- 15) Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim ministarstvom poduzme adekvatne aktivnosti u cilju što efikasnijeg korištenja proračunskih sredstava koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH – Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH, sukladno zaključenom Ugovoru o komisionim poslovima i aneksima na Ugovor.
- 16) Sredstva tekuće pričuve Vlade FBiH koristiti samo za namjene propisane Zakonom o proračunima u FBiH.
- 17) Prilikom raspodjele tekuće pričuve premijera Vlade FBiH i zamjenika premijera Vlade FBiH utvrditi kriterije za odabir korisnika i osigurati nadzor nad utroškom doznačenih sredstava;
- 18) Rashode i izdatke priznavati na temelju relevantne dokumentacije o nastanku poslovnog događaja, sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
- 19) Potrebno je dospjele obveze iskazivati sukladno načelu modificiranog nastanka poslovnog događaja, prema članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, te odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu.
- 20) Popis imovine, obveza i tražbina izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti stanje utvrđeno popisom s knjigovodstvenim stanjem, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH propisano.
- 21) Obveze, odnosno rashode proračunski korisnici trebaju planirati i evidentirati sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.
- 22) Potrebno je da proračunski korisnici u potpunosti primjenjuju Zakon o javnim nabavama u dijelu blagovremenog započinjanja procedura javnih nabava, kao i u dijelu praćenja realizacije zaključenih ugovora.

Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dato je ukupno 28 preporuka, od čega je sedam novih i 21 preporuka koja je već data u Izvješću o financijskoj reviziji za 2018. godinu (18 nerealiziranih i tri djelomično realizirane).

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁶ i Pravilniku o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH,⁷ proračunski korisnici imaju obvezu uspostavljanja sustava unutarnjih kontrola i uređivanje sustava po međunarodnim standardima unutarnje kontrole, kako bi se osiguralo izvješćivanje o aktivnostima u okviru temeljne djelatnosti. Ministarstvo financija je, pored upravljanja prihodima i izdacima Ministarstva, odgovorno u ime Vlade FBiH za računovodstvo i unutarnji nadzor transakcija zaduživanja i duga. Ono također može obavljati nadzor nad računovodstvenim dokumentima prihoda i izdataka proračunskih korisnika, izvanproračunskih fondova, te županija, gradova i općina i donositi instrukcije za uspostavu i održavanje sustava unutarnje kontrole.

Sustav unutarnjih financijskih kontrola uspostavlja se radi osiguranja dobrog financijskog upravljanja u javnom sektoru u cilju usmjeravanja i kontroliranja financijskih efekata poslovanja na način da podrže realizaciju ciljeva, te da se ograničena javna sredstva troše na zakonit, pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način. **Financijsko upravljanje i kontrola** provodi se putem pet međusobno povezanih komponenti unutarnjih kontrola na temelju COSO modela⁸ koje obuhvaćaju: kontrolno okruženje, procjenu rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, te praćenje i procjenu.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

⁸ Komponente su utvrđene sa INTOSAI smjernicama za standarde unutarnje kontrole za javni sektor. Skraćenica COSO odnosi se na Komitet sponzorskih organizacija Treadway komisije (engl. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission).

Kod proračunskih korisnika kod kojih je izvršena financijska revizija za 2019. godinu uočen je određeni napredak na uspostavi i unapređenju sustava financijskog upravljanja i kontrole, ali on je još uvijek nezadovoljavajući u dijelu koji se odnosi na:

- **Kontrolno okruženje** kod većine proračunskih korisnika još uvijek ne predstavlja pouzdan temelj za razvoj kvalitetnog sustava financijskog upravljanja i kontrole (pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta u odnosu na stvarno popunjena radna mjesta konstatirana su značajna odstupanja između sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta, što ukazuje na to da postojeća sistematizacija nije optimalna, a korisnici funkcioniraju i obavljaju poslove iz nadležnosti s postojećim brojem izvršitelja). Neuspostavljanje adekvatnog upravljanja ljudskim resursima utječe na nepovoljno kontrolno okruženje. Kod određenih federalnih institucija, odlukama Vlade FBiH, kao vršitelji dužnosti na određeno razdoblje, do okončanja natječajne procedure, imenovani su ravnatelji – državni službenici i privremeno Upravno vijeće na tri mjeseca, do okončanja postupka konačnog imenovanja. Natječajne procedure se ne pokreću blagovremeno, tako da se u praksi dešava da imenovani obnašaju funkcije više godina, što nije regulirano zakonskim propisima. Tijekom 2019. godine zaključivani su ugovori o djelu za redovne poslove iz nadležnosti i poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu, za koje su isplaćena značajna sredstva. Ugovori o djelu, zaključeni na ovakav način, predstavljaju netransparentan način zapošljavanja, što se ne može prihvatiti kada je u pitanju javni sektor.
- **Upravljanje rizicima** još uvijek nije razvijeno u smislu da proračunski korisnici utvrde i procijene vjerojatnost nastanka rizika i njihovih utjecaja na poslovanje, dokumentiraju podatke o rizicima u registre rizika, izvješćuju o najznačajnijim rizicima i aktivnostima u upravljanju rizicima.
- **Kontrolne aktivnosti** nisu uspostavljene na propisan način, jer je kod jednog broja proračunskih korisnika koji su bili predmet revizije evidentan izostanak pisanih procedura, kao i neažuriranje unutarnjih akata sukladno važećim propisima.
- **Informacije i komunikacije** još uvijek nisu na zadovoljavajućoj razini.
- **Praćenje i procjena** sustava financijskog upravljanja i kontrole koja se izvršava putem pojedinačnih izvješća proračunskih korisnika uglavnom pokazuje nedovoljnu razinu razvoja sustava financijskog upravljanja i kontrole, odnosno neusklađenost sustava unutarnjih kontrola sa zahtjevima Standarda unutarnjih kontrola. Posebno ukazujemo na nezadovoljavajući stupanj realizacije preporuka revizije.

Obavljenom revizijom proračunskih korisnika konstatirali smo da unutarnje kontrole kod proračunskih korisnika nisu adekvatno uspostavljene, sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i Međunarodnim standardima unutarnje kontrole. Također, kontrolnim aktivnostima nisu obuhvaćeni svi procesi rada, nisu sačinjene mape procesa, nisu identificirani i procijenjeni rizici za značajne procese poslovanja, nisu uspostavljeni registri rizika, niti su jasno definirani upravljački, administrativno-kontrolni i računovodstveno-kontrolni postupci, postupci procjene rizika i provođenja monitoringa rukovodstva nad uspostavljenim unutarnjim kontrolama. Pojedini proračunski korisnici su sačinili mapu procesa, izvršili procjenu rizika, uspostavili registar rizika, ali još uvijek nisu u potpunosti implementirali sustav financijskog upravljanja i kontrole sukladno zakonskim propisima. Istovremeno, jedan broj proračunskih korisnika nije vršio nadzor nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, odnosno nije vršio sistematično i redovito identifikaciju i procjenu rizika. **Ovako uspostavljene unutarnje kontrole za posljedicu su imale određene nedostatke i nepravilnosti koje su konstatirane tijekom pojedinačnih revizija i za koje su dane preporuke u izvješćima o financijskoj reviziji za proračunskog korisnika kod kojega je utvrđena nepravilnost. Dakle, sustav unutarnjih kontrola još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini, unutarnje kontrole nisu adekvatno uspostavljene kako bi spriječile aktiviranje potencijalnih rizika i pomogle u ostvarivanju ciljeva organizacija, što nije sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, te je utjecalo na konstatirane propuste u izvršenju Proračuna FBiH kao cjeline. Navedeno više dobiva na važnosti budući da je spomenuti Zakon na snazi već tri godine, kao i da je Zakonom o proračunima u FBiH i ranije bila utvrđena obveza uspostavljanja sustava unutarnjih kontrola.**

Preporuka:

- **potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti na okončanju imenovanja rukovodećih državnih službenika i članova Upravnog vijeća, sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH.**

Središnja harmonizacijska jedinica (u daljnjem tekstu: SHJ), koju je uspostavilo Ministarstvo financija, ovlaštena je za razvoj, rukovođenje i koordinaciju financijskog upravljanja i kontrole i unutarnje revizije u javnom sektoru, harmonizaciju sustava financijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora u FBiH, ocjenu adekvatnosti i efektivnosti sustava financijskog upravljanja i kontrole u organizacijama u FBiH.

U 2019. godini objavljen je Pravilnik o izmjenama Pravilnika o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH i Priručnik za financijsko upravljanje i kontrolu u javnom sektoru u FBiH u cilju pružanja podrške organizacijama javnog sektora u FBiH. SHJ je sačinila Nacrt strategije razvoja sustava javnih unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru FBiH 2020. – 2025. i izradila novi Pravilnik o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u javnom sektoru u FBiH koji je objavljen u srpnju 2020. godine.

SHJ je nadležna za federalnu i županijsku razinu, jedinice lokalne samouprave, izvanproračunske fondove na federalnoj i županijskoj razini, te pravne osobe u kojima FBiH/županija/općina imaju većinski vlasnički udjel. Zaključno s 31. 12. 2019. godine, od 73 institucije koje su obvezne uspostaviti unutarnju reviziju⁹ 63 institucije su istu formirale (organizacijsko pozicioniranje: 53 institucije su uspostavile Jedinicu za unutarnju reviziju, a 10 institucija je imenovalo unutarnjeg revizora).¹⁰ Od 29 obveznika u kojima FBiH/županije/općine imaju većinski vlasnički udjel, unutarnju reviziju uspostavila su 24 obveznika.

Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije u javnom sektoru u FBiH za 2019. godinu SHJ je sačinila 30. 6. 2020. godine, što nije sukladno članku 7. Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. Do okončanja revizije Vlada FBiH nije razmatrala ovo Izvješće. Ministarstvo financija je 17. 6. 2020. godine zatražilo mišljenje Ministarstva pravde na Prijedlog zaključka, kako bi moglo ovo Izvješće uputiti Vladi FBiH na razmatranje i usvajanje, koje nije pristiglo do trenutka sačinjavanja Očitovanja na Nacrt izvješća o financijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu.

Godišnje konsolidirano izvješće o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH za 2019. godinu sačinjeno je 30. 6. 2020. godine i upućeno Vladi FBiH na razmatranje i usvajanje 7. 7. 2020. godine, što nije sukladno članku 12. stav 3. i 4. Pravilnika o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, sukladno kojem se ovo izvješće dostavlja Vladi FBiH do 30. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu radi razmatranja i usvajanja. Vlada FBiH je Zaključkom od 17. 7. 2020. godine usvojila Godišnje konsolidirano izvješće o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH za 2019. godinu.

Kao razlog kašnjenja u izradi i dostavi navedenih izvješća Ministarstvo financija navelo je činjenicu da je Vlada FBiH proglasila stanje nesreće uzrokovano pojavom pandemije COVID-19,¹¹ što je utjecalo na realizaciju planiranih aktivnosti.

Ministarstvo financija nije poduzelo potrebne aktivnosti, sukladno nadležnostima, s ciljem uspostave unutarnje revizije i financijskog upravljanja i kontrole na svim razinama vlasti u FBiH, kako je predviđeno Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. Navedeno više dobiva na važnosti budući da je Zakon o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH donesen 2008. godine, a SHJ je uspostavljena 2010. godine.

⁹ Struktura obveznika je sljedeća: federalna razina (19), županijska razina (10), izvanproračunski fondovi u FBiH i županijama (17) i gradovi i općine (27).

¹⁰ Podaci koji su iskazani u Izvješću o financijskoj reviziji Federalnog ministarstva financija za 2019. godinu, br. 01-02-06-11-1-1887-6/19, iskazani su na temelju evidencije SHJ, koja nije bila ažurirana zaključno s 31. 12. 2019. godine.

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 21/20

Preporuka:

- **potrebno je da Ministarstvo financija s Vladom FBiH poduzme aktivnosti, prema nadležnostima, na uspostavi unutarnje revizije i sustava financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim razinama vlasti u FBiH, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.**

Unutarnja revizija u federalnim institucijama uređena je Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹² i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.¹³ Ministarstvo financija je uspostavilo Jedinicu za unutarnju reviziju, sukladno navedenim aktima. Osim za reviziju sustava, aktivnosti i procesa u Ministarstvu financija, Jedinica za unutarnju reviziju uspostavljena je i za sustave, aktivnosti i procese proračunskih korisnika koji ne ispunjavaju uvjete definirane člankom 9. Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. Kao što je navedeno, još uvijek svi obveznici nisu uspostavili unutarnju reviziju, što ukazuje na to da implementacija zakonskih i drugih propisa, koji se odnose na uspostavu unutarnje revizije, traje sporo, te je neefikasna.

Tijekom obavljanja pojedinačnih revizija proračunskih korisnika za 2019. godinu nismo se u značajnijoj mjeri mogli osloniti na rad unutarnje revizije, jer u većini slučajeva nisu revidirani ključni procesi i procesi s visokim rizikom. Naime, u Jedinicama za unutarnju reviziju najčešće je zaposlen jedan unutarnji revizor, što nije sukladno međunarodnim standardima za profesionalnu praksu unutarnje revizije, te je nedovoljno da bi funkcija unutarnje revizije bila operativna u potpunosti i obavljala poslove iz nadležnosti.

Proračunska inspekcija i postupak inspeksijskog nadzora reguliran je Zakonom o proračunima u FBiH, Uredbom o proračunskom nadzoru u FBiH,¹⁴ Zakonom o financijskom poslovanju¹⁵ i drugim propisima. Pri Ministarstvu financija uspostavljena je Jedinica za proračunsku inspekciju (u daljnjem tekstu: Jedinica), koja sukladno Pravilniku o obavljanju inspeksijskog nadzora planira aktivnosti koje se odnose na provođenje inspeksijskog nadzora zakonitosti, blagovremenosti i namjenske uporabe proračunskih sredstava i utvrđivanje mjera za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti. Primarni fokus proračunskog nadzora bili su krajnji korisnici proračunskih sredstava i fondovi, kao i postupanje po zaprimljenim prijavama, te je nakon analize zaprimljene dokumentacije vršen proračunski nadzor kod određenih subjekata. Postupak inspeksijskog nadzora putem Jedinice uređen je Pravilnikom o obavljanju inspeksijskog nadzora od Ministarstva financija putem Jedinice za proračunsku inspekciju. Kriteriji i informacije za izbor korisnika utvrđeni su aktom Kriteriji i relevantne informacije/podaci za izbor proračunskih korisnika za obavljanje proračunskog nadzora, koji je Jedinica sačinila 3. 9. 2019. godine.

Registar proračunskih korisnika koji je uspostavilo i koji vodi Ministarstvo financija nije sukladan Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilniku o utvrđivanju i načinu vođenja Registra proračunskih korisnika Proračuna u FBiH.¹⁶ Naime, Parlament FBiH i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH i dalje planiraju proračun kao tri proračunska korisnika s jednim identifikacijskim brojem, kazneno-popravni zavodi (u daljnjem tekstu: KPZ) kao jedan proračunski korisnik, iako se radi o sedam posebnih pravnih osoba, a Federalna uprava civilne zaštite i Stožer civilne zaštite planiraju se kao dva proračunska korisnika s jednim identifikacijskim brojem. Navedeno je utjecalo kako na planiranje tako i realizaciju Proračuna FBiH, odnosno planiranje i realizaciju sredstava za rad Parlamenta FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, kazneno-popravnih zavoda u FBiH, Federalne uprave civilne zaštite i Stožera civilne zaštite.

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 82/13, 74/14

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 48/16

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 30/14

Zaključkom Vlade FBiH od 7. 11. 2019. godine usvojena je Informacija o planiranju, odobravanju i raspodjeli proračunskih sredstava za KPZ-ove, te da se KPZ-ovi razdvoje na sedam proračunskih korisnika prilikom planiranja Proračuna za 2021. godinu. Ministarstvo financija je, nakon što je utvrdilo da su ispunjeni uvjeti iz članka 4. točka 1., 2. i 3. Pravilnika, dalo suglasnost za upis sedam KPZ-ova u Registar proračunskih korisnika, o čemu je informiralo Vladu FBiH 10. 2. 2020. godine. Registar proračunskih korisnika FBiH objavljen je 11. 3. 2020. godine.¹⁷

Uspostavljeni Registar proračunskih korisnika proračuna u FBiH nije sukladan Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilniku o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH.

Preporuka:

- **potrebno je da Ministarstvo financija, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilniku o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH, uspostavi Registar proračunskih korisnika proračuna u FBiH.**

Fiskalna odgovornost regulirana je člankom 44. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je utvrđeno da su rukovoditelji proračunskih korisnika odgovorni za zakonito i namjensko korištenje sredstava i učinkovito i uspješno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrole u okviru proračunom utvrđenih sredstava. Svake godine, za prethodnu proračunsku godinu, rukovoditelji su dužni dostaviti Izjavu o fiskalnoj odgovornosti Ministarstvu financija, koje je nadležno za provjeru sadržaja izjava o fiskalnoj odgovornosti sukladno Pravilniku o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija navedeni poslovi nisu predviđeni, odnosno nisu dodijeljeni određenoj organizacijskoj jedinici/radnom mjestu. Također, Ministarstvo financija nije donijelo unutarnji akt kojim bi detaljnije uredilo prijem i pregled izjava. **Temeljem navedenog, konstatirali smo da Ministarstvo financija nije na adekvatan način obavljalo poslove provjere sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti, sukladno odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Preporuka:

- **potrebno je da Ministarstvo financija Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu utvrdi poslove vezane za Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, te donese unutarnji akt koji će detaljnije propisati način i korake u postupku provjere sadržaja Izjave, sukladno Pravilniku o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRS JS) nisu usvojeni, iako je Ministarstvo financija tijekom 2019. godine poduzelo određene aktivnosti na analizi standarda. Naime, Strategijom reforme upravljanja javnim financijama u FBiH 2017. – 2020., u FBiH planirana je implementacija Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor (u daljnjem tekstu: MRS JS), za koju je zaduženo Ministarstvo financija, s rokom: prvi kvartal 2019. godine. Do objavljivanja MRS-a JS proračunski korisnici i fondovi u FBiH primjenjivat će posebne propise za proračunske korisnike i izvanproračunske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.¹⁸

Preporuka:

- **potrebno je da Ministarstvo financija, u suradnji s Vladom FBiH, nastavi aktivnosti na usvajanju Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.**

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 19/20

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 83/09

Strategija za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. FBiH i Akcijski plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. FBiH¹⁹ Vlada FBiH je usvojila 16. 9. 2016. godine. Koordinaciju i praćenje realizacije planiranih aktivnosti iz Akcijskog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije vrši Antikorupcijski tim Vlade FBiH, koji je imenovan 2016. godine. Između ostaloga, zadatak Tima je bio da utvrdi slabosti u otkrivanju koruptivnih krivičnih djela i identificira okolnosti koje su dovele do tih slabosti, te sačini analizu i dostavi je Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i nadležnim tužiteljstvima u BiH. Također, ovaj Tim je trebao pripremiti nacrt zakona u vezi s borbom protiv korupcije.

Izvešće o radu Antikorupcijskog tima Vlade FBiH za 2019. godinu Vlada FBiH usvojila je Zaključkom od 28. 2. 2020. godine, kojim je utvrđeno da Antikorupcijski tim nastavi aktivnosti sukladno zadacima iz Rješenja o njegovom formiranju, bez ocjene izvršenih aktivnosti i preporuka o daljim aktivnostima, s obzirom na to da su se Strategija i Akcijski plan odnosili na prethodno razdoblje. To ima posebnu značajnost jer je Akcijski plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine istekao zaključno sa završetkom revidirane godine.

Identificirano je 88 obveznika za izradu Plana integriteta kao preventivnog antikorupcijskog alata koji je temelj za definiranje rizika svakog radnog mjesta i otklanjanje uvjeta koji pogoduju nastanku korupcije, a planove integriteta je izradilo i usvojilo 78 obveznika. U izvještajnom razdoblju zaprimljene su tri prijave koje upućuju na počinjenje koruptivnih kaznenih djela, koje su nakon razmatranja prosljeđene nadležnim institucijama na postupanje.

Jedan od strateških ciljeva Antikorupcijskog tima je osiguranje normativnog okvira (usvajanje Zakona o zaštiti prijavitelja korupcije u FBiH i Zakona o sukobu interesa u organima vlasti FBiH) za učinkovitu borbu protiv korupcije u FBiH. Vlada FBiH je u 2018. godini usvojila Prednacrt zakona o zaštiti prijavitelja korupcije u FBiH, a Predstavnički dom Parlamenta FBiH je usvojio Nacrt ovog zakona, dok ga Dom naroda još uvijek nije razmatrao. Zakon o sukobu interesa u organima vlasti FBiH priprema se u Ministarstvu pravde.

Predsjednik Antikorupcijskog tima, u svojstvu člana Interresorne radne grupe za izradu strategije za borbu protiv korupcije BiH 2020. – 2024. godine sudjelovao je u aktivnostima na usuglašavanju Nacrta strategije za borbu protiv korupcije BiH koja treba definirati osnovne politike u strategijama drugih razina vlasti. Izrada strategije za borbu protiv korupcije 2020. – 2024. FBiH je na čekanju, budući da se čeka da se usvoji državna strategija kako bi imali opće principe koje treba uvažiti kod izrade strategija na nižim razinama vlasti.

Antikorupcijski tim je pozicioniran kao ključni koordinator antikorupcijskih aktivnosti na razini FBiH i ima zadatak da kontinuirano inicira i koordinira provođenje aktivnosti koje su započete, koje su u tijeku provođenja, kao i aktivnosti čija realizacija nije ni započeta. Prema prezentiranoj dokumentaciji, ne možemo potvrditi da su realizirane sve aktivnosti i zadaci koji su definirani Strategijom i Akcijskim planom, nisu sačinjeni planovi integriteta kod svih obveznika, niti je osiguran normativni okvir za učinkovitu borbu protiv korupcije u FBiH.

Preporuka:

- ***Antikorupcijski tim treba sačiniti izvješće o realizaciji strateških ciljeva, utvrđenih Strategijom za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine i Akcijskim planom za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine i dostaviti ga Vladi FBiH na usvajanje.***

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br: 75/16

5. PLANIRANJE I DONOŠENJE PRORAČUNA

Proračun FBiH za 2019. godinu²⁰ Parlament FBiH usvojio je 20. 2. 2019. godine u iznosu od 2.653.843.356 KM. Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2019. godinu²¹ usvojene su 18. 7. 2019. godine u iznosu od 2.701.845.731 KM.

Odobrena sredstva Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2019. godinu odnose se na: tekuće transfere i druge tekuće rashode u iznosu od 1.081.390.710 KM (40,0%), izdatke za otplate dugova u iznosu od 709.962.869 (26,3%), kapitalne transfere u iznosu od 341.918.179 KM (12,7%) izdatke za bruto plaće, doprinose poslodavca i naknade zaposlenika u iznosu od 256.794.949 KM (9,5%), izdatke za kamate u iznosu od 117.489.192 KM (4,3%), izdatke za materijal i usluge u iznosu od 103.086.001 KM (3,8%), izdatke za nabavu stalnih sredstva u iznosu od 62.828.831 KM (2,3%), izdatke za financijsku imovinu u iznosu od 23.220.000 KM (0,9%) i tekuću pričuvu u iznosu od 5.155.000 KM (0,2%).

Provedenom revizijom utvrđene su neusuglašenosti sa Zakonom o proračunima u FBiH, od kojih se najznačajnije odnose na:

- **Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2019. godinu nisu izvršene sukladno Zakonu o proračunima u FBiH u dijelu poštivanja procedura, jer je Vlada FBiH Zaključkom od 11. 4. 2019. godine zadužila Ministarstvo financija da u roku od 15 dana od donošenja Zaključka dostavi Nacrt izmjena i dopuna Proračuna FBiH za 2019. godinu, kojim će se sredstva utvrđena na ekonomskim kodovima s kojih se izvršavaju sudske presude i rješenja o izvršenju, kao i pripadajuće zatezne kamate i troškovi postupka, dijelom preraspodijeliti Ministarstvu za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, u svrhu implementiranja obveza koje će biti utvrđene Zakonom o pravima demobiliziranih branitelja i članova njihovih obitelji, a dijelom za izmirenje obveza po temelju sudskih presuda i rješenja o izvršenju putem izvansudske nagodbe. Također, člankom 8. stav 3. Zakona o proračunima u FBiH definirano je da, ako se tijekom godine donesu zakoni i drugi propisi i akti planiranja na temelju kojih nastaju nove obveze za proračun, sredstva će se osigurati u proračunu za sljedeću proračunsku godinu sukladno projekcijama i mogućnostima. Zaključak je suprotan ovoj odredbi, te se njime daje veći prioritet u planiranju i osiguravanju sredstava za obveze koje još uvijek nisu bile zakonom utvrđene i definirane, u odnosu na već stvorene obveze za koje su sredstva bila odobrena u Proračunu FBiH za 2019. godinu. Također ističemo da Zaključak nije dostavljen Ministarstvu financija na mišljenje, sukladno proceduri propisanoj Zaključkom od 16. 12. 2016. godine, a ministrica financija, kao članica Vlade FBiH, zbog službenog odsustva nije bila u prilici sudjelovati u raspravi prilikom usvajanja ovog Zaključka. Zbog toga se ministrica financija obratila premijeru Vlade FBiH očitovanjem u kojem skreće pažnju na okolnosti i posljedice donošenja ovakvog Zaključka, te tražila da Vlada FBiH uvaži iznesene primjedbe i revidira Zaključak. Vlada FBiH je 23. 5. 2019. donijela Zaključak o izmjeni Zaključka od 11. 4. 2019., kojim zadužuje rukovoditelje proračunskih korisnika, koji su unijeli naloge za plaćanje sudskih izvršnih rješenja u rizničnu aplikaciju na temelju Instrukcije Ministarstva financija od 29. 3. 2019. godine, da odmah storniraju unesene naloge kako bi se mogle realizirati aktivnosti iz točke 5. Zaključka. **Ovaj Zaključak nije sukladan članku 8. stav 3. Zakona o proračunima u FBiH. Zbog toga ne možemo potvrditi da su Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2019. godinu izvršene sukladno Zakonu o proračunima u FBiH u dijelu poštivanja procedura i rokova za utvrđivanje, kao i planiranju i osiguravanju sredstava za obveze koje još uvijek nisu bile zakonom utvrđene i definirane, u odnosu na već stvorene obveze za koje su sredstva bila odobrena u Proračunu FBiH za 2019. godinu.****
- Ministarstvo financija je, između ostalog, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, odgovorno u ime Vlade FBiH za računovodstvo i unutarnji nadzor transakcija, zaduživanja i izmirenje duga. Ono osigurava provođenje jedinstvenih računovodstvenih procedura, donosi propise o knjigovodstvu, te sadržaju i načinu financijskog izvješćivanja za sve proračunske korisnike i izvanproračunske fondove. Po Instrukcijama Ministarstva financija većina proračunskih korisnika je obveze po temelju

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 11/19

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 53/19

pravomoćnih sudskih presuda i izvršnih rješenja iz radnih sporova evidentirala na pozicijama razgraničenih rashoda i obveza. S obzirom na to da Proračunom FBiH za 2019. godinu nisu planirana sredstva za izmirenje dospjelih obveza po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima koje su evidentirane na razgraničenim rashodima (50.835.739 KM) i izvanbilančnoj evidenciji (2.697.120 KM), ove obveze nisu evidentirane na odgovarajućim pozicijama sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH i članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH.²²

- Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2019. godinu planirano je 107.000.000 KM na prihodovnoj strani, temeljem neraspoređenog viška prihoda nad rashodima iz prethodnih godina, a koji se odnosi na naplaćena sredstva klirinškog duga. Navedena sredstva planirana su za izgradnju autocesta i brzih cesta u okviru kapitalnog transfera. Prijenos sredstava nije izvršen do kraja 2019. godine, nego 20. 3. 2020. godine na poseban račun za upravljanje razvojnim sredstvima u okviru Jedinstvenog računa riznice FBiH (u daljnjem tekstu: JRR FBiH) za implementaciju sredstava namijenjenih za financiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata.
- Registar proračunskih korisnika FBiH nije usuglašen s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH. Kao što je navedeno u točki 4. Izvješća, Parlament FBiH, predsjednik i dva dopredsjednika FBiH proračun i dalje planiraju kao tri proračunska korisnika s jednim identifikacijskim brojem, kazneno-popravni zavodi su za 2019. godinu proračun planirali kao jedan proračunski korisnik, iako se radi o sedam posebnih pravnih osoba, a Federalna uprava civilne zaštite i Stožer civilne zaštite planiraju se kao dva proračunska korisnika s jednim identifikacijskim brojem. Registrom proračunskih korisnika FBiH, koji je donesen u 2020. godini, svih sedam kazneno-popravnih zavoda dobilo je status proračunskog korisnika, što će se primijeniti prilikom planiranja proračuna za 2021. godinu.
- Planirani prihodi na poziciji *povrati iz ranijih godina* u iznosu od 151.559.677 KM odnose se na povrat sredstava s projektnog računa Ministarstva prometa i komunikacija koji je u 2018. godini otvoren izvan JRR-a FBiH, i nisu utemeljeni s obzirom na to da je iznos od 153.000.000 KM oprihodovan u prethodnoj godini.

Vlada FBiH i Ministarstvo financija nisu dosljedno ispoštovali zakonsku proceduru vezano za izradu i donošenje Proračuna FBiH za 2019. godinu i Izmjena i dopuna Proračuna FBiH za 2019. godinu. Također, planiranje i odobravanje sredstava pojedinim proračunskim korisnicima nije izvršeno sukladno navedenom Zakonu, s obzirom na to da se za Parlament FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH proračun planirao kao za tri proračunska korisnika s jednim identifikacijskim brojem, za kazneno-popravne zavode kao jedan proračunski korisnik, iako se radi o sedam posebnih pravnih osoba, a za Federalnu upravu civilne zaštite i Stožer civilne zaštite kao dva proračunska korisnika s jednim identifikacijskim brojem.

Preporuke:

- ***potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija u okviru nadležnosti poduzmu aktivnosti kako bi se planiranje i donošenje Proračuna FBiH vršilo sukladno zakonskim i drugim propisima;***
- ***dospjele obveze po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima planirati i evidentirati na pripadajućim pozicijama, sukladno načelu modificiranog nastanka poslovnog događaja, odnosno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH i članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH.***

²² „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

6.1 IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA FBiH U RAZDOBLJU OD 1. 1. DO 31. 12. 2019. GODINE

Sukladno članku 90. Zakona o proračunima u FBiH, Ministarstvo financija dužno je podnositi Vladi FBiH godišnje izvješće do 15. travnja tekuće godine. Ova obveza utvrđena je i člankom 28. stav 7. Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Također, prema članku 96. navedenog Zakona, Vlada FBiH ima obvezu podnošenja Parlamentu FBiH Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH u roku od šest mjeseci od završetka fiskalne godine.

Ministarstvo financija sačinilo je Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine i podnijelo ga 30. 3. 2020. godine Vladi FBiH, sukladno člancima 90. i 96. Zakona o proračunima u FBiH. Vlada FBiH usvojila je Izvješće 30. 4. 2020. godine i uputila ga Parlamentu na usvajanje 5. 5. 2020. godine. Do momenta okončanja ovog Izvješća Parlament FBiH nije razmatrao Izvješće o izvršenju Proračuna za 2019. godinu.

Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine nije sačinjeno prema članku 97. Zakona o proračunima u FBiH, budući da Izvješće nije sukladno sadržaju i klasifikacijama računa proračuna, te ne sadrži sve informacije i podatke propisane člankom 97. Zakona: početno i završno stanje imovine, obveza i izvora vlasništva, objašnjenje većih odstupanja (npr. kod ostvarenja prihoda nisu navedena obrazloženja većih odstupanja kod izvršenja pojedinih pozicija, kako u odnosu na proračunom odobrena sredstva tako i u odnosu na prethodno razdoblje, nego je dano samo obrazloženje za odstupanje ukupno ostvarenih prihoda, primitaka i financiranja u odnosu na 2018. godinu; stanje sredstava na posebnim namjenskim računima na 31. 12. 2019. godine u odnosu na prethodnu godinu povećano je za 179.883.752 KM, a u Izvješću je samo konstatirano početno i završno stanje novčanih sredstava, bez obrazloženja), kao ni podatke o svim promjenama na temelju zaduživanja i upravljanja dugom i o jamstvima danim tijekom fiskalne godine (npr. nisu navedeni podaci o šest emisija obveznica u ukupnom iznosu od 200.000.000 KM, za što je prikupljeno 199.621.789 KM; nisu navedeni svi bitni podaci o jednoj emisiji trezorskih zapisa, kao ni razlozi otkazivanja preostalih aukcija trezorskih zapisa). Također, ovo Izvješće ne sadrži potpune informacije o poduzetim radnjama u cilju realiziranja preporuka revizije iz prethodne godine, informacije o razvojno-investicijskim projektima i njihovom izvršenju, kao ni o namjenskom utrošku sredstava s podračuna otvorenih u okviru JRR-a FBiH.

Osim toga, Ministarstvo financija sačinilo je konsolidirana financijska izvješća za Proračun FBiH, koja obuhvaćaju: Bilancu stanja na 31. 12. 2019. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju i Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan. Navedena izvješća dostavljena su Uredu za reviziju i Centralnoj banci BiH, ali ne i Vladi FBiH. S tim u vezi, ističemo da Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH nije jasno definirana obveza sačinjavanja i podnošenja konsolidiranih godišnjih računovodstvenih izvješća na razini FBiH.

Obavljenom revizijom konstatirali smo da Ministarstvo financija nije na adekvatan način izvijestilo Vladu FBiH o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu, kako je to propisano odredbama Zakona o proračunima u FBiH. Kontinuirano se, iz godine u godinu, sačinjava Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH koje ne pruža potrebne podatke i informacije o svim značajnim promjenama i odstupanjima (kako u odnosu na proračunom odobrena sredstva tako i u odnosu na prethodno razdoblje), kao ni o svim značajnim pozicijama bilance stanja. Ovakvim načinom izvješćivanja korisnici financijskih izvješća, kao i nadležni organi i institucije, ne dobivaju jasnu sliku o izvršenju Proračuna FBiH, o stanju imovine i obveza FBiH, ni sve potrebne informacije neophodne za donošenje odluka u narednom razdoblju.

Preporuke:

- *potrebno je da Ministarstvo financija poduzme aktivnosti na izmjeni i dopuni Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, u dijelu koji se odnosi na jasnije definiranje obveze sačinjavanja i podnošenja konsolidiranih godišnjih računovodstvenih izvješća na razini FBiH;*
- *Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH sačinjavati sukladno odredbama članka 97. Zakona o proračunima u FBiH.*

6.2 GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA FBiH

6.2.1 Prihodi, primici i financiranje

U konsolidiranom Godišnjem izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu ukupno ostvareni prihodi, primici i financiranje iskazani su u iznosu od 2.264.997.917 KM, što je u odnosu na prihode i primitke planirane Proračunom FBiH za 2019. godinu (2.594.845.731 KM) manje za 329.847.814 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.412.917.070 KM), ostvareni su u manjem iznosu: 147.919.153 KM.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih prihoda i primitaka, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Naziv	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2019. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2019. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2018. godinu	Index (3/2X100)	Index (3/4X100)
1	2	3	4	5	6
I. Prihodi od poreza (I+II+III+IV)	1.674.023.720	1.675.987.655	1.662.674.175	100	101
Prihodi od neizravnih poreza	1.586.365.260	1.576.625.795	1.577.669.663	99	100
Porez na dobit	87.602.860	99.323.605	84.968.827	113	117
Ostali porezi	54.400	35.148	34.590	65	102
Prihodi po temelju zaostalih obveza	1.200	3.107	1.095	259	284
II. Neporezni prihodi	590.551.931	354.011.781	495.290.316	60	71
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	303.695.072	228.904.174	388.145.136	75	59
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	273.127.735	110.549.051	93.691.849	40	118
Novčane kazne	13.729.124	14.558.556	13.453.331	106	108
III. Primljeni transferi i donacije	160.080	113.922	102.020	71	112
A Ukupno (I+II+III)	2.264.735.731	2.030.113.358	2.158.066.511	90	94
IV. Primici od prodaje stalnih sredstava	110.000	104.145	161.868	95	64
V. Primici od zaduživanja	330.000.000	234.780.414	254.688.691	71	92
Zajmovi primljeni kroz državu	0	13.684.810	194.393.542	-	7
Primici od inozemnog zaduživanja	0	1.473.815	308.742	-	477
Primici od domaćeg zaduživanja (Dugoročne obveznice)	230.000.000	199.621.789	19.986.407	87	999
Primici od domaćeg zaduživanja (Trezorski zapisi)	100.000.000	20.000.000	40.000.000	20	50
B Financiranje (IV+V)	330.110.000	234.884.559	254.850.559	71	92
Ukupno (A+B)	2.594.845.731				
C Višak prihoda nad rashodima iz prethodne godine	107.000.000				
Ukupno (A+B+C)	2.701.845.731	2.264.997.917	2.412.917.070	84	94

Prihodi, primici i financiranje iskazani su u iznosu od 2.264.997.917 KM, a u njihovoj strukturi najveći udio imaju porezni prihodi ostvareni u iznosu od 1.675.987.655 KM (73,9%) i neporezni prihodi ostvareni u iznosu od 354.011.781 KM (15,6%).

Prihodi od poreza, ostvareni u iznosu od 1.675.987.655 KM, u odnosu na prethodnu godinu bilježe porast od 1%, odnosno veći su za 13.313.480 KM. U njihovoj strukturi najznačajniji su **prihodi od neizravnih poreza** u iznosu od 1.576.625.795 KM (carine, akcize, porez na dodanu vrijednost i naknade za ceste iz cijene naftnih derivata), koji se sa Jedinstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje raspoređuju na poseban račun FBiH za servisiranje vanjskog duga, otvoren u Centralnoj banci BiH, i Poseban račun za raspodjelu prihoda s jedinstvenog računa, za korisnike u FBiH. Raspodjela prihoda s Posebnog računa za raspodjelu prihoda s JRR-a, između korisnika u FBiH, vrši se temeljem koeficijenata

utvrđenih Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH,²³ a pripadajući dio Proračuna FBiH uplaćuje se na Jedinostveni račun riznice FBiH. U okviru iskazanog izvršenja prihoda od indirektnih poreza za 2019. godinu, 506.306.530 KM odnosi se na prihode od indirektnih poreza na ime financiranja vanjskog duga.

Drugi po veličini najznačajniji ostvareni porezni prihodi jesu oni od poreza na dobit (99.323.605 KM), koji su ostvareni više u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH za 11.720.745 KM. U okviru ovih prihoda najznačajniji je prihod ostvaren od pravnih osoba iz oblasti pošte i telekomunikacija, elektroprivrede i iz oblasti igara na sreću (39.219.911 KM) i prihod ostvaren od banaka (33.346.055 KM).

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 354.011.781 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH manje za 236.540.150 KM, a u odnosu na prethodnu godinu manje za 141.278.535 KM. U okviru neporeznih, najznačajniji su prihodi ostvareni od poduzetničkih aktivnosti i imovine (228.904.174 KM), koji su u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH manje ostvareni za 74.790.898 KM, a u odnosu na prethodnu godinu manje za 159.240.962 KM.

Najznačajnija odstupanja ostvarenja, kako u odnosu na plan tako i u odnosu na prethodnu godinu, konstatirana su kod prihoda od dividendi i udjela u profit u javnim poduzećima, koja su ostvarena u iznosu od 31.501.520 KM (manje u odnosu na plan za 64.498.480 KM; manje u odnosu na prethodnu godinu za 165.352.265 KM). Ovaj prihod ostvaren je temeljem uplate JP „BH Telecom“ d.d. Sarajevo.

Drugi po veličini najznačajniji ostvareni neporezni prihodi jesu oni ostvareni od naknada i pristojbi od pružanja javnih usluga u iznosu od 110.549.051 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH manje za 162.578.684 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 16.857.202 KM. Najznačajnije odstupanje ostvarenja u odnosu na plan konstatirano je kod prihoda od povrata iz ranijih godina u iznosu od 15.859.509 KM, dok je na ovoj poziciji planiran iznos od 151.559.677 KM. Značajnim smatramo naglasiti da se planirani iznos na poziciji *povrati iz ranijih godina* odnosi na povrat sredstva s projektnog računa Ministarstva prometa i komunikacija, koji je otvoren izvan JRT-a, a koji nije trebalo planirati na poziciji prihoda i primitaka, jer je ovaj iznos oprihodovan prethodne godine. To je za posljedicu imalo da je izvršenje prihoda na ovoj poziciji bilo svega 10%.

Također, u okviru neporeznih prihoda iskazani su prihodi ostvareni temeljem povrata anuiteta (sredstava od krajnjih korisnika za otplatu kredita) u iznosu od 190.083.674 KM, što je u odnosu na sredstva planirana Proračunom FBiH za 2019. godinu (175.796.890 KM) više za 14.286.784 KM.

Instrukcijom br. 2. Ministarstva financija nije utvrđen način planiranja prihoda od obavljanja osnovne djelatnosti, propisane zakonima ili drugim propisima o osnivanju, za koju je utvrđena visina naknade za usluge koje pružaju pravnim i fizičkim osobama. U postupku planiranja Proračuna FBiH Ministarstvo financija nije ostvarilo adekvatnu suradnju i kontrolu s proračunskim korisnicima kad je u pitanju ostvarenje i planiranje. Također, proračunski korisnici koji ostvaruju ove prihode ne planiraju potrošnju za ostvarene iznose tih prihoda.

Financiranje Proračuna FBiH iskazano je u iznosu od 234.884.559 KM, što u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH (330.110.000 KM) predstavlja ostvarenje manje za 95.225.441 KM, a u odnosu na prethodnu godinu manje za 19.966.000 KM.

Primici od zaduživanja iskazani su u iznosu od 234.780.414 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH manje za 95.219.586 KM, a u odnosu na prethodnu godinu manje za 19.908.277 KM. Najznačajniji primici od zaduživanja su oni od dugoročnog zaduživanja temeljem emisije dugoročnih obveznica (199.621.789 KM), primici od kratkoročnog zaduživanja temeljem emisije trezorskih zapisa (20.000.000 KM) i primici temeljem zaduženja od Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD (13.684.810 KM).

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15

Iako je Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2019. godinu umanjena pozicija *primici od domaćeg zaduživanja – kratkoročni (trezorski zapisi)* s 380.000.000 KM na 100.000.000 KM, kao i pozicija *primici od domaćeg zaduživanja – dugoročni (obveznice)* s 250.000.000 KM na 230.000.000 KM, uzimajući u obzir razinu solventnosti i smanjene potrebe za financiranjem, pojedine planirane aukcije obveznica i trezorskih zapisa su otkazane, te su primici od emisije trezorskih zapisa realizirani u iznosu od 20.000.000 KM, što predstavlja izvršenje od 20% u odnosu na planirana sredstva, a primici od emisije obveznica u iznosu od 199.621.789 KM, što predstavlja izvršenje od 87%. Imajući u vidu solventnost Proračuna FBiH, ne možemo potvrditi opravdanost zaduživanja FBiH.

Revizijom smo konstatali da se planiranje prihoda i primitaka ne vrši temeljem realnih ulaznih podataka, niti se njihovo izvršenje prati na adekvatan način, kako bi se mogle izvršiti analize planiranih i realiziranih iznosa.

Preporuke:

- *potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu aktivnosti na tome da proračunski korisnici, koji u okviru svoje nadležnosti ostvaruju javne prihode, sukladno zakonskim propisima planiraju, prate i poduzimaju mjere u cilju blagovremene naplate javnih prihoda;*
- *potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija planiranje prihoda i primitaka Proračuna FBiH vrše temeljem realnih ulaznih podataka, dosljedno primjenjujući Zakon o proračunima u FBiH.*

6.2.2 Rashodi, izdaci i financiranje

U konsolidiranom Godišnjem Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu ukupno ostvareni rashodi, izdaci i otplata dugova iskazani su u iznosu od 2.194.567.162 KM, što je u odnosu na rashode i izdatke planirane Proračunom FBiH (2.701.845.731 KM) manje za 507.278.569 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.421.291.342 KM), manji su za 226.724.180 KM.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih rashoda, izdataka i otplata dugova, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2019. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2019. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2018. godinu	Index (3/2 x100)	Index (3/4x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Tekući rashodi	1.558.760.852	1.452.441.541	1.389.738.327	93	105	66
1.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	231.283.826	213.025.463	199.162.418	92	107	10
1.2. Doprinosi poslodavca	25.511.123	23.522.125	21.466.613	92	110	1
1.3. Izdaci za materijal i usluge	103.086.001	77.861.221	68.985.934	76	113	4
1.4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.081.390.710	1.042.167.516	1.003.860.587	96	104	47
1.5. Izdaci za kamate	117.489.192	95.865.216	96.262.775	82	100	4
2. Tekuća pričuva Vlade FBiH²⁴	5.155.000					0
3. Kapitalni izdaci	404.747.010	82.577.664	201.553.810	20	41	4
3.1. Nabava stalnih sredstava	62.828.831	37.249.422	33.057.296	59	113	2
3.2. Kapitalni transferi	341.918.179	45.328.242	168.496.514	13	27	2
4. Izdaci za financijsku imovinu	23.220.000	22.333.095	15.860.640	96	141	1
4.1. Sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima	4.570.000	3.683.095	1.500.640	81	245	0
4.2. Ostala domaća pozajmljivanja	18.650.000	18.650.000	14.360.000	100	130	1
5. Otplata dugova	709.962.869	637.214.862	814.138.565	90	78	29
5.1. Vanjski dug	492.009.636	427.841.734	537.215.566	87	80	19
5.2. Domaća pozajmljivanja	130.000.000	130.000.000	219.976.879	100	59	6
5.3. Unutarnji dug	87.953.233	79.373.128	56.946.120	90	139	4
RASHODI I IZDACI (1+2+3+4+5)	2.701.845.731	2.194.567.162	2.421.291.342	81	91	100

²⁴ Realizacija sredstava Tekuće pričuve iskazana je u okviru bilančnih pozicija proračunskih korisnika kojima je odobrena.

6.2.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 213.025.463 KM, od čega se na bruto plaće i naknade plaća odnosi 187.330.526 KM, a na naknade troškova zaposlenih 25.694.937 KM.

Plaće i naknade troškova izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u organima zakonodavne i izvršne vlasti FBiH, državnih službenika i namještenika, zatvorskih policajaca – stražara i službenika sudske policije uređene su Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH.²⁵ Osnovica za obračun plaća za 2019. godinu za državne službenike i namještenike u organima državne službe i javnim ustanovama na razini FBiH iznosila je 330 KM.²⁶ Prema Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu, na 31. 12. 2019. godine u federalnim institucijama bilo je 6.866 zaposlenih, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 102 zaposlenika, a što je rezultat i većih izdataka za plaće. Rashodi plaća i naknada u odnosu na prethodnu godinu veći su za 7%. Također, od veljače 2019. godine osnovica za obračun plaća povećana je sa 315 KM na 330 KM.

Naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 25.694.937 KM. U strukturi naknada najznačajnije su: naknade za topli obrok (12.731.443 KM), naknade za prijevoz s posla i na posao (5.046.761 KM), regres za godišnji odmor (3.102.346 KM), naknade za slučaj teže bolesti i smrti (1.860.170 KM), otpremnine prilikom odlaska u mirovinu (1.156.370 KM), naknade za odvojeni život (903.088 KM), naknade za najam stanova (457.420 KM) i naknade troškove prijevoza korisnicima odvojenog života (185.447 KM).

U okviru naknada troškova zaposlenih iskazane su naknade troškova prijevoza korisnicima odvojenog života, čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 km od sjedišta rada institucije. Na temelju rješenja o naknadi troškova prijevoza do mjesta prebivališta obitelji zaposlenici ostvaruju pravo na naknadu do četiri puta mjesečno u visini cijene karte prijevoza u drumskom ili željezničkom prometu, na relaciji koju koriste. Ova naknada obračunava se i isplaćuje svaki mjesec, četiri puta mjesečno u visini cijene karte prijevoza u drumskom prometu na relaciji koju koriste. **Uredbom o naknadama koje pripadaju članovima Vlade FBiH i njihovim savjetnicima koje nemaju karakter plaća**²⁷ propisano je pravo na naknadu troškova prijevoza do mjesta prebivališta obitelji, do četiri puta mjesečno, ali nije uređen način uporabe tog prava, koji bi bio temelj za isplatu, što ima za posljedicu da je obračunavan i isplaćivan maksimalno odobreni iznos.

Preporuka:

- **potrebno je da Vlada FBiH preispita propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prijevoz korisnicima odvojenog života.**

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 45/10, 111/12, 20/17

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 103/18

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 87/10, 22/11, 45/13, 09/16

6.2.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 77.861.221 KM, što je u odnosu na planirana sredstva (103.086.001 KM) manje za 25.224.780 KM. Vrsta i struktura ovih izdataka prikazana je u tabeli:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2019. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2019. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2018. godinu	Index (3/2x100)	Indeks (3/4x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Putni troškovi	3.159.556	2.501.161	2.393.050	79	105	3
2. Izdaci za energiju	6.180.900	5.489.645	5.246.579	89	105	7
3. Izdaci za komunikacije i komunalne usluge	6.337.829	5.257.302	5.306.296	83	99	7
4. Nabava materijala i sitnog inventara	18.080.935	15.807.147	16.224.462	87	97	20
5. Izdaci za usluge prijevoza i goriva	3.211.568	2.271.854	2.252.424	71	101	3
6. Unajmljivanje imovine i opreme	8.031.110	6.684.383	7.700.518	83	87	9
7. Izdaci za tekuće održavanje	5.732.046	4.874.937	4.011.519	85	122	6
8. Izdaci osiguranja, bankarski i platni promet	2.231.130	1.380.378	1.311.719	62	105	2
9. Ugovorene druge i posebne usluge	50.120.927	33.594.414	24.539.367	67	137	43
UKUPNO:	103.086.001	77.861.221	68.985.934	76	113	100

Izdaci za ugovorene druge i posebne usluge, iskazani u iznosu od 33.594.414 KM, u odnosu na prethodnu godinu veći su za 9.055.047 KM, a najznačajnije povećanje u odnosu na prethodnu godinu odnosi se na troškove spora i zatezne kamate po sudskim sporovima koje su u 2019. godini isplaćene u ukupnom iznosu od 14.451.870 KM. U okviru ugovorenih usluga značajniji iznosi odnose se i na: izdatke za ugovore o djelu (2.965.314 KM), naknade za rad članovima povjerenstava (2.462.845 KM), izdatke za hardverske usluge (1.557.508 KM), te ostale nespomenute usluge (3.604.770 KM).

Tijekom revidirane godine, kao i prethodnih godina, **ugovori o djelu** zaključivali su se za obavljanje poslova i zadataka utvrđenih pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu, odnosno za poslove iz nadležnosti revidiranih institucija. U većini slučajeva ugovori su se zaključivali u kontinuitetu (s kraćim prekidima) tijekom 2019. godine, a pojedini i više godina. Nije definiran način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora o djelu, kao ni procedura kojom se regulira način angažiranja suradnika po ovom osnovu. **Budući da se ugovori o djelu nisu zaključivali za određenu vrstu djela, kako je to regulirano zakonskim propisima, te da su se zaključivali za poslove koji su po prirodi redovni i koji zahtijevaju kontinuiran angažman, ne možemo potvrditi zaključivanje ugovora o djelu na ovakav način, kao ni utemeljenost i opravdanost isplaćenih naknada.**

Ugovori o djelu, zaključeni na ovakav način, predstavljaju netransparentan način angažiranja izvršitelja ugovorenih poslova, što se ne može prihvatiti kada je u pitanju javni sektor. Popuna nedostajućeg kadra, neophodnog za poslovanje institucija, vršila se angažiranjem vanjskih suradnika putem ugovora o djelu, a ne provođenjem redovnih procedura propisanih Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

Naknade za rad stručnih povjerenstava i drugih radnih tijela iskazane su u neto iznosu od 2.462.845 KM, što je za 391.620 KM više u odnosu na prethodnu godinu. Isplate se odnose na naknade članovima povjerenstava formiranih sukladno Uredbi o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe,²⁸ koje se isplaćuju iz proračunskih sredstava, i naknade članovima povjerenstava, formiranih sukladno posebnim zakonskim propisima, a financiraju se od naplate usluga fizičkih i pravnih osoba za izvršene poslove po posebnim propisima i iz namjenskih sredstava. Provedenim revizijama proračunskih korisnika, kao i u prethodnom razdoblju, konstatirana je nedosljedna primjena navedene Uredbe kod isplate naknade članovima povjerenstava za poslove iz nadležnosti proračunskih korisnika, te definiranja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade članovima radnih tijela. Ne možemo

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/14, 77/14, 97/14, 58/15

potvrditi opravdanost isplata naknada članovima povjerenstava koji su zaposlenici institucija, a koji obavljaju poslove iz nadležnosti revidiranih institucija (popisna povjerenstva, javne nabave, slaganje arhivske građe, izbor i unapređenje državnih službenika i sl.). Naglašavamo da članstvo u određenom radnom tijelu ne podrazumijeva obvezu isplate naknade, jer je člankom 8. stav 1. Uredbe isplata naknade uvjetovana obavljanjem poslova izvan radnog vremena, a što se ne može potvrditi u svim slučajevima u kojima je došlo do isplate. Također, isplate za rad u pojedinim povjerenstvima nisu opravdane jer se odnose na obavljanje redovnih poslova i zadataka, odnosno na obavljanje poslova koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti.

Skrećemo pozornost na to da, iako je određeni broj povjerenstava formiran temeljem posebnih propisa, u njima se radi o poslovima i zadacima koji su u nadležnosti ministarstava, te bi trebali biti u okviru redovnih radnih zadataka.

Također, poslovi koje obavlja **Povjerenstvo za administrativna pitanja i Povjerenstvo za statusna pitanja članova Vlade FBiH i njihovih savjetnika** (predlaganje rješenja o imenovanju i postavljenju rukovodećih državnih službenika koje imenuje Vlada FBiH, reguliranje prava iz radno-pravnih odnosa za članove Vlade FBiH i ostale koje imenuje Vlada FBiH, odlučivanje o dodjeli stanova za privremeni smještaj i ostale poslove koji se zaključkom Vlade FBiH daju u nadležnost povjerenstva) redoviti su poslovi iz nadležnosti Vlade FBiH, sukladno Zakonu o Vladi FBiH i Poslovniku o radu Vlade FBiH,²⁹ zbog čega ne možemo potvrditi opravdanost izvršenih isplata za ta povjerenstva.

Kada je u pitanju angažman zaposlenika kao članova povjerenstava, skrećemo pozornost na to da, osim što su povjerenstva formirana sukladno navedenoj Uredbi, određeni broj (polaganje stručnih ispita i drugih ispita, ocjena ispunjenosti uvjeta prostora, povjerenstva za tehničkih pregled, stavljanje i skidanje lijekova na listu lijekova i sl.) formiran je temeljem posebnih propisa, koji su u nadležnosti ministarstava (revidiranih korisnika), u okviru redovnih poslova, utvrđenih pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i koji se obavljaju u tijeku radnog vremena. U povjerenstvima su angažirani i zaposlenici koji obavljaju rukovodeće poslove (savjetnici i pomoćnici ministra, tajnik ministarstva i šefovi odsjeka), za koje se isplaćuju značajne naknade. U pojedinim slučajevima jedan te isti zaposlenik je član više povjerenstava, kako u okviru svog ministarstva tako i drugih, interesornih povjerenstava. Također, prilikom formiranja povjerenstava, sukladno Uredbi, nisu uvijek ispoštovane odredbe Uredbe u dijelu broja povjerenstava u koje je angažiran zaposlenik i rada izvan radnog vremena.

Na isplaćene naknade članovima povjerenstava obračunat je doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje po stopi od 6%, zdravstveno osiguranje po stopi od 4% i naknada za nezaposlenost po stopi od 0,5%, sukladno stavu Ministarstva financija od 24. 7. 2018. godine.

Obračun naknada zaposlenicima temeljem angažmana u raznim povjerenstvima nije imao karakter prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je to propisano člankom 10. stav 1. i 2. točka 4) Zakona o porezu na dohodak³⁰ i člancima 8. stav 1., 11. stav 1. i 2. i 12. stav 1. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak,³¹ s obzirom na to da nisu obračunati i uplaćeni propisani porezi i doprinosi. Napominjemo da je navedenim člancima Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak propisano da naknade zaposlenicima temeljem angažmana po bilo kom temelju, a u vezi s nesamostalnom djelatnošću, neovisno o tome da li se ti poslovi obavljaju u tijeku ili izvan radnog vremena, imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti. Shodno tome, obveza poslodavca je da obračuna i uplati porez i pune doprinose, sukladno odredbama članka 27. Zakona o porezu na dohodak i člancima 16. i 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i odredbama članaka 10. i 11. Zakona o doprinosima³² i odredbama članaka od 17. do 20. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.³³

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 6/10, 37/10 i 62/10

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

³¹ „Sl. novine FBiH“, br. 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13, 45/14, 52/16, 59/16, 38/17, 3/18, 30/18

³² „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 99/19

³³ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17

Preporuke:

- *potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, u dijelu definiranja formiranja i plaćanja povjerenstava čiji su članovi zaposlenici proračunskih korisnika;*
- *potrebno je da Ministarstvo financija preispita dani stav koji se odnosi na pitanje izračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova povjerenstava zaposlenika institucija.*

Izdaci za komunikacije i komunalne usluge iskazani su u iznosu od 5.257.302 KM. U strukturi ovih izdataka najznačajniji su za: poštanske usluge (1.532.447 KM), fiksne telefone (919.773 KM), internet (630.283 KM), usluge mobilne telefonije (592.303 KM) i razne komunalne usluge, odnosno režijske troškove (1.459.311 KM). Zaključkom Vlade FBiH³⁴ definirano je pravo uporabe službenih telefona i mjesečni iznosi potrošnje za rukovoditelje federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, rukovodeće državne službenike, državne službenike i namještenike (od 50 KM do 150 KM), ali ne i za članove Vlade FBiH (ministre). Iako je Generalni sekretarijat Vlade FBiH unutarnjim aktom ograničio troškove službenog telefona za premijera i tajnika Vlade FBiH, Zaključak nije izmijenjen u dijelu utvrđivanja ograničenja za sve članove Vlade FBiH. Uporaba telefona za ministre nije limitirana, a Zaključkom nisu obuhvaćeni savjetnici premijera Vlade FBiH i savjetnici ministara.

Preporuka:

- *potrebno je da Vlada FBiH preispita Zaključak o pravu uporabe službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre.*

6.2.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi realizirani su u iznosu od 1.042.167.516 KM i u ukupnim rashodima i izdacima Proračuna FBiH za 2019. godinu sudjeluju 47%. U odnosu na prethodnu godinu viši su za 4% ili 38.306.928 KM, a u odnosu na plan manji su za 4%.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih tekućih transfera i drugih tekućih rashoda, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2019. godinu	Ostvareni rashodi za 2019. godinu	Ostvareni rashodi za 2018. godinu	Index (3/2 x100)	Index (3/4 x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
Tekući transferi drugim razinama vlasti	408.729.309	408.761.521	375.139.027	100	109	39
Tekući transferi pojedincima	481.120.000	462.397.717	468.290.480	96	99	44
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	22.029.800	20.083.974	20.357.637	91	99	2
Potpore javnim poduzećima	49.945.000	45.896.585	45.043.964	92	102	4
Potpore privatnim poduz. i poduzetnicima	76.371.280	75.387.409	76.115.225	99	99	7
Tekući transferi u inozemstvo	0	77.762	865.024	-	9	0
Drugi tekući rashodi	43.195.321	29.562.548	18.049.231	68	164	3
UKUPNO:	1.081.390.710	1.042.167.516	1.003.860.588	96	104	100

U okviru transfera pojedincima i drugim razinama vlasti su i transferi koji se odnose na isplate po posebnim zakonskim propisima, a realizirane su preko Ministarstva rada i socijalne politike (455.782.852 KM) i Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (301.447.135 KM). Ti transferi regulirani su Zakonom o mirovinskom i invalidskom osiguranju,³⁵ Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom,³⁶ Zakonom o pravima demobiliziranih branitelja i članova njihovih obitelji³⁷ i Zakonom o prijevremenom povoljnijem

³⁴ V. broj: 456/2015 od 14. 4. 2015. godine

³⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 13/18

³⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16

³⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17

umirovljenju branitelja domovinskog rata.³⁸ Važno je istaknuti da u ukupnim transferima sudjeluju 74%, dok u ukupno realiziranim rashodima i izdacima Proračuna FBiH u 2019. godini sudjeluju 35%.

Kad je u pitanju realizacija ostalih tekućih transfera, bitno je napomenuti da je planiranje i izvršenje regulirano Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2019. godinu, kojim je utvrđeno da proračunski korisnici Vladi FBiH predlažu programe utroška transfera. Programom treba biti definiran naziv programa, svrha, kriterij za raspodjelu sredstava, visina sredstava, izvori sredstava, kategorija korisnika sredstava, te način i rokovi izvješćivanja. O utrošenim sredstvima proračunski korisnici izvješćuju Ministarstvo financija kvartalno, a Ministarstvo financija Vladu FBiH, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Izvješće o dodijeljenim sredstvima, s listom korisnika kojim su dodijeljena, proračunski korisnici dužni su objaviti na internet-stranici.

Transferi drugim razinama vlasti

Najznačajniji tekući transferi drugim razinama vlasti iskazani su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo zdravstva (40.426.167 KM), Ministarstvo financija (18.202.000 KM), Ministarstvo rada i socijalne politike (10.379.655 KM), Ministarstvo kulture i sporta (7.126.500 KM), Ministarstvo okoliša i turizma (4.360.725 KM), Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (4.310.188 KM), Ministarstvo obrazovanja i znanosti (3.081.926 KM) i Ministarstvo prostornog uređenja (2.450.000 KM).

Proračunom FBiH za 2019. godinu planirano je da se ova sredstva doznačavaju županijama, općinama, agencijama, zavodima i fondovima s federalne, županijske i gradske/općinske razine. Jedan dio također se dodjeljuje ustanovama iz oblasti kulture, sporta, obrazovanja i udrugama, ovisno o tome za koju su oblast osnovane.

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih nižim razinama vlasti kod jednog broja proračunskih korisnika konstatirano je da:

- nije utvrđena namjena i svrha transfera, te ne postoji zakonski temelj za planiranje;
- nije bilo javnog poziva za dodjelu transfera općinama/gradovima i županijama, tako da nije osiguran jedan od glavnih proračunskih principa – transparentnost, te nije prezentirana dokumentacija temeljem koje bi se potvrdio način raspodjele sredstava;
- za jedan broj transfera odlukama o dodijeli sredstava nije predviđeno zaključivanje ugovora s korisnicima kojima bi se regulirala međusobna prava i obveze;
- nisu utvrđeni kriteriji, a gdje su bili utvrđeni u najvećem broju slučajeva nisu bili mjerljivi. Mjerljivost kriterija je bitna jer se time utvrđuje broj bodova koji je opredjeljujući za iznos doznačenih sredstava;
- kasnilo se s raspodjelom sredstava, čak i do šest mjeseci poslije usvajanja programa utroška, što za posljedicu ima prolongiranje nadzora nad namjenskim utroškom sredstava na iduću proračunsku godinu;
- korisnicima sredstava za 2018. godinu, koji nisu opravdali namjenski utrošak sredstava, sredstva su dodijeljena i u revidiranoj godini.

Transferi pojedincima

Najznačajniji tekući transferi pojedincima iskazani su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica (21.092.770 KM), Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (265.240 KM), Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH (119.625 KM) i Parlament FBiH (84.450 KM). Osim što je najveći dio sredstava pojedincima dodijeljen preko Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, pojedincima su dodjeljivana za rješavanje socijalnih pitanja (troškova liječenja, školovanje djece branitelja, poboljšanje materijalnog statusa podnosioca zahtjeva, zapošljavanje, rješavanje statusa izbjeglih i raseljenih, pomoć socijalno ugroženim osobama, učenicima, studentima, sportašima i sl.). Dodjela sredstava na ovaj način dovodi u pitanje rad resornih ministarstava, odnosno proračunskih korisnika, s obzirom na to da se ova sredstva svake godine planiraju u proračunima resornih ministarstava po razinama vlasti i po oblastima za koje su zadužena pojedina ministarstva (primjera radi: za liječenje – Ministarstvo

³⁸ "Sl. novine FBiH", br. 41/13, 90/17

zdravstva; za pomoć učenicima i studentima – Ministarstvo obrazovanja i znanosti; za socijalno ugrožene osobe – Ministarstvo rada i socijalne politike i sl.). Imajući u vidu navedeno, ne možemo potvrditi opravdanost ovakvog načina financiranja pomoći pojedincima.

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih pojedincima, kod jednog broja proračunskih korisnika konstatirano je da:

- nije utvrđena namjena i svrha transfera, te nije bilo zakonskog temelja za planiranje;
- nije bilo javnog poziva za dodjelu transfera, što znači da nije osiguran jedan od glavnih proračunskih principa – transparentnost;
- nisu utvrđene procedure o načinu rangiranja i raspodjele planiranih transfera;
- nisu objavljeni rezultati javnog poziva o dodijeljenim sredstvima;
- sredstva se dodjeljuju za namjene koje su regulirane posebnim propisima i koje se isplaćuju putem resornih ministarstava (socijalna davanja, troškovi liječenja, školovanje djece i sl.);
- nisu utvrđeni kriteriji, a gdje su bili utvrđeni u najvećem broju slučajeva nisu bili mjerljivi. Mjerljivost kriterija je bitna jer se time utvrđuje broj bodova koji je opredjeljujući za iznos doznačenih sredstava.

Transferi neprofitnim organizacijama

Najznačajniji tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani su kod sljedećih korisnika: Vlada FBiH (3.977.424 KM), Ministarstvo obrazovanja i znanosti (3.845.639 KM), Ministarstvo financija (2.719.275 KM), Ministarstvo kulture i sporta (2.230.000 KM), Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (3.407.600 KM) i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH (315.645 KM).

Posebno ukazujemo na dodjelu sredstava putem transfera raznim udrugama, jer se rad udruga financira kako iz federalnog proračuna, tako i iz županijskih i gradskih/općinskih proračuna. Udruge posluju sukladno Zakonu o udrugama i fondacijama³⁹ i registriraju se u nadležnom ministarstvu pravde. Nije uspostavljen adekvatan registar svih udruga registriranih na području FBiH, tako da im trenutne okolnosti omogućuju financiranje s različitih razina vlasti.

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih neprofitnim organizacijama, kod jednog broja proračunskih korisnika konstatirano je da:

- kod planiranja sredstava nije utvrđena svrha i namjena financiranja kako bi se mogli ocijeniti efekti uloženi proračunskih sredstava;
- ne osiguravaju se prijedlozi prioriternih projekata koji se financiraju iz doznačenih sredstava, kako bi se realizirali u ugovorenom roku;
- kriteriji u najvećem broju slučajeva nisu bili mjerljivi, a kod pojedinih subjekata utvrđeni kriteriji (mjerljivi) nisu se primjenjivali;
- ugovorima nije utvrđeno koje će se projektne aktivnosti financirati, a sredstvima koja se odobravaju iz Proračuna financira se samo manji dio projektnih troškova;
- nije objavljivano izvješće o dodijeljenim sredstvima s listom korisnika;
- putem ovih transfera redovno se financira rad neprofitnih organizacija i udruga braniteljske populacije. Sredstva se ne troše sukladno zaključenim ugovorima, za određene projekte, već za rad udruga. Nije osiguran adekvatan nadzor nad radom udruga.

Potpore javnim poduzećima

Potpore javnim poduzećima iskazane su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo prometa i komunikacija (23.860.000 KM), Ministarstvo energije, rudarstva i industrije (19.786.717 KM) i Ministarstvo rada i socijalne politike (2.249.869 KM).

³⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 45/02

Obavljenom revizijom potpora javnim poduzećima, kod jednog broja proračunskih korisnika konstatirano je da:

- za sredstva koja su dodijeljena na revolving osnovi nije regulirana ročnost povrata tih sredstava;
- nije prezentiran datum utvrđivanja potkriterija za pojedine javne pozive i visina bodova koje nose, što je u konačnici moglo utjecati na to da se pojedinim aplikantima, poslije pregledane dokumentacije, putem potkriterija (koji nisu objavljeni ni u javnom pozivu ni u Odluci o usvajanju Programa utroška sredstava) mogao korigirati dodijeljeni broj bodova;
- sredstva su dodjeljivana korisnicima koji ih nisu opravdali (djelomično ili u cijelosti) u prethodnim razdobljima.

Potpore privatnim poduzećima

Potpore privatnim poduzećima iskazane su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (69.093.310 KM), Ministarstvo energije, rudarstva i industrije (3.248.039 KM) i Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (3.046.060 KM).

Obavljenom revizijom potpora privatnim poduzećima, kod jednog broja proračunskih korisnika konstatirano je da:

- sredstva se doznačavaju za umirovljenje zaposlenika i privatnim poduzećima koja su u prethodnom razdoblju bila u državnom vlasništvu, a koja su privatizirana sukladno Zakonu o privatizaciji poduzeća;⁴⁰
- nije prezentiran datum utvrđivanja potkriterija za pojedine javne pozive i visina bodova koje nose, što je u konačnici moglo utjecati na to da se pojedinim aplikantima, poslije pregledane dokumentacije, putem potkriterija (koji nisu objavljeni ni u javnom pozivu, ni u Odluci o usvajanju Programa utroška sredstava) mogao korigirati dodijeljeni broj bodova;
- nije jasno definirana dokumentacija koju trebaju dostaviti aplikanti i temeljem koje bi se izvršilo objektivno vrednovanje i rangiranje aplikanata;
- najveći dio projekata iz prethodne godine realizira se u narednoj godini, što uzrokuje da se blagovremeno ne sačinjavaju izvješća o namjenskom utrošku.

Drugi tekući rashodi najvećim dijelom odnose se na naknade za povrat više uplaćenog poreza na dobit, evidentirane u Ministarstvu financija (10.273.603 KM), što je šire obrazloženo u točki 6.3.5 Izvješća. Preostali iznos odnosi se na rashode po temelju izvršenja sudskih presuda i rješenja o izvršenju i ostale tekuće rashode.

6.2.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizirani su u iznosu od 45.328.242 KM i u ukupnim rashodima i izdacima Proračuna FBiH za 2019. godinu sudjeluju 2%. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 73% ili 123.168.272 KM, a u odnosu na plan manji su za 87%.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih kapitalnih transfera, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2019. godinu	Ostvareni rashodi za 2019. godinu	Ostvareni rashodi za 2018. godinu	Index (3/2x100)	Index (3/4x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	36.313.179	3.042.576	1.600.194	8	190	7
Kapitalni transferi pojedincima	1.500.000	1.497.000	1.497.000	100	100	3
Kapitalni transferi nep. organizacijama	500.000	0	1.110.000	0	0	0
Potpore javnim poduzećima	299.605.000	40.788.666	163.289.320	14	25	90
Potpore privatnim poduz. i poduzetnicima	4.000.000	0	1.000.000	0	0	0
UKUPNO:	341.918.179	45.328.242	168.496.514	13	27	100

⁴⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 27/97, 8/99, 32/00, 45/00, 54/00, 61/01, 27/02, 33/02, 28/04, 44/04, 42/06, 04/09

Kapitalni transferi realizirani su u odnosu na planirana sredstva 13%, a realizacija se odnosi na sljedeće korisnike: Ministarstvo prometa i komunikacija (38.128.500 KM), Ministarstvo energije, rudarstva i industrije (4.000.000 KM), Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (1.497.000 KM), Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica (1.499.742 KM) i Ministarstvo prostornog uređenja (203.000 KM).

Nerealizirana sredstva najvećim dijelom odnose se na Ministarstvo prometa i komunikacija, kod kojeg je od planiranih sredstava (329.164.677 KM) realizirano tek 11,6% ili 38.128.500 KM. Na poziciji Transfer javnim poduzećima – „Transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta“ planirano je 270.000.000 KM. Programom utroška sredstava ovog transfera, koji je Vlada FBiH usvojila Odlukom od 10. 10. 2019., utvrđeno je šest projekata, koji su predviđeni i Programom javnih investicija FBiH za razdoblje 2020. – 2022. godine. Realiziran je samo dio jednog projekta u iznosu od samo 14.063.070 KM (od planiranih 110.000.000 KM). Realizirani iznos odnosi se na izgradnju brze ceste Prača – Goražde, lot 1 tunel Hranjen – faza 1. Projekti iz oblasti prometa i komunikacija nisu realizirani jer nisu poduzete sve aktivnosti za početak realizacije projekta cestovne infrastrukture koji se planira već niz godina. **Uvažavajući spremnost predviđenih projekata i potrebno vrijeme za realizaciju, ne možemo potvrditi realnost planiranja kapitalnog transfera javnim poduzećima i njegovu realizaciju, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2019. godinu. Napominjemo da se u kontinuitetu planiraju projekti koji se ne mogu realizirati. Sredstva su u Proračunu FBiH odobravana u kontinuitetu za ove namjene od 2017., a tek je u 2019. godini počela njihova realizacija.**

Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2019. godinu definirano je da se ovi transferi realiziraju temeljem programa utroška sredstava koje usvaja Vlada FBiH na prijedlog proračunskih korisnika. Program treba da sadrži naziv, svrhu, kriterij za raspodjelu sredstava, visinu sredstava, izvore sredstava, kategoriju korisnika sredstava, te način i rokove izvještavanja. O utrošenim sredstvima proračunski korisnici izvještavaju Ministarstvo financija kvartalno, a Ministarstvo financija Vladu FBiH, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Izvještaj o dodijeljenim sredstvima, s listom korisnika kojima su sredstva dodijeljena, proračunski korisnici dužni su objaviti na Internet-stranici.

Provedenim revizijama proračunskih korisnika konstatirani su određeni propusti u vezi s planiranjem i realizacijom kapitalnih transfera, o čemu smo detaljno pisali u pojedinačnim izvješćima i dali preporuke za otklanjanje uočenih nepravilnosti. Navodimo najznačajnije konstatirane propuste:

- neblagovremeno usvajanje programa utroška sredstava, kao i planiranje projekata u kontinuitetu za koje nisu osigurani uvjeti za početak realizacije, što za posljedicu ima mali stupanj realizacije u odnosu na planirana sredstva;
- nisu okončane aktivnosti, sukladno odlukama Vlade FBiH, za izdvajanje sredstava javnim poduzećima iz Proračuna FBiH, a za koji su korisnici bili dužni za visinu sredstava povećati udio državnog kapitala u temeljnom kapitalu poduzeća (kod Ministarstva energije, rudarstva i industrije po osnovu odluke Vlade FBiH za povećanje kapitala „Naftni terminali Federacije“ d.o.o. Ploče izdvojeno je 4.000.000 KM, a kod Ministarstva prometa i komunikacija izdvojeno je u 2018. godini 2.300.000 KM za JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo za elektrifikaciju Unske pruge na dionici Bihać – Blatina);
- dio sredstava kapitalnih izdataka odobren je i realiziran u okviru tekućih transfera, iako se odnose na kapitalna ulaganja i predstavljaju stalno sredstvo neke druge pravne osobe, a ne tekućih transfera (Ministarstvo energije, rudarstva i industrije za namjensku industriju izdvojilo je 2.500.000 KM), što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH;
- dodjela dijela sredstava kapitalnih transfera izvršena je na temelju subjektivne procjene povjerenstva, potkriterija koji su općeniti i nisu mjerljivi i omogućuju favoriziranje pojedinih projekata prilikom izbora korisnika sredstava, dok za dio kriterija nije definirana dokumentacija koja je dokaz o njihovom ispunjavanju (Ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Ministarstvo prostornog uređenja);

- sredstava su dodijeljena korisnicima, iako nisu u prethodnoj godini opravdali njihov utrošak, što nije sukladno članu 57. Zakona o proračunima u FBiH (Ministarstvo energije, rudarstva i industrije).

6.2.2.5 Interventna sredstva

Interventna čine značajan dio sredstava planiranih programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera Proračuna FBiH, koje je Vlada FBiH usvojila odlukama. Interventna sredstva raspoređivana su temeljem odluka ministara, po zahtjevima potencijalnih korisnika, a ne u hitnim i nepredviđenim okolnostima, kako je utvrđeno programima utroška. Raspodjela je vršena bez primjene kriterija i prijave potencijalnih korisnika na javni poziv, zbog čega ne možemo potvrditi utemeljenost i opravdanost planiranja i realizacije interventnih sredstava. U pojedinim slučajevima odobravana su korisnicima koji nisu zadovoljili definirane kriterije, odnosno čiji zahtjevi nisu ispunili uvjete definirane javnim pozivom. Konstatirani nalazi uočeni su kod: Ministarstva prostornog uređenja, Ministarstva kulture i sporta, Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, Ministarstva okoliša i turizma i Ministarstva obrazovanja i znanosti.

S obzirom na to da interventna sredstva imaju karakter pričuve i da ih ministri raspoređuju korisnicima uglavnom bez primjene kriterija hitnosti, može se zaključiti da je ovakav način raspodjele kroz programe utroška sredstava ministrima dao veće pravo nego što je to predviđeno Zakonom o proračunima u FBiH. Imajući u vidu namjenu korištenja ovih sredstava i način raspoređivanja, ne možemo potvrditi da postoji temelj za planiranje interventnih sredstava kroz programe tekućih i kapitalnih transfera.

Preporuka:

- ***potrebno je da Vlada FBiH preispita opravdanost planiranja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava transfera, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna za godinu za koju se planira realizacija transfera.***

6.2.2.6 Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvješćivanje i praćenje efikasnosti uložениh sredstava

Kod nadzora nad namjenskim utroškom sredstava, konstatirali smo da su proračunski korisnici djelomično uspostavili nadzor i imenovali povjerenstva za nadzor. Imenovana povjerenstva zapisnički konstatiraju stanje u vezi s namjenskim utroškom sredstava, često samo na temelju izvješća koje dostavljaju korisnici, bez suštinskog pregleda dokumentacije koja bi potvrdila utrošak sredstava ili eventualnog odlaska na teren i uvida u stvarno stanje.

Najčešće uočene nepravilnosti su: programima utroška nije utvrđena svrha dodijele sredstava (posljedično nije moguće ocijeniti efekte uložениh proračunskih sredstava sukladno odredbama članka 57. Zakona o proračunima u FBiH), nije definiran način postupanja u situacijama kada korisnici nisu namjenski utrošili sredstva, kao i u situacijama kada korisnik ne dostavi izvješće o utrošku sredstava, ne prati se kontinuirano namjenski utrošak doznačenih sredstava krajnjim korisnicima i ne poduzimaju se blagovremeno aktivnosti na povratu neutrošenih ili nenamjenski utrošenih sredstava, sredstva se doznačavaju u zadnjem kvartalu tekuće godine, što otežava nadzor nad namjenskim utroškom, jer se nadzor obavlja u godini kada su sredstva već planirana za tu godinu, planiranje se vrši bez prethodno utvrđene strategije i strateških opredjeljenja (Vlada FBiH, Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH, Ministarstvo financija, Ministarstvo prostornog uređenja, Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, Ministarstvo kulture i sporta, Ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo okoliša i turizma, Ministarstvo obrazovanja i znanosti). **Osim toga, ukazujemo na činjenicu da se sredstva na poziciji transfera planiraju i odobravaju određenim proračunskim korisnicima konstantno, iz godine u godinu, iako je u prethodnim godinama konstatirano da odnosni proračunski korisnici nisu poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvješćivanje i praćenje efikasnosti uložениh sredstava.**

U vezi s praćenjem efikasnosti uloženi sredstava konstatirali smo da najveći broj proračunskih korisnika ne vrši evaluaciju efekata dodijeljenih proračunskih sredstava, sukladno odredbama Smjernica o minimalnim standardima dodjele proračunskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH.⁴¹

Obveza izvješćivanja proračunskih korisnika prema Ministarstvu financija, kao i Ministarstva financija prema Vladi FBiH, propisana je Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2019. godinu. Međutim, Zakonom nije propisana forma, niti bitni elementi koje bi izvješće trebalo sadržavati. S obzirom na navedeno, prihvaćaju se narativna izvješća koja su formalnog karaktera i uglavnom sadrže naziv dodijeljenog transfera s iznosom realiziranih sredstava. Smatramo da bi izvješće trebalo sadržavati analizu efekata uloženi sredstava, s očekivanim rezultatima u budućem razdoblju (povećanje proizvodnje, povećanje zaposlenosti, povećanje izvoza i sl.).

Osvrt na tekuće i kapitalne transfere

Iako je Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2019. godinu reguliran način raspodjele tekućih i kapitalnih transfera, obavljenom revizijom konstatirano je da se prilikom planiranja i realizacije sredstava tekućih transfera u iznosu od 255.374.981 KM i kapitalnih transfera u iznosu od 45.328.242 KM nisu ispoštovale odredbe navedenih zakona u dijelu utvrđivanja svrhe programa (namjene dodijeljenih sredstava), kriterija za raspodjelu sredstava, definiranja izvora financiranja projekata koji se financiraju i iz ostalih izvora osim Proračuna FBiH (dodjela sredstava za projekte za čiju realizaciju nisu u cijelosti osigurani izvori financiranja), zaključivanja ugovora s korisnicima sredstava i izvješćivanja. Programima za raspodjelu koji su predlagala ministarstva, a Vlada FBiH usvajala, u svim slučajevima nisu predlagani projekti spremni za realizaciju, nisu utvrđeni mjerljivi kriteriji, obveza raspisivanja javnog poziva za dodjelu sredstava, te nije u svim slučajevima regulirana obveza zaključivanja ugovora s korisnicima sredstava kojima bi se regulirala međusobna prava i obveze.

Nakon izvršene dodjele nisu objavljena izvješća o dodijeljenim sredstvima s listom korisnika. Osim toga, konstatirano je da su sredstava dodijeljena korisnicima iako nisu u prethodnoj godini opravdali utrošak, a u situacijama kada korisnici nisu ispunjavali ugovorene obveze ministarstva nisu poduzimala aktivnosti s ciljem povrata sredstava na JRR FBiH, shodno zaključenim ugovorima. Navedeno ukazuje na to da se nisu ispoštovali temeljni principi proračuna, sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH. Stoga ukazujemo na činjenicu da se sredstva na poziciji transfera planiraju i odobravaju određenim proračunskim korisnicima konstantno, iz godine u godinu, iako je u prethodnim godinama konstatirano da odnosni proračunski korisnici nisu poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvješćivanja i praćenja efikasnosti uloženi sredstava.

Također, planirani su i realizirani transferi pojedinih korisnika, iako nemaju zakonsku utemeljenost za planiranje, a preko pojedinih korisnika planiraju se i realiziraju transferi pojedincima za svrhe za koje se izdvajaju sredstva preko resornih ministarstava (troškovi liječenja, školovanje djece branitelja, poboljšanje materijalnog statusa podnositelja zahtjeva, zapošljavanje, rješavanje statusa izbjeglih i raseljenih, pomoć socijalno ugroženim osobama, učenicima, studentima, sportašima i sl.).

Preporuke:

- *potrebno je da Vlada FBiH izvrši analizu dodijeljenih sredstava i nadzora nad namjenskim utroškom sredstava te, sukladno analizi, poduzme odgovarajuće aktivnosti u dijelu daljnjeg planiranja sredstava na poziciji transfera na razdjelima korisnika koji ne vrše adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom;*

⁴¹ „Sl. novine FBiH“, br. 15/18

- *sukladno nadležnostima, potrebno je da Vlada FBiH, u suradnji s resornim ministarstvima, poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa koji reguliraju financiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi, potpore javnim poduzećima i braniteljsko-invalidskoj zaštiti;*
- *potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu mjere vezano za ocjenu opravdanosti financiranja transfera koji nemaju zakonsku utemeljenost.*

6.2.2.7 Izdaci za nabavu stalnih sredstava

Izdaci za nabavu stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 37.249.422 KM, što je u odnosu na izdatke planirane Proračunom FBiH (62.828.831 KM) manje za 25.579.409 KM. Nerealizirani izdaci najvećim dijelom odnose se na planirana sredstva za izgradnju i smještaj institucija Vlade FBiH (planirano je 13.634.050 KM, a realizirano 153.895 KM), što je šire obrazloženo u točki 6.2.3 ovog Izvješća.

Struktura realiziranih izdataka je sljedeća: građevine (24.279.751 KM), oprema (7.273.049 KM), stalna sredstva u obliku prava (2.982.120 KM), ostala stalna sredstva (1.960.661 KM) i rekonstrukcija i investicijsko održavanje (753.841 KM).

Najznačajniji izdaci iskazani su kod Vlade FBiH (22.277.371 KM), od čega se 22.000.000 KM odnosi na nabavu građevina, što je šire obrazloženo u točki 6.3.2 ovog Izvješća.

6.2.2.8 Izdaci za financijsku imovinu

Izdaci za financijsku imovinu iskazani su u iznosu od 22.333.095 KM, od čega je najveći dio, u iznosu od 18.683.095 KM, iskazan kod Ministarstva financija. Preostali iznos iskazan je kod Ministarstva energije, rudarstva i industrije (2.650.000 KM) i Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta (1.000.000 KM).

Ministarstvo financija je izdatke za financijsku imovinu realiziralo temeljem odluka Vlade FBiH. Najveći dio, u iznosu od 15.000.000 KM, odnosi se na odobravanje kredita Union banci d.d. Sarajevo po subordiniranim uvjetima, s rokom dospjeća od 20 godina i fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 0,1%.

Sredstva kredita koristit će se za plasiranje kreditne linije namijenjene mladima za rješavanje stambenog pitanja. Sukladno odredbama zaključenog Ugovora o kreditu s Union bankom d.d. Sarajevo od 21. 3. 2019. godine, povrat kredita izvršit će se jednokratno, po isteku roka dospjeća od 20 godina, a obračun i naplata kamate vršit će se polugodišnje.

Preostali iznos iskazanih izdataka za financijsku imovinu odnosi se na sufinanciranje projekata koji se implementiraju putem Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, i to: za Projekt razvoja navodnjavanja (2.534.823 KM), za Projekt razvoja ruralnog poslovanja (752.216 KM), te za Projekt razvoja ruralne konkurentnosti (396.056 KM). Iskazani izdaci predstavljaju sudjelovanje FBiH u ovim projektima, koje financira međunarodna zajednica.

6.2.2.9 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplate dugova iskazani su u iznosu od 637.214.862 KM, što u odnosu na proračunom planirana sredstva predstavlja izvršenje od 89,8%. Struktura izdataka je sljedeća: otplate dugova primljene kroz Državu (424.519.024 KM), otplate domaćeg pozajmljivanja (130.000.000 KM), otplata unutarnjeg duga (79.373.128 KM) i vanjske otplate (3.322.710 KM). Nerealizirani iznos odobrenih sredstava (72.748.007 KM) najvećim dijelom, u iznosu od 62.956.912 KM, odnosi se na otplate dugova primljene kroz Državu. Smanjenje realiziranih obveza u odnosu na planirane nastalo je kao posljedica izmirenja obveze za kredit koje je planirano 2. 1. 2019. godine u iznosu od 29.150.678 KM (otplata kredita Međunarodnog monetarnog fonda – Stand-by aranžman IV) iz sredstava Proračuna za 2018. godinu. Dalje, radi povećavanja troškova servisiranja vanjskog duga u 2019. godini, koji mogu nastati kroz nepovoljno kretanje tečajeva valuta (valutnog rizika), rasta kamatnih stopa (kamatnog rizika) i

drugih troškova servisiranja obveza po vanjskom dugu (otplate troškova novougovorenih kredita), plan otplate obveza sadrži i 5% troškova korektivnog faktora u iznosu od 26.924.423 KM, koji su planirani kao rezerva za neplanirane troškove. S obzirom na to da je realizacija obveza po vanjskom dugu FBiH izvršena u obimu od 95,01% od planiranih obveza, nije bilo potrebe za korištenjem sredstava rezerve. **Navedeno je posljedica načina planiranja ovih izdataka, kao i neadekvatnog praćenja izvršenja, te nepoduzimanja aktivnosti na izmjenama i dopunama Proračuna FBiH. Značajnim smatramo istaknuti da su i u prethodnim razdobljima konstatirana odstupanja realiziranih izdataka za otplate dugova u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH.**

6.2.3 Tekuća pričuva

Proračunom FBiH za 2019. godinu planirana su sredstva tekuće pričuve u iznosu od 5.155.000 KM (5.000.000 KM tekuća pričuva Vlade FBiH, 75.000 KM premijera i po 40.000 KM za dva zamjenika premijera). U rujnu 2019. godine Odlukom Vlade FBiH⁴² izvršena je preraspodjela sredstva u iznosu od 13.004.038 KM sa Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH u tekuću pričuvu Vlade FBiH za rekonstrukciju i adaptaciju zgrade Vlade FBiH u Sarajevu i objekta poslovne zgrade „Staklena banka“ u Mostaru. Tekuća pričuva za 2019. godinu poslije preraspodjele iznosila je ukupno 18.159.038 KM. Ukupno realizirana sredstva tekuće pričuve iznosila su 4.459.722 KM, od čega je temeljem odluka Vlade FBiH realizirano 4.311.022 KM, a 148.700 KM realizirano je aktima premijera i zamjenika premijera Vlade FBiH. S obzirom na to da nije pripremljena dokumentacija za rekonstrukciju i adaptaciju zgrade Vlade FBiH u Sarajevu i poslovne zgrade „Staklena banka“ u Mostaru, nisu realizirana planirana sredstva za ove namjene iz tekuće pričuve (12.929.980 KM).

Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2019. godinu definirano je da se sredstva tekuće pričuve, planirana u proračunu, koriste za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu planirana sredstva, ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti. Procedure dodjele sredstava tekuće pričuve uređene su Odlukom o procedurama za dodjelu sredstava iz tekuće pričuve Proračuna FBiH.

Značajnija izdvajanja sredstava iz tekuće pričuve Vlade FBiH odobravala su se temeljem pojedinačnih odluka za: financijsku pomoć gradovima i općinama (792.069 KM), nabavu repromaterijala (600.000 KM), financiranje tekućeg poslovanja – nabavu električne energije (400.000 KM), nabavu uniformi za Policijsku akademiju (400.000 KM), konzultantske usluge na izradi tenderske dokumentacije (250.000 KM), financiranje nagrada sportašima i sportskim organizacijama (230.000 KM) i podršku ustanovama obrazovanja (110.000 KM). **Provedenom revizijom konstatirano je da u pojedinim slučajevima s korisnicima sredstava nisu zaključeni ugovori, niti je propisana obveza dostavljanja izvješća o utrošku sredstava. Također, konstatirano je da su sredstva tekuće pričuve odobravana za financiranje izdataka i rashoda koji nisu hitni i nepredviđeni, ili se nisu mogli predvidjeti pri planiranju proračuna, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2019. godinu, zbog čega ne možemo potvrditi da je u svim slučajevima opravdano izdvajanje sredstava tekuće pričuve.**

Tekuća pričuva premijera i dva zamjenika premijera realizirana je temeljem odluka o planu i kriterijima korištenja tekuće pričuve i pojedinačnih rješenja o odobravanju sredstava, u iznosu od 148.700 KM. **Odlukama je definirano za koje namjene se sredstva mogu odobravati, ali nisu definirani jasni i mjerljivi kriteriji za izbor korisnika i utvrđivanje visine sredstava.** Rješenjima o odobravanju sredstava definirana je obveza korisnika da dostave izvješće o utrošku, ali nije propisan rok dostavljanja, sadržaj izvješća i način izvješćivanja o utrošku sredstava.

Vlada FBiH je 23. 1. 2020. godine usvojila Izvješće o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće pričuve Proračuna FBiH za 2019. godinu, koje je dostavljeno Parlamentu FBiH 27. 1. 2020. godine na razmatranje i usvajanje. Do okončanja ovog Izvješća Parlament FBiH nije razmatrao Izvješće o utrošku tekuće pričuve.

⁴² „Sl. novine FBiH“, br. 70/19

6.2.4 Financijski rezultat

U financijskim izvješćima za 2019. godinu iskazano je ostvarenje prihoda, primitaka i financiranja u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2019. godinu	Ostvareno u 2019. godini	Ostvareno u 2018. godini	Index (4/3)	Index (4/5)
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI (1+2+3)	2.264.735.731	2.030.113.358	2.158.066.511	90	94
1	Prihodi od poreza	1.674.022.520	1.675.984.548	1.662.673.080	100	101
2	Neporezni prihodi	590.553.131	354.014.888	495.291.411	60	71
3	Transferi i donacije	160.080	113.922	102.020	71	112
II	RASHODI (1+2+3+4)	1.905.834.031	1.497.769.783	1.558.234.841	79	96
1	Tekući rashodi	1.441.271.660	1.356.576.325	1.293.475.552	94	105
2	Kapitalni transferi	341.918.179	45.328.242	168.496.514	13	27
3	Izdaci za kamate	117.489.192	95.865.216	96.262.775	82	100
4	Tekuća pričuva	5.155.000	0	0	-	-
III	TEKUĆI SUFICIT (I-II)	358.901.700	532.343.575	599.831.670	148	89
IV	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	-62.718.831	-37.145.277	-32.895.428	59	113
1	Primici od prodaje stalnih sredstava	110.000	104.145	161.868	95	64
2	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	62.828.831	37.249.422	33.057.296	59	113
V	UKUPAN SUFICIT (III-IV)	296.182.869	495.198.298	566.936.241	167	87
VI	NETO POVEĆANJE FINANIJSKE IMOVINE (1-2)	-23.220.000	-22.333.095	-15.860.640	96	141
1	Primici od financijske imovine	0	0	0	-	-
2	Izdaci za financijsku imovinu	23.220.000	22.333.095	15.860.640	96	141
VII	NETO ZADUŽIVANJE (1-2)	-379.962.869	-402.434.448	-559.449.874	106	72
1	Primici od zaduživanja	330.000.000	234.780.414	254.688.691	71	92
2	Izdaci za otplate dugova	709.962.869	637.214.862	814.138.565	90	78
VIII	UKUPAN FINANIJSKI REZULTAT/DEFICIT (V+VI+VII)	-107.000.000	70.430.755	-8.374.273	-66	-841
IX	OSTVARENI SUFICIT IZ RANIJEG RAZDOBLJA	107.000.000			-	-
X	UKUPAN FINANIJSKI REZULTAT (IX-VIII)	0	70.430.755	-8.374.273	-	-

U revidiranoj godini ukupni prihodi, primici i financiranje iskazani su u iznosu od 2.264.997.917 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 147.919.153 KM, dok su rashodi, izdaci i otplate dugova iskazani u iznosu od 2.194.567.162 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 226.724.180 KM. U 2019. godini ostvaren je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 70.430.755 KM, što predstavlja odstupanje u odnosu na plan za 177.430.755 KM (planiran je negativan financijski rezultat u iznosu od 107.000.000 KM).

Iako su u 2019. godini manje ostvareni prihodi, primici i financiranje u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH za 329.847.814 KM (što je u najvećem dijelu rezultat nerealnog planiranja neporeznih prihoda), na pozitivan financijski rezultat u najvećem dijelu utjecali su manje realizirani planirani rashodi, izdaci i otplate dugova u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH za 507.278.569 KM. Kada je u pitanju odstupanje rashoda, izdataka i otplate dugova, najznačajnije je konstatirano kod kapitalnih ulaganja, a odnosi se na manje realizirane kapitalne transfere u iznosu od 296.589.937 KM (što je rezultat planiranja sredstava za projekte cestovne infrastrukture koji nisu bili spremni za realizaciju), kao i kapitalne izdatke u iznosu od 25.579.409 KM (u najvećem djelu odnose se na planirana, a nerealizirana sredstva za izgradnju i smještaj institucija Vlade FBiH). Također, odstupanje je konstatirano kod otplate dugova i kamata koji su realizirani manje za 94.371.983 KM, na što je u najvećem dijelu utjecao način planiranja izdataka i kamata, te neadekvatno praćenje izvršenja.

Akumulirani neraspoređeni višak prihoda nad rashodima/suficit u bilanci stanja Proračuna FBiH na 31. 12. 2019. godine iskazan je u iznosu od 185.129.657 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 70.939.796 KM. Osim za pozitivan financijski rezultat revidirane godine, povećanje akumuliranog viška prihoda nad rashodima izvršeno je za iznos od 509.041 KM, koji se odnosi na korekcije knjiženja prihoda i rashoda iz prethodnih razdoblja, koje su u 2019. godini teretile izravno akumulirani višak

prihoda nad rashodima. Navedeno nije sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna.⁴³

Iskazani akumulirani višak prihoda nad rashodima na 31. 12. 2019. godine u iznosu od 185.129.657 KM ne možemo potvrditi, jer je revizijom utvrđeno da su obveze podcijenjene za iznos od 3.921.949 KM, koji se odnosi na stvorene obveze Ministarstva rada i socijalne politike prema Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje temeljem isplaćenih mirovina po povoljnijim uvjetima, koje su nastale u 2018. godini, a koje nisu evidentirane na pripadajućim pozicijama rashoda i obveza u izvještajnom razdoblju na koje se odnose (točka 6.3.5 Izvješća).

Također, ističemo da Proračunom FBiH za 2019. godinu, kao i prethodnih godina, nije planirano izmirenje dospjelih obveza temeljem pravomoćnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju, koje su evidentirane na razgraničenim rashodima (50.835.739 KM) i izvanbilančnoj evidenciji (2.697.120 KM). Zato ove obveze nisu iskazane na odgovarajućim pozicijama, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH i članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- *rashode i izdatke priznavati na temelju nastanka poslovnog događaja (obveze), u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno od plaćanja, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH.*

6.3 BILANCA STANJA

U konsolidiranoj Bilanci stanja Proračuna FBiH na 31. 12. 2019. godine iskazana je imovina u iznosu od 1.783.306.512 KM, a odnosi se na: novčana sredstva i plemenite metale (493.145.804 KM), dugoročne plasmane (447.940.606 KM), neotpisanu (sadašnju) vrijednost stalnih sredstava (306.296.058 KM), kratkoročna potraživanja (220.323.922 KM), dugoročna razgraničenja (218.405.465 KM), kratkoročna razgraničenja (50.751.249 KM), kratkoročne plasmane (45.010.788 KM), financijske i obračunske odnose s drugim povezanim jedinicama (760.709 KM) i vrijednosne papire (671.911 KM).

Obveze i izvori sredstava iskazani su u iznosu od 1.783.306.512 KM, a čine ih dugoročne obveze i razgraničenja (5.353.411.755 KM), kratkoročne obveze i razgraničenja (740.558.157 KM) i izvori stalnih sredstava (-4.310.663.400 KM).

6.3.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe iskazani su u iznosu od 809.992.472 KM, a čine ih: novčana sredstva (493.145.804 KM), kratkoročna potraživanja (220.323.922 KM), kratkoročna razgraničenja (50.751.249 KM), kratkoročni plasmani (45.010.788 KM) i financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama (760.709 KM).

Novčana sredstva, iskazana u iznosu od 493.145.804 KM, veća su u odnosu na prethodnu godinu za 176.730.456 KM.

U okviru novčanih sredstava najznačajnija su ona na transakcijskim računima, koja su na 31. 12. 2019. godine iznosila 484.155.765 KM, od čega je ne posebnim namjenskim računima stanje na 31. 12. 2019. godine iznosilo 241.245.401 KM. U revidiranoj godini otvorena su dva računa za posebne namjene, i to: račun za upravljanje razvojnim sredstvima za implementaciju sredstava namijenjenih za financiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata (Ministarstvo financija – Ministarstvo prometa i komunikacija) i račun za posebne namjene (Ministarstvo financija – Jamstveni fond).

⁴³ „Sl. novine FBiH“, br. 60/14

U nastavku dajemo tabelarni prikaz sredstava na posebnim namjenskim računima na 31. 12. 2019. godine:

R. br.	Vrsta računa	Stanje računa 31. 12. 2019. godine	Stanje računa 31. 12. 2018. godine
1	2	4	3
1.	PTR – Upravljanje razvojnim sredstvima za implementaciju sredstava namijenjenih za financiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata	135.263.907	-
2.	PTR – Jamstveni fond	47.667.057	-
3.	PTR – Sredstva za zaštitu i spašavanje	25.108.141	22.680.080
4.	PTR – Razvoj i unapređenje avioprometa	15.917.606	21.109.230
5.	PDV – Povrat uplate po temelju plaćanja PDV-a na revolving osnovi	4.783.725	4.780.386
6.	PTR – Prikupljanje prihoda ostvarenih od prometa lutrije BiH	3.336.296	2.896.984
7.	PTR – Polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih zaposlenika	2.942.871	2.623.397
8.	PTR – Escrow	1.834.461	1.833.181
9.	PTR – Uplata naknada i prihoda za korištenje šuma	1.811.198	1.638.877
10.	Ostali posebni namjenski računi ⁴⁴	2.580.139	3.799.514
	UKUPNO:	241.245.401	61.361.649

Povećanje sredstava na posebnim namjenskim računima u odnosu na prethodnu godinu najvećim dijelom je posljedica formiranja Jamstvenog fonda (47.667.057 KM), što je šire obrazloženo u točki 6.3.4 ovog Izvješća, i evidentiranja neutrošenih namjenskih sredstava na razgraničenja (148.589.013 KM) Ministarstva prometa i komunikacija, od čega se iznos od 134.881.676 KM odnosi na sredstva namijenjena za izgradnju autocesta i brzih cesta. Tijekom 2019. godine na pojedinim namjenskim računima, kao što su PTR – Escrow račun (deponirana novčana sredstva ostvarena prodajom poduzeća i banaka sukladno Odluci Vlade FBiH), PDV – Povrat uplate po temelju plaćanja PDV-a na revolving osnovi (povrat PDV-a na promet dobara i usluga u okviru međunarodnih projekata sukladno Zakonu o porezu na dodanu vrijednost⁴⁵) i PTR – Uplata naknada i prihoda za korištenje šuma (Zakon o šumama je stavljen izvan snage 2011. godine i novi do danas nije donesen), nije bilo odljeva sredstva, što dovodi u pitanje pravovremenost namjenskog trošenja prikupljenih sredstava, sukladno zakonskom temelju za prikupljanje i raspolaganje sredstvima.

Kad je riječ o evidentiranju neutrošenih namjenskih sredstava na razgraničenja Ministarstva prometa i komunikacija, ističemo da je s namjenskog projektnog računa Ministarstva, izvan JRR-a FBiH otvorenog za sredstva „Kapitalnog transfera javnim poduzećima – Transfera za izgradnju autocesta i brzih cesta“ (na koji je u prosincu 2018. godine prebačeno 153.000.000 KM), 17. 9. 2019. godine izvršen povrat sredstava na poseban račun za upravljanje razvojnim sredstvima u okviru JRR-a FBiH za implementaciju sredstava namijenjenih za financiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata u iznosu od 150.254.789 KM. Do prijenosa sredstava s namjenskog projektnog računa izvan JRR-a FBiH utrošeno je 2.745.211 KM (od čega se 4.510 KM odnosi na bankarske usluge). **Posljedica toga je da financijska izvješća Ministarstva prometa i komunikacija i Glavne knjige riznice FBiH za 2019. godinu ne sadrže utrošena sredstva s namjenskog projektnog računa izvan JRR-a FBiH, koja nisu povraćena u JRR FBiH.**

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 220.323.922 KM. U njihovoj strukturi najznačajnija su: potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava (176.718.210 KM), potraživanja od pravnih osoba (10.672.575 KM) i ostala nespomenuta potraživanja (32.847.179 KM).

⁴⁴ Ostali posebni namjenski računi: Energoinvest d.d. Sarajevo – za plaćanje takse Gazprom export u Moskvi, Zaštita i očuvanje neretvanskog zubatka, pastve i glavatice u kontroliranim uvjetima do poribljavanja u rijeku Neretvu, Izdavanje okolišnih dozvola i kategorizacija ugostiteljskih objekata, Prikupljanje prihoda ostvarenih od naknada za tehničke preglede, polaganje stručnih ispita, izdavanje licenci, uvjerenja, certifikata i ostalo, Za naknade iz osiguranja iz požara, Za prikupljanje prihoda od GSM licence, Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH – za pružanje ugostiteljskih usluga, Za organiziranje polaganja stručnog ispita (liječnici veterinarske medicine, veterinarski tehničari i laboranti) i za registraciju i obnovu registracije lijekova koji se upotrebljavaju u veterinarstvu, Uplata taksi za uspostavu rezervi naftnih derivata, Uplata sredstava za otklanjanje posljedica prirodne nesreće i obnovu područja zahvaćenih prirodnom nesrećom, Uplata sredstava po osnovu naknade za korištenje službenih stanova za privremeni smještaj, Za prikupljanje prihoda ostvarenih od naknada za polaganje ispita rukovoditelja akcije gašenja požara.

⁴⁵ „Sl. glasnik BiH“, br. 9/05, 35/05, 100/08, 33/17

Potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava (176.718.210 KM) odnose se na obveze koje su izmirene iz Proračuna FBiH, po kreditima koji su temeljem supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike. Od tog iznosa, dio potraživanja u iznosu od 112.756.127 KM evidentiran je na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, a dio u iznosu od 63.962.083 KM na poziciji redovnih potraživanja. Preknjiženje dijela nenaplaćenih potraživanja starijih od šest mjeseci, u iznosu od 112.756.127 KM, na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja Ministarstvo financija izvršilo je u 2019. godini.

Najznačajnija potraživanja odnose se na sljedeća društva: JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo (86.911.262 KM), JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo (69.830.602 KM), Tuzlanski kanton (4.989.370 KM), JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje (3.906.320 KM), MKF „Prizma Sarajevo“ – u stečaju (2.325.754 KM), te RMU „Breza“ d.o.o. Breza (2.018.341 KM). U okviru ovih potraživanja nisu iskazana dospjela potraživanja županija po stand-by aranžmanima III i IV s Međunarodnim monetarnim fondom (u daljnjem tekstu: MMF) u iznosu od 31.424.487 KM (dug od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine iskazan u iznosu od 2.547.750 KM), niti se može potvrditi da su poduzete sve zakonom propisane radnje za njihovu naplatu. Ova potraživanja odnose se na: Tuzlanski kanton (19.548.000 KM), Bosansko-podrinjski kanton (glavnica u iznosu od 9.472.439 KM i kamata u iznosu od 772.439 KM) i Županiju Zapadnohercegovačku (glavnica u iznosu od 2.404.048 KM i kamata u iznosu od 4.048). **Ističemo da neplaćanje obveza ovih korisnika izravno utječe na primitke i likvidnost Proračuna FBiH, s obzirom na to da FBiH obveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom roku i dospjelom iznosu.**

S obzirom na postojanje neizmirenenih obveza po kreditima danim krajnjim korisnicima temeljem vanjskog duga, te konstantnog kašnjenja u otplati tih obveza, odnosno izostanka plaćanja obveza prema FBiH, Ministarstvo financija je poduzelo mjere, te su tijekom 2018. i 2019. godine izvršeni reprogrami kreditnih obveza za: JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, JKP „10. Juli“ d.o.o. Bosanska Krupa, JKP „Vodovod“ d.o.o. Cazin, RMU „Kreka“ d.o.o. Tuzla, Općinu Grude, Županiju Zapadnohercegovačku, Unsko-sanski kanton, Grad Bihać, Općinu Livno i Općinu Posušje. Reprogramiranjem obveza za navedene krajnje korisnike prolongiran je rok izmirenja dospjelih neplaćenih obveza prema krajnjim korisnicima za 23.200.000 KM.

Najveći dio potraživanja nastao je po kreditima iz ranijeg razdoblja, prije donošenja Zakona o dugu, zaduživanju i jamstvima u FBiH,⁴⁶ kada u cilju njihove naplate nisu osigurani instrumenti naplate kredita od krajnjih korisnika. Po isteku ugovorenog roka za naplatu svakog pojedinačnog potraživanja, koji ne može biti duži od šest mjeseci, korisnik proračuna dužan je poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu, te izvršiti preknjiženje na sumnjiva i sporna potraživanja.

Ministarstvo financija, kao i prethodnih godina, ni u 2019. godini nije poduzelo sve zakonom propisane radnje za naplatu nenaplaćenih potraživanja po kreditima u iznosu od 176.718.210 KM, koji su temeljem supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike. To nije sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH.

Preporuka:

- **potrebno je da Ministarstvo financija s nadležnim institucijama poduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH.**

Potraživanja od pravnih osoba iskazana su u iznosu od 10.672.575 KM, od čega se najveći dio odnosi na potraživanja za isporučene usluge, evidentirana kod FMO-a (4.942.947 KM), potraživanja temeljem izvršenja mjera pritvora i kazni zatvora, evidentirana kod KPZ-ova (1.526.115 KM), potraživanja temeljem putničke takse od avioprijevoznika (2.265.129 KM).

Ostala nespomenuta potraživanja iskazana su u iznosu od 32.847.179 KM. U strukturi ovih potraživanja najznačajnija su sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 26.061.501 KM. Najveći dio sumnjivih i spornih potraživanja iskazan je kod sljedećih korisnika: Federalna direkcija robnih rezervi (9.224.634 KM), Ministarstvo prometa i komunikacija (7.525.582 KM), Ministarstvo energije, rudarstva

⁴⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 86/07, 24/09, 44/10, 30/16

i industrije (2.637.183 KM), FMO (2.208.509 KM), Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (1.768.337 KM), KPZ-ovi (1.492.455 KM) i Ministarstvo unutarnjih poslova (890.678 KM).

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 45.010.788 KM. U strukturi ovih plasmana najznačajniji su: sumnjiva i sporna potraživanja (29.813.813 KM), depoziti kod banaka (9.000.000 KM), te ostali krediti (5.248.308 KM). Sumnjiva i sporna potraživanja odnose se na sredstva proračunskih korisnika blokirana u Hercegovačkoj banci d.d. Mostar. Ostali krediti odnose se na dane pozajmice Proračuna FBiH županijskim proračunima u prethodnom razdoblju (2001. i 2002. godina), s rokom vraćanja 31. 12. 2001., odnosno 31. 12. 2002. godine. **Za naplatu plasmana temeljem danih pozajmica nisu osigurani instrumenti povrata. Korisnici proračuna po isteku ugovorenog roka za naplatu dužni su poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu, te izvršiti preknjiženje na sumnjiva i sporna potraživanja. Nije prezentirana dokumentacija da su poduzimane aktivnosti u cilju rješavanja danih pozajmica, što ima posebnu značajnost s obzirom na razdoblje kada su pozajmice dane.**

U 2019. godini Ministarstvo financija je kod poslovnih banaka kratkoročno oročilo sredstva FBiH u iznosu od 9.000.000 KM. Kratkoročna i dugoročna oročenja (koja su šire obrazložena u točki 6.3.3 Izvješća) u 2019. godini izvršena su sukladno Zakonu o investiranju javnih sredstava FBiH⁴⁷ i Pravilniku o investiranju raspoloživih novčanih sredstava,⁴⁸ koji definira Riznicu kao investicijsku instituciju, te Politici investiranja raspoloživih novčanih sredstava FBiH za 2019. godinu. Sredstva su oročena uz efektivnu kamatnu stopu od 0,08%, na rok od sedam dana. Ugovori se automatski produžuju na isti rok, ukoliko se ne otkažu na način predviđen odredbama članka 5. zaključenih ugovora.

6.3.2 Stalna sredstva

U konsolidiranoj Bilanci stanja Proračuna FBiH na 31. 12. 2019. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 306.296.058 KM (nabavne vrijednosti od 556.111.731 KM, ispravke vrijednosti od 249.815.673 KM) i nisu usuglašena s izvorima stalnih sredstava (303.699.007 KM) za iznos od 2.597.051 KM.

U okviru stalnih sredstava iskazana su i stalna sredstva institucija koje su prešle s federalne na državnu razinu: Federalno ministarstvo obrane (u daljnjem tekstu: FMO), Vojska FBiH (u daljnjem tekstu: VF), Carinska uprava FBiH i Obavještajno-sigurnosna služba FBiH) sadašnje vrijednosti od 28.216.438 KM (nabavne vrijednosti od 34.068.652 KM, ispravke vrijednosti od 5.852.214 KM). Status imovine navedenih institucija još uvijek nije riješen, što je šire obrazloženo u točki 8. ovog Izvješća.

Najznačajnije povećanje vrijednosti stalnih sredstava u 2019. godini odnosi se na građevinske objekte kod Vlade FBiH, u iznosu od 34.682.158 KM. Iznos od 22.000.000 KM odnosi se na treću tranšu temeljem Ugovora o kupoprodaji zgrade Energoinvesta za trajni smještaj institucija Vlade FBiH, zaključenog 29. 8. 2018. godine. Ugovor je zaključen na ukupan iznos od 54.000.000 KM, za kupovinu niskog i visokog prizemlja i 19 katova objekta B, ukupne površine 24.600 m², s ugovorenim plaćanjem u tranšama, zaključno s 30. 6. 2020. godine i s ugovorenim zateznim kamatama na kašnjenje. Od kupljene 21 etaže, u ZK izvatku samo šest etaža nije bilo opterećeno hipotekama za obveze po kreditima Energoinvesta d.d. Sarajevo, koje su u ukupnom iznosu na dan kupovine za sve četiri banke iznosile 29.320.770 KM. Ugovorom je utvrđeno da će prodavatelj izvršiti brisanje založnih prava na nekretninama koje su predmet kupoprodaje prije dospjeća svake rate kupoprodajne cijene najkasnije pet dana prije dospjeća svake rate. Brisanje založnih prava vrši se sukladno Ugovoru. Izvršenim uplatama, sukladno Ugovoru, Vlada FBiH preuzela je pravo na korištenje i vlasništvo nad 14 katova, niskim i visokim prizemljem. Posljednja tranša u iznosu od 13.050.000 KM ima rok dospjeća 30. 6. 2020. godine, a plaćanjem će se preuzeti i preostalih pet katova. Osim toga, građevinski objekti Vlade FBiH povećani su za iznos od 12.651.385 KM, koji je evidentiran na temelju Odluke Vlade FBiH od 5. 9. 2019. godine. Ovom Odlukom odobrava se isknižavanje zgrade Vlade FBiH u Mostaru (zemljišne parcele k. č. 1271 i k. č. 1270/1) iz evidencije stalnih sredstava Službe za zajedničke poslove organa i

⁴⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 77/04, 48/08

⁴⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 81/08

tijela FBiH, te uknjižbe u knjigovodstvenu evidenciju Generalnog sekretarijata Vlade FBiH (nabavne vrijednosti 12.651.385 KM, ispravke vrijednosti 2.318.816 KM). Temeljem ove Odluke, na isti način je izvršeno i evidentiranje zemljišta u knjigovodstvenoj evidenciji Vlade FBiH u iznosu od 4.728.457 KM.

U postupku revizije proračunskih korisnika (Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo kulture i sporta, Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, Federalna uprava civilne zaštite) izvršena je provjera dokumentacije, temeljem koje su iskazani građevinski objekti i zemljišta, te je utvrđeno da su pojedine građevine (zgrade, stanovi, garaže) evidentirane, iako za njih proračunski korisnici ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju o posjedu i nemaju uknjiženo pravo vlasništva nad imovinom, jer je ona, prema prezentiranoj dokumentaciji, u vlasništvu i posjedu drugih pravnih osoba.

S obzirom na to da pojedine nekretnine nisu iskazane temeljem vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, niti su institucije FBiH u posjedu svih objekata, konstatirali smo da nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata u Glavnoj knjizi Riznice i financijskim izvješćima, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakonom o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- **osigurati vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu nekretnina, koja bi bila temelj za knjigovodstveno evidentiranje u Glavnoj knjizi Riznice.**

6.3.3 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani iskazani su u iznosu od 447.940.606 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 102.516.506 KM, a odnose se na plasmane putem Razvojne banke FBiH, Union banke d.d. Sarajevo i dugoročno oročene depozite.

Dugoročni depoziti, iskazani u iznosu od 90.000.000 KM, odnose se na dugoročno oročena sredstva FBiH temeljem ugovora o flexi depozitu na 13 mjeseci, s fiksnom kamatnom stopom od 0,10% na godišnjoj razini. Temeljem dugoročnih i kratkoročnih oročenja u 2019. godini ostvareni su prihodi u iznosu od 44.691 KM.

Prema odredbama ugovora o komisionim poslovima, zaključenih između Razvojne banke FBiH i Ministarstva financija, ukupna sredstva temeljem komisionih kredita koja su dana na upravljanje Razvojnoj banci sa 31. 12. 2019. godine iznose 183.153.912 KM, što je u odnosu na 31. 12. 2018. godine (179.243.156 KM) više za 3.910.756 KM. Prema prezentiranim podacima, povećanje ulaganja nastalo je kao rezultat negativnih tečajnih razlika. Razvojna banka FBiH je u 2019. godini po komisionim kreditima naplatila ukupno 10.903.784 KM (glavnica 9.155.396 KM, kamata 1.748.388 KM). Iz komisionih sredstava Razvojna banka FBiH naplatila je naknadu u iznosu od 555.740 KM.

Vlada FBiH i Razvojna banka FBiH zaključile su Ugovor o namjenskom garantnom depozitu temeljem Odluke Vlade FBiH o davanju suglasnosti za zaključivanje ugovora od 10. 3. 2017. godine. Temeljem odluke Skupštine Razvojne banke FBiH o zalogu sredstava za osiguranje povrata kredita JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar od 3. 2. 2017. godine i Ugovora o kreditu od 13. 2. 2017. godine formiran je namjenski garantni depozit u iznosu od 48.084.579 KM. Deponent i Banka su se usuglasili da se namjenski depozit formira od novčanih sredstava koja su naplaćena i koje će biti naplaćena iz založenih potraživanja po kreditima odobrenim iz komisionih kreditnih linija, kojima Banka upravlja u ime i za račun Vlade FBiH. Depozit se sukcesivno povećava za iznose novčanih sredstava koji će se naplaćivati iz založenih potraživanja po kreditima iz komisionih kreditnih linija, a najviše do iznosa depozita iz Ugovora. Visina založenih potraživanja će se retrospektivno smanjivati za iznose novčanih sredstava za koje se povećava iznos depozita. Za osiguranje izvršenja obveza iz Ugovora o kreditu Zalogodavac daje u zalog novčana sredstva koja su naplaćena iz komisionih kreditnih linija kojima Razvojna banka FBiH upravlja u ime i za račun Vlade FBiH. Naplaćena sredstva iz komisionih kreditnih linija na 31. 12. 2019. godine iznose 10.903.784 KM. Prema Izvodu o stanju depozita na 31. 12. 2019. godine, temeljem Ugovora o namjenskom garantnom depozitu ukupno je preneseno 1.976.000 KM, tako da je saldo 31. 12. 2019. godine iznosio 39.008.004 KM.

Od ukupno planiranih prihoda od Razvojne banke FBiH temeljem kredita danih u komisijama u 2019. godini, na depozitni račun Proračuna FBiH uplaćene su obračunate kamate, sukladno Ugovoru o formiranju namjenskog dugoročno oročenog depozita iz 2013. godine, u iznosu od 99.751 KM. Od ukupno planiranih prihoda od Razvojne banke FBiH, po temelju kredita danih u komisijama do 31. 12. 2019. godine na depozitni račun Proračuna FBiH uplaćene su obračunate kamate (kamata 1. 2. 2019. godine Svjetska banka – IDA, kreditna linija – lokalni razvoj u iznosu od 50.287 KM i 1. 8. 2019. godine Svjetska banka – IDA, kreditna linija – lokalni razvoj u iznosu od 49.464 KM).

6.3.4 Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze i razgraničenja na 31. 12. 2019. godine iskazane su u iznosu od 740.558.157 KM, od čega se na obveze odnosi 289.307.922 KM, a na razgraničenja 451.250.235 KM.

Kratkoročne obveze odnose se na: kratkoročne tekuće obveze (175.769.594 KM), obveze prema zaposlenicima (93.255.374 KM) i kratkoročne kredite i zajmove (20.282.954 KM).

U okviru **kratkoročnih tekućih obveza** najznačajnije su prema pravnim i fizičkim osobama (95.695.814 KM), ostale kratkoročne obveze (53.140.138 KM), obveze za subvencije (16.830.927 KM), te obveze za tekuće transfere drugim razinama vlasti (8.330.000 KM). Obveze prema pravnim i fizičkim osobama u najvećem dijelu su one prema dobavljačima (90.501.167 KM), a u okviru ostalih kratkoročnih obveza najznačajniji iznos odnosi se na obveze temeljem pravomoćnih sudskih presuda i sudskih rješenja iz radnih sporova i ostalih presuda (51.483.804 KM).

U okviru **obveza prema zaposlenicima**, pored obaveza za plaće proračunskih korisnika za prosinac 2019. godine, iskazane su i obveze institucija koje su u ranijem periodu s federalne prešle na državnu razinu, od kojih su najznačajnije FMO-a (64.391.328 KM ili 69% ovih obveza), te Obavještajno-sigurnosne službe (6.788.190 KM) i VF-a (690.641 KM).

Obveze za **kratkoročne kredite i zajmove** najvećim dijelom odnose se na **obveze od domaćeg zaduživanja** (20.124.128 KM), od čega se 20.000.000 KM odnosi na obveze temeljem izdanih trezorskih zapisa. Tijekom 2019. godine izvršena je jedna emisija trezorskih zapisa, ukupne nominalne vrijednosti od 20.000.000 KM, uz negativnu kamatnu stopu od -0,25% do -0,15%. Po ovom temelju prikupljeno je 20.029.392 KM (prihod od negativne kamate 29.392 KM). U 2019. godini na naplatu je dospio iznos od 40.000.000 KM po emisiji trezorskih zapisa iz 2018. godine, što je i plaćeno u 2019. godini.

Kratkoročna razgraničenja (451.250.235 KM) odnose se na razgraničene prihode (270.070.964 KM), razgraničene rashode (2.222.003 KM) i ostala razgraničenja (178.957.267 KM). U odnosu na prethodnu godinu veća su za 212.984.822 KM, a najznačajnije povećanje odnosi se na sredstva Jamstvenog fonda (47.667.057 KM) i evidentiranja neutrošenih namjenskih sredstava na poziciju razgraničenja (148.589.013 KM) Ministarstva prometa i komunikacija, od čega se 134.881.676 KM odnosi na sredstva namijenjena za izgradnju autocesta i brzih cesta.

Razgraničeni prihodi (270.070.964 KM) najvećim dijelom odnose se na neutrošena namjenska sredstva naplaćena po posebnim zakonskim i drugim propisima, za čiju realizaciju su zadužena pojedina ministarstva i iznose 263.566.169 KM (86.159.326 KM razgraničeni ostali prihodi i 177.406.843 KM razgraničeni redovni prihodi za namjenska sredstva), dok se na naplaćene redovne prihode odnosi 5.954.951 KM (iskazani su kod Ministarstva okoliša i turizma, Ministarstva unutarnjih poslova, Federalne direkcije robnih rezervi i JU Centar za edukaciju sudaca i tužitelja – „BERP“).

U okviru **Ministarstva financija** kratkoročna razgraničenja najvećim dijelom odnose se na sredstva Jamstvenog fonda (47.667.057 KM). Odlukom o uspostavljanju i upravljanju Jamstvenog fonda (u daljnjem tekstu: Fond), koju je Vlada FBiH donijela 23. 11. 2018. godine, utvrđeno je uspostavljanje, način financiranja i održavanja Fonda, način obračuna i naplate provizije i premije rizika za jamstva koja izdaje FBiH, dinamika punjenja Fonda, kao i druga pitanja sukladno Zakonu o dugu, zaduživanju i jamstvima u FBiH. Člankom 45. Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2019. godinu definirano je da ukupna vrijednost Fonda za 2019. godinu iznosi 47.661.299 KM, a čine ga potencijalni prihodi po temelju premije u iznosu od 39.628.382 KM i provizije u iznosu od 8.032.917 KM. Sredstva Fonda

deponirana su na posebnom namjenskom transakcijskom računu u okviru JRR-a FBiH i na 31. 12. 2019. godine iznosila su 47.667.057 KM. Iznos potencijalnih obveza po temelju jamstava FBiH za 2019. godinu od 14.567.953 KM, koji je planiran na poziciji Izdataka za kamate vezane za dug po izdanim jamstvima – Jamstveni fond, nije realiziran u 2019. godini.

U okviru **ostalih razgraničenja** iznos od 176.737.815 KM odnosi se na razgraničene primitke koji su evidentirani za potraživanja krajnjih korisnika kreditnih sredstava, što je šire obrazloženo u točki 6.3.1 ovog Izvješća.

Konstatirali smo da na 31. 12. 2019. godine stanje na poziciji „Financijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama“ (konta glavne kategorije 16 i 36) nije usuglašeno s drugim povezanim jedinicama za iznos od 760.709 KM, što nije sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.

Preporuka:

- **izvršiti usuglašavanje stanja na kontima financijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama, te evidentiranje na kontima vršiti sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.**

6.3.5 Dugoročne obveze i razgraničenja

Dugoročne obveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 5.353.411.755 KM. Struktura dugoročnih obveza je sljedeća: obveze temeljem dugoročnih zajmova (5.296.463.111 KM), ostale dugoročne obveze (52.184.148 KM) i dugoročna razgraničenja (4.764.496 KM). Temeljem dugoročnog zaduženja u bruto bilanci Ministarstva financija iskazani su izdaci za otplate dugova, izdaci za kamate i kratkoročne obveze temeljem zaduženja.

Obveze temeljem dugoročnih zajmova iskazane u iznosu od 5.296.463.111 KM, i u odnosu na prethodnu godinu manje su za 54.265.270 KM. Struktura ovih obveza je sljedeća: vanjski dug FBiH – dug koji je ugovorila BiH (4.520.040.058 KM), vanjski dug FBiH – dug koji je izravno ugovorila FBiH (75.346.533 KM) i obveze od domaćeg zaduživanja (701.076.520 KM).

Vanjski dug FBiH⁴⁹ na 31. 12. 2019. godine iznosio je 4.595.386.591 KM. U ukupnim dugoročnim obvezama po vanjskom dugu, vanjski dug krajnjih korisnika kredita iskazan je na izvanbilančnoj evidenciji bruto bilance Riznice (2.477.048.934 KM), sredstva odobrena županijama iskazana su na poziciji dugoročnih plasmana (37.721.232 KM). **Preostali iznos, do 2.080.616.425 KM, odnosi se na obveze koje izravno otplaćuje FBiH i terete Proračun FBiH.** U nastavku dajemo tabelarni prikaz vanjskog duga:

Opis	Stanje duga na 31. 12. 2019. godine	Stanje duga na 31. 12. 2018. godine
Vanjski dug koji je ugovorila BiH	4.520.040.058	4.623.743.214
Stari dug (kreditna zaduženja po ugovorima do 6. 4. 1992. godine)	586.929.436	652.568.369
Zajmovi za infrastrukturu implementirani u FBiH	2.219.208.459	2.155.800.627
Zajmovi za javnu proračunsku potrošnju	1.338.119.877	1.436.065.375
Zajmovi za gospodarske djelatnosti	375.782.286	379.308.843
Vanjski dug koji je direktno ugovorila FBiH	75.346.533	78.996.867
Zajmovi za infrastrukturu u oblasti vodosnabdijevanja i prometa u FBiH	75.346.533	77.574.418
Zajmovi za javnu proračunsku plasirani za projekte obrazovanja	-	1.422.449
Ukupno:	4.595.386.591	4.702.740.081

⁴⁹ Vanjski dug u Federaciji obuhvaća vanjski dug Vlade FBiH, županija, gradova, općina i drugih krajnjih dužnika i obuhvaća dio duga bivše Jugoslavije, odnosno restrukturirani dug u okviru Pariškog i Londonskog kluba, te konsolidirani dug IBRD-a (stari dug) i dug nastao zaduživanjem nakon 14. 12. 1995. godine (novi dug). Novi vanjski dug obuhvaća dug koji je FBiH direktno ugovorila s vanjskim kreditorima (direktni dug) i dug po kreditima koje je BiH ugovorila u ime FBiH (relevantni dug) i supsidijarno prenijela na FBiH. Po ovim kreditima dužnik je FBiH, odnosno županija, grad, općina, javno poduzeće ili drugi dužnik – krajnji korisnik kredita, ukoliko su, potpisivanjem podugovora sa FBiH, preuzeli obvezu vraćanja kredita.

Sredstva za izmirenje obveza temeljem vanjskog duga osiguravaju se rasporedom prihoda (na podračun za servisiranje vanjskog duga FBiH u korist Proračuna BiH) iz pripadajućeg dijela bruto prihoda od indirektnih poreza za FBiH ili iz Proračuna FBiH za direktne obveze FBiH po vanjskom dugu, uplatom sa Jedinstvenog računa Riznice.

Vanjski dug iskazan u iznosu od 4.595.386.591 KM manji je u odnosu na prethodnu godinu (4.702.740.081 KM) za 107.353.490 KM (2,82%), što je rezultat otplate obveza po vanjskom dugu u 2019. godini, dok su istovremeno izostala znatnija povlačenja po ugovorenim kreditima.⁵⁰ Tijekom 2019. godine izvršeno je povećanje vanjskog duga temeljem sukcesivnog povlačenja sredstava po zaključenim ugovorima u iznosu od 280.826.818 KM (od čega se najveći dio u iznosu od 187 miliona KM odnosi na Koridor V-c i modernizaciju prometnica u FBiH, a preostali iznos odnosi se na: projekte navodnjavanja i vodoopskrbe, registraciju nekretnina, energetske efikasnosti, ruralni razvoj, oporavak od poplava, zapošljavanje itd.). Istovremeno, u 2019. godini na ime servisiranja vanjskog duga plaćeno je 427.841.734 KM, od čega se na otplate duga primljenog kroz Državu – relevantne obveze odnosi 424.519.024 KM i na vanjske otplate 3.322.710 KM.

Kamate plaćene po vanjskom dugu u 2019. godini iznose 83.755.870 KM, a odnose se na kamate po kreditima koje je ugovorila BiH (81.472.834 KM⁵¹) i za obveze koje je ugovorila izravno FBiH (2.283.036 KM). Plaćene kamate obuhvaćaju redovne ugovorene kamate u iznosu od 78.016.679 KM, taksu na nepovučena sredstva u iznosu od 5.863.104 KM i ostale troškove u iznosu od -123.913 KM.

Od ukupno iskazanog vanjskog duga FBiH (4.595.386.591 KM), iznos od 2.514.770.166 KM odnosi se na obveze po vanjskom dugu koje su prenesene na krajnje korisnike, odnosno županije, općine, gradove i javna poduzeća. Krajnji korisnici imaju obvezu da dospjele glavnice, kamate i druge troškove po kreditima koji su im preneseni sukladno supsidijarnim sporazumima, izmiruju uplatom u Proračun FBiH. Obavljenom revizijom konstatirali smo da pojedini krajnji korisnici svoje obveze ne izmiruju u rokovima utvrđenim otplatnim planovima, te su po tom temelju iskazana potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava u iznosu od 176.718.210 KM, što je šire obrazloženo u točki 6.3.1 ovog Izvješća.

Osim toga, konstatirano je da su s podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH, zaključno s 31. 12. 2019. godine, plaćene i dospjele kreditne obveze u iznosu od 9.161.938 KM (glavnica u iznosu od 5.213.777 KM i kamate u iznosu od 3.948.161 KM) temeljem kredita Međunarodne asocijacije za razvoj – IDA (projekt vodosnabdijevanja i kanalizacije za Mostar). Od ukupno plaćenih obveza umjesto krajnjeg korisnika, u 2019. godini plaćeno je 1.001.641 KM (glavnica u iznosu od 541.425 KM i kamate u iznosu od 460.216 KM). Supsidijarni kreditni ugovor potpisan je 16. 11. 2000. godine između BiH, FBiH i JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar, kojim je ugovoreno zaduženje u iznosu od 21.952.910 KM, s grace periodom od 10 godina i otplatom u razdoblju od 1. 4. 2010. do 1. 4. 2035. godine. Na 31. 12. 2019. godine preostale obveze po glavnici kredita iznosile su 16.739.133 KM. Uvidom u dokumentaciju konstatirali smo da se otplate ovog kredita tretiraju kao izravni dug FBiH i plaćaju se iz Proračuna FBiH. Za iznos plaćenih obveza nisu evidentirana potraživanja krajnjeg korisnika u Glavnoj knjizi Riznice, sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske i riznicu i Napatku o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Riznice. JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar nije plaćao ove obveze, što je izravno utjecalo na izdatke Proračuna FBiH, budući da FBiH obveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom i dospjelom roku. Nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je Ministarstvo financija poduzelo aktivnosti kako bi se obveze po ovom kreditu tretirale sukladno zaključenom supsidijarnom kreditnom ugovoru, te kako bi evidentiralo potraživanja od krajnjeg korisnika za iznos plaćenih obveza.

⁵⁰ Stanje vanjskog duga na 31. 12. 2018. i 31. 12. 2019. godine i nova povlačenja u 2019. godini iskazana su po tečajevima valuta angažiranja koji su važili na datume bilance, dok su otplate u 2019. godini iskazane po tečajevima valuta angažiranja koji su važili na datume otplate.

⁵¹ Od ukupno plaćenih kamata po vanjskom dugu, iznos od 1.308.154 KM odnosi se na kamate plaćene po kreditu IBRD-a 87130 – zajam za razvojnu politiku javnih financija između kreditora Svjetske banke – IBRD, i korisnika BiH, koji je prenesen na supsidijarnog korisnika – FBiH. S obzirom na to da pozicija kredita nije planirana u Proračunu za 2019. godinu, privremeno je preknjižena na razgraničene rashode, do usvajanja Proračuna za 2020. godinu. Preknjiženje s razgraničenja na obveze izvršeno je u travnju 2020. godine.

Tijekom obavljanja revizije nije prezentirana dokumentacija o strukturi vanjskog duga koji izravno otplaćuje FBiH (31. 12. 2019. godine: 2.080.616.425 KM) po nositeljima projekata, nego samo po kreditorima, zbog čega se nismo mogli uvjeriti da u okviru obveza po vanjskom dugu koje izravno otplaćuje FBiH, pored kredita krajnjeg korisnika JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar, nema i drugih kredita koji su supsidijarnim sporazumima preneseni na krajnje korisnike, a da nemaju tretman kredita krajnjih korisnika.

Prema navodima odgovorne osobe Sektora za upravljanje dugom pri Ministarstvu financija u pisanoj Izjavi od 7. 8. 2020. godine, u okviru obveza po vanjskom dugu koje izravno otplaćuje FBiH, osim navedenog kredita, nema drugih kredita koji su supsidijarnim sporazumima preneseni na krajnje korisnike, a da nemaju tretman kredita krajnjih korisnika.

Pored navedenih obveza temeljem zaduženja, s podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH plaćene su dospjele kreditne obveze u iznosu od 364.495 KM (glavnica u iznosu od 308.145 KM i kamate u iznosu od 56.350 KM) po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske (za vodosnabdijevanje općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica). Po ovim obvezama, u ranijem razdoblju Sporazumom o kreditu je reguliran kreditni odnos između Kraljevine Španjolske i Ministarstva financija i trezora BiH, kao i odnos između španjolskih izvođača i navedenih općina, kao krajnjih korisnika kredita.

Obveze po kreditu još uvijek nisu prenesene s BiH na FBiH, odnosno s FBiH na krajnjeg korisnika, a predmet je 2014. godine ustupljen Federalnom pravobraniteljstvu. Na 31. 12. 2019. godine obveze po ovom kreditu iznosile su 2.619.237 KM, i nisu unesene u Glavnu knjigu riznice. **S obzirom na to da su ove obveze teretile Proračun FBiH, sukladno zakonskim i ostalim propisima Ministarstvo financija, kao nadležno za planiranje i evidentiranje obveza po vanjskom dugu, bilo je obvezno unijeti ih u Glavnu knjigu riznice. Također, nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je Ministarstvo financija u suradnji s Federalnim pravobraniteljstvom poduzimalo aktivnosti u cilju povrata sredstava od krajnjih korisnika kredita.**

Prema evidencijama Ministarstva financija, iznos nepovučenih kreditnih sredstava iskazan je u iznosu od 1.397.414.520 KM i odnosi se na 17 projekata. Dinamika implementacije ugovorenih sredstava izravno utječe na visinu ovih troškova. Za najveći broj projekata planiran je početak implementacije u razdoblju od 2015. godine do 2018. godine. Ukupno plaćena taksa na nepovučena sredstva, zaključno s 31. 12. 2019. godine, iznosila je 19.584.605 KM, od čega se na taksu plaćenu u 2019. godini odnosi 5.863.104 KM.⁵² Sve obveze po troškovima na nepovučena sredstva snose krajnji korisnici kredita, osim obveza po kreditima Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD, koji se plaćaju iz Proračuna FBiH. U Prilogu Izvješća dan je tabelarni prikaz projekata za koje nisu povučena kreditna sredstva.

Preporuke:

- *potrebno je da Ministarstvo financija poduzme aktivnosti kako bi se obveze po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar tretirale sukladno zaključenom supsidijarnom kreditnom ugovoru i evidentira potraživanja od krajnjeg korisnika sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i Naputku o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi riznice;*
- *potrebno je da Ministarstvo financija u Glavnoj knjizi Riznice izvrši sva potrebna evidentiranja knjigovodstvenih promjena, koja su nastala odljevom sredstava po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske.*

⁵² Podaci koji su iskazani u Izvješću o financijskoj reviziji Federalnog ministarstva financija za 2019. godinu, br. 01-02-06-11-1-1887-6/19, iskazani su na temelju evidencije Ministarstva financija, koja nije bila ažurirana zaključno s 31. 12. 2019. godine.

Dugoročne obveze po unutarnjem dugu⁵³ iskazane su u iznosu od 703.658.059 KM i u odnosu na prethodnu godinu (667.139.863 KM) više su za 36.518.196 KM. Ove obveze iskazane su u bruto bilanci Riznice na tri konta, i to: obveze od dugoročnih obveznica (700.947.323 KM), obveze od dugoročnih vlastitih obveznica (118.444 KM) i ostale dugoročne obveze (2.592.292 KM⁵⁴). Kamate po ovim otplatama duga iskazane su u iznosu od 13.417.500 KM. U nastavku dajemo tabelarni prikaz unutarnjeg duga:

Unutarnji dug FBiH	Stanje duga na 31. 12. 2019. godine	Stanje duga na 31. 12. 2018. godine
Obveze temeljem zaduženja FBiH emisijom obveznica	540.000.000	430.000.000
Obveze temeljem emitiranih obveznica za ratna potraživanja	159.026.878	209.634.555
Obveze od dugoročnih vlastitih obveznica za ratna potraživanja	118.444	144.000
Obveze temeljem verificiranih obveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja	2.592.292	19.178.276
Obveze temeljem emitiranih obveznica za staru deviznu štednju	1.920.445	8.183.032
Ukupno:	703.658.059	667.139.863

Nedospjeli dug po emitiranim obveznicama na 31. 12. 2018. godine iznosio je 430.000.000 KM. U tijeku 2019. godine FBiH se zadužila temeljem **šest emisija obveznica** u ukupnom iznosu od 200.000.000 KM, za što je prikupljeno 199.621.789 KM. Obveznice izdane u 2019. godini izdane su s dospeljećem od tri do deset godina.

U revidiranoj godini isplaćeno je 90.000.000 KM po dospeljeću obveznica koje su izdane u prethodnom razdoblju, tako da je ukupno zaduženje temeljem izdanih obveznica na 31. 12. 2019. godine iznosilo 540.000.000 KM. Kamate po dospjelim obveznicama plaćene su u iznosu od 13.297.500 KM. Na naplatu u 2020. godini dospijeva 120.000.000 KM.

Za izmirenje obveza temeljem **ratnih potraživanja** u prethodnom razdoblju izvršene su četiri emisije obveznica ukupne nominalne vrijednosti od 195.417.760 KM. Obračunate su i iskazane kamate u iznosu od 57.956.663 KM, te je ukupan dug po emitiranim obveznicama iznosio 253.374.423 KM. S 31. 12. 2019. godine na naplatu je dospjelo ukupno 45.747.789 KM glavnice i 48.481.312 KM kamata, te ostatak duga iznosi 159.145.322 KM, od čega se na obveze temeljem emitiranih obveznica za ratna potraživanja odnosi 159.026.878 KM, a na obveze od dugoročnih vlastitih obveznica za ratna potraživanja 118.444 KM. U 2020. godini na naplatu dospijeva otplata glavnice u iznosu od 39.807.147 KM i kamata u iznosu od 3.741.749 KM.

Obveze temeljem verificiranih obveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja iskazane su u iznosu od 2.592.292 KM, a odnose se na obveze temeljem stare devizne štednje (2.337.902 KM) i ratnih potraživanja (254.390 KM). Dug je u odnosu na prethodnu godinu smanjen za 16.585.983 KM temeljem izvršenih emisija obveznica stare devizne štednje i gotovinskim isplatama.

Dugoročne obveze po emitiranim obveznicama temeljem stare devizne štednje iznose 1.920.445 KM (1.873.605 KM glavnica i 46.840 KM kamate) i u odnosu na prethodnu godinu manje su za 6.262.587 KM. Obveze od dugoročnih obveznica temeljem stare devizne štednje u 2019. godini povećane su po temelju 11. emisije obveznica u iznosu od 13.873.609 KM (temeljem glavnice) i 220.261 KM (temeljem kamata). Evidentirano je smanjenje obveza temeljem dospjelih obveza po emitiranim obveznicama u iznosu od 19.987.467 KM (glavnica) i 373.108 KM (kamata) temeljem 10. emisije i prvog dijela 11. emisije, prema otplatnom planu.

Ostale dugoročne obveze, iskazane u iznosu od 52.184.148 KM, najvećim dijelom odnose se na dugoročne obveze temeljem povrata više uplaćenih prihoda (23.583.345 KM) i ostale dugoročne obveze (22.380.615 KM).

⁵³ Unutarnji dug u FBiH obuhvaća unutarnji dug Vlade FBiH, te unutarnje dugove županija, gradova i općina, koji su nastali zaduživanjem kod domaćih finansijskih institucija, emisijom vrijednosnih papira na domaćem tržištu, i dug koji je Zakonom utvrđen kao unutarnji dug (obveze prema zaposlenicima i dobavljačima bivšeg FMO-a i VF-a, obveze temeljem stare devizne štednje i ratnih potraživanja).

⁵⁴ Ostale dugoročne obveze, koje se odnose na obveze temeljem verificiranih obveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja, evidentirane su u okviru ostalih dugoročnih obveza.

Dugoročne obveze po temelju povrata više uplaćenih prihoda (23.583.345 KM) iskazane su u okviru Ministarstva financija, a najvećim dijelom odnose se na obveze po temelju više uplaćenog prihoda – poreza na dobit od JP „BH Telecom“ d.d. Sarajevo (15.709.241 KM) i JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo (6.987.978 KM). S JP „BH Telecom“ d.d. Sarajevo zaključen je Sporazum o izmirenju duga u ožujku 2017. godine u ukupnom iznosu od 30.000.000 KM po temelju povrata više uplaćenog poreza na dobit i pripadajućih kamata u iznosu od 6.619.945 KM (isplata u pet jednakih rata, zaključno s 2021. godinom). S JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo zaključen je Sporazum o izmirenju duga u siječnju 2018. godine u ukupnom iznosu od 9.757.815 KM po temelju povrata više uplaćenog poreza na dobit i pripadajućih kamata u iznosu od 1.429.316 KM, ako se isplata vrši do kraja ožujka svake godine (isplata u pet jednakih rata, zaključno s 2022. godinom). Sporazumi su zaključeni na temelju rješenja o utvrđivanju više uplaćenih javnih prihoda Porezne uprave FBiH.

Ostale dugoročne obveze (22.380.615 KM) najvećim dijelom odnose se na obveze Vlade FBiH (19.788.323 KM), i to: obveze prema društvu „Energoinvest“ d.o.o. Sarajevo temeljem Ugovora o kupoprodaji zgrade Energoinvesta za trajni smještaj institucija Vlade FBiH, zaključenog 29. 8. 2018. godine (posljednja tranša: 13.050.000 KM), obveze iz ugovora o nabavi i isporuci Microsoft softvera putem količinskog licenciranja i softverskog osiguranja, kroz Enterprise ugovor zaključen između Vlade FBiH i „SYS Company“ d.o.o. (3.111.323 KM) i obveze po ugovoru o pružanju pravnih usluga u postupku arbitraže pred Međunarodnim arbitražnim sudom, zaključenom između Vlade FBiH i konzorcija Walder Wyss LTD, Ciri, Švicarska i odvjetnika Almira Gagule iz Sarajeva (3.627.000 KM).

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 4.764.496 KM.⁵⁵ U knjigovodstvenoj evidenciji **Ministarstva rada i socijalne politike** iskazana su dugoročna razgraničenja u iznosu od 27.317.169 KM i u cijelosti se odnose na dug prema Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje temeljem isplaćenih mirovina po povoljnijim uvjetima. Razgraničenja se odnose na verificirani dug po Zakonu o izmirenju obveza FBiH prema Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje (11.829.612 KM), neizmirene obveze za 2014. godinu (7.295.053 KM), za 2016. godinu (4.270.554 KM) i za 2018. godinu (3.921.949 KM). Dug je potvrđen putem Izvoda otvorenih stavki na 31. 12. 2019. godine, a evidentiran je na način da su priznata dugoročna razgraničenja u okviru aktive i pasive. **Iznos koji se odnosi na 2018. godinu (3.921.949 KM) Ministarstvo rada i socijalne politike nije iskazalo na pripadajućim pozicijama rashoda u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, kao ni u 2019. godini, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je definirano da se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveze) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno od plaćanja. Krajem 2019. godine s pozicije kratkoročnih razgraničenja izvršen je prijenos od 3.921.949 KM na poziciju dugoročnih razgraničenja, bez vjerodostojne knjigovodstvene isprave koja služi kao temelj za knjiženje u poslovnim knjigama, a kojom se dokazuje da se radi o nastalom poslovnom događaju. Ovaj način evidentiranja nije sukladan člancima 14. – 16. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Posljedica je da su rashodi izvještajnog razdoblja na koje se odnose i obveze podcijenjeni za navedeni iznos.**

6.3.6 Izvori sredstava

Na 31. 12. 2019. godine iskazani su izvori stalnih sredstava u iznosu od 303.699.007 KM, dok je sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana u iznosu od 306.296.058 KM, što ukazuje na to da nije izvršeno usuglašavanje stanja sredstava s izvorima stalnih sredstava za iznos od 2.597.051 KM.

Ostali izvori sredstava iskazani su u iznosu od 319.293.746 KM, dok su dugoročni plasmani iskazani u iznosu od 447.940.606 KM, odnosno neusuglašenost iznosi 128.646.860 KM.

Izvori stalnih sredstva u bilanci stanja iskazani su kao negativna vrijednost od -4.310.663.400 KM, što ukazuje na to da su primici od kreditnih zaduženja veći od vrijednosti imovine i predstavljaju prikaz akumuliranog negativnog financijskog rezultata Proračuna FBiH na 31. 12. 2019. godine. Navedeno je posljedica stvaranja obveza iznad ostvarenog prihoda duži niz godina.

⁵⁵ Stanje dugoročnih razgraničenja iskazano u konsolidiranoj Bilanci stanja na 31. 12. 2019. godine u iznosu od 4.764.496 KM posljedica je iskazanog dugovnog salda na poziciji dugoročnih razgraničenja kod sljedećih korisnika: Vlada FBiH (19.788.323 KM) i Vojska FBiH (3.033.938 KM).

7. IZVANBILANČNA EVIDENCIJA

U izvanbilančnoj evidenciji na 31. 12. 2019. godine iskazano je 10.086.044.758 KM. Ovaj iznos najvećim dijelom odnosi se na: primljene mjenice za osiguranje kredita, zajmova i grantova (6.080.718.449 KM), dugoročne obveze FBiH od krajnjih korisnika, kojima je FBiH temeljem subvencioniranih sporazuma ustupila na korištenje kreditna sredstva (2.477.048.934 KM) i izdane garancije za osiguranje kredita, zajmova i grantova (1.291.121.715 KM).

Obveze FBiH temeljem pravomoćnih presuda i izvršnih sudskih rješenja iskazane su u iznosu od 2.697.120 KM. Evidentiranje ovih obveza na izvanbilančnoj evidenciji nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH i članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, s obzirom na to da predstavljaju dospjele obveze koje je trebalo planirati i evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obveza.

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na izvanbilančnoj evidenciji s 31. 12. 2019. godine iskazalo je iznos od 7.283.278 KM, koji se najvećim dijelom odnosi na nerealizirane zahtjeve od 2017. do 2019. godine temeljem Programa novčanih podrški za biljnu i animalnu proizvodnju, nastale na temelju obračuna nadležnih županijskih ministarstava (2.414.582 KM) i obveze temeljem Programa utroška sredstava poticaja po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine (4.574.918 KM).

Predmetne obveze predstavljaju stvorene obveze koje je trebalo planirati i evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obveza u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH i članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH.

Kod **Ministarstva financija** na izvanbilančnoj evidenciji s 31. 12. 2019. godine iskazan je iznos od 1.978.616 KM, a odnosi se na federalne upravne taksene marke (1.096.616 KM) i mjenice (882.000 KM).

8. AKTIVNOSTI VLADE FBiH I NADLEŽNIH ORGANA U VEZI S INSTITUCIJAMA KOJE SU UGAŠENE I SUKLADNO ZAKONSKIM PROPISIMA OSNOVANE NA DRŽAVNOJ RAZINI

Zakonom o obrani BiH⁵⁶ i Zakonom o prestanku Zakona o obrani FBiH⁵⁷ prenesene su nadležnosti iz oblasti obrane s entitetske na državnu razinu, kojima je regulirano da Vlada FBiH s Vijećem ministara BiH potpiše akte potrebne za okončanje raspolaganja svim pravima i obvezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom. Navedenim propisima Vlada FBiH je odgovorna za dugove, zaduženja i ostale obveze FMO-a i VF-a nastale do 1. 1. 2006. godine. Zaključkom Vlade FBiH iz 2006. godine utvrđeno je da poslove vezane za okončanje FMO-a preuzme FBiH, a za izvršenje su zaduženi: Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (za pokretnu i nepokretnu imovinu FMO-a); Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (za poslove Sektora za pitanje evidencije iz oblasti vojne obveze, poslove uprava i terenskih odjela) i Ministarstvo financija (financijski poslovi, po pitanju izmirenja obveza).

Ministarstvu za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, pored nadležnosti utvrđenih člankom 13. Zakona o ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, **Uredbom o privremenom preuzimanju dijela funkcija Federalnog ministarstva obrane iz oblasti vojnih evidencija**,⁵⁸ koju je donijela Vlada FBiH, dio poslova je privremeno dan u nadležnost. Definirano je da će se Uredba primjenjivati do usvajanja izmjena i dopuna Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, koje nisu izvršene ni u tijeku 2019. godine.

⁵⁶ „Sl. glasnik BiH”, br. 88/05

⁵⁷ „Sl. novine FBiH”, br. 2/06

⁵⁸ „Sl. novine FBiH”, br. 53/12, 67/13

Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH dostavila je Vladi FBiH Informaciju o poslovnim prostorima Federalnog ministarstva obrane i neperspektivnim lokacijama vojne namjene, koju je Vlada FBiH usvojila Zaključkom od 6. 2. 2020. godine. U Informaciji nije dan prijedlog mjera u cilju naplate potraživanja od izdavanja u zakup poslovnih prostora i ulaska u posjed prostora za koje se ne plaća zakupnina, niti je predloženo poduzimanje konkretnih aktivnosti u cilju konačnog postupanja po Zaključku Vlade FBiH, kojim joj je u nadležnost dana nepokretna imovina FMO-a. Vlada FBiH Informaciju je samo usvojila, te zadužila Službu da provjeri trenutno stanje stanova i procijeni iznos sredstva potrebnih za njihovo dovođenje u funkcionalno stanje. Za ostalu nepokretnu imovinu nisu predložene mjere i aktivnosti za rješavanje utvrđenih problema u narednom periodu.

Ministarstvo financija je, sukladno utvrđenim nadležnostima u 2019. godini, kao i prethodnih godina, formiralo povjerenstva sa zadatkom da izvrše usuglašavanje i pripreme naloge za knjigovodstveno zatvaranje svih realiziranih obveza FMO-a po temelju neisplaćenih neto plaća i naknada i obveza prema dobavljačima, kao i svih realiziranih obveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH. Međutim, povjerenstva, a što je konstatirano i u prethodnim izvješćima o izvršenim revizijama, nisu u cijelosti izvršila poslove za koje su formirana.

Proračunom FBiH za 2019. godinu, kao i prethodnih godina, odobrena su sredstva za izmirenje općih obveza (između ostalih i neisplaćenih plaća i naknada zaposlenika FMO-a i VF-a i neisplaćenih obveza prema dobavljačima, nastalih u razdoblju od 1. 4. 1996. godine do 31. 12. 2002. godine) u ukupnom iznosu od 1.860.000 KM, iako je Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obveza FBiH⁵⁹ utvrđeno da će se opće obveze temeljem unutarnjeg duga izmiriti do kraja 2008. godine.

Ministarstvo financija ni do kraja 2019. godine nije postupilo po zaključcima Vlade FBiH, odnosno nije sačinilo informaciju o stanju realiziranja preporuka koje se odnose na financijske obveze iz Izvješća o reviziji financijskih izvješća FMO-a i VF-a za 2005. godinu. Izmirenje preuzetih obveza FMO-a i VF-a u tijeku 2019. godine realizirano je na poziciji drugih tekućih rashoda u iznosu od 533.723 KM (doprinosi za MIO 530.342 KM i sudske presude temeljem neisplaćenih plaća VF-a u iznosu 3.381 KM). Iskazano izmirenje obveza na poziciji tekućih transfera – drugi tekući rashodi, nije obuhvaćeno popisom nijednog povjerenstva, niti je temeljem ovih izmirenih obveza sačinjen nalog za knjiženje za zatvaranje obveza FMO-a i VF-a. Pored ovoga, izmirene su obveze za plaće i regres u iznosu od 2.231 KM u okviru izdataka za otplatu unutarnjeg duga, dok nije bilo izmirivanja obveza prema dobavljačima koje se iskazuju kao unutarnji dug. Za ove obveze sačinjen je nalog za knjiženje u cilju zatvaranja obveza iskazanih u bruto bilanci FMO-a i VF-a u korist financijskog rezultata.

U Glavnoj knjizi Riznice na poziciji FMO-a i VF-a iskazano je stanje stalnih sredstava sadašnje vrijednosti od 12.884.294 KM, kratkoročnih potraživanja i plasmana od 15.330.118 KM, dugoročnih i kratkoročnih obveza i razgraničenja od 72.858.065 KM. Također, na poziciji Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH iskazano je stanje stalnih sredstava sadašnje vrijednosti od 15.483.442 KM, kratkoročnih potraživanja i plasmana u iznosu od 183.656 KM i obveza u iznosu od 6.931.472 KM. Naglašavamo da je i u prethodnim izvješćima o reviziji financijskih izvješća o izvršenju Proračuna FBiH ukazivano na to i Vladi FBiH su davane preporuke u cilju dosljedne provedbe obveza utvrđenih Zakonom o prestanku važenja Zakona o obrani FBiH i Zakonom o obrani BiH (doneseni u prosincu 2005. i siječnju 2006.), s posebnim osvrtom na popis imovine i obveza i usklađivanje stvarnog s knjigovodstvenim stanjem. Nije izvršen popis imovine i obveza, niti su do kraja godine realizirane obveze utvrđene navedenim zakonima. Vezano za rješavanje pitanja imovine, obveza i potraživanja institucija čije nadležnosti su u 2004. godini prenesene s federalne na državnu razinu, ni u tijeku 2019. godine nisu provedeni zakonski propisi radi prikazivanja njihovog točnog i istinitog stanja u Glavnoj knjizi Riznice. Prilikom prijenosa nadležnosti nije izvršeno usuglašavanje stvarnog stanja imovine i obveza utvrđenog popisom s knjigovodstvenim stanjem, a nije izvršen ni popis i usuglašavanje poslije prijenosa nadležnosti.

⁵⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09, 42/11, 35/14

Nije utvrđen iznos ukupnog duga, zaduženja i ostalih obveza FMO-a, VF-a, Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, kao što nije izvršena ni verifikacija obveza (obveze prema dobavljačima, obveze za plaće i naknade zaposlenika i ostale obveze) i potraživanja iskazanih u Glavnoj knjizi Riznice u knjigovodstvenim evidencijama FMO-a, VF-a, Obavještajno-sigurnosne službe FBiH i Carinske uprave FBiH.

Uvažavajući razdoblje kada su ove institucije ugašene i osnovane nove na državnoj razini, te proteklo razdoblje od donošenja propisa, ne može se potvrditi da se pristupilo sustavno i sveobuhvatno rješavanju poslova ovih institucija vezano za zakonski utvrđene obveze. Ovo može utjecati na zaštitu i namjensko korištenje nepokretne i pokretne imovine koja je ostala u nadležnosti FBiH, povećanje proračunskih izdvajanja za zatezne kamate i sudske troškove temeljem podnesenih tužbi za neizmirene obveze, nedovoljnu naplatu prihoda temeljem uporabe poslovnih prostora, kao i istinit i točan prikaz stanja imovine i obveza u Proračunu FBiH. Na datum bilance u Glavnoj knjizi Riznice iskazana su stalna sredstva u iznosu od 28.367.736 KM, potraživanja i plasmani od 16.263.774 KM, i obveze i razgraničenja u iznosu od 79.789.537 KM. To naglašavamo budući da se radi o značajnim sredstvima koja su iskazana na bilančnim pozicijama FMO-a, VF-a, Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH. O stanju tih sredstava u izvješćima upućenim Vladi FBiH, koje Vlada prosljeđuje Parlamentu FBiH, nisu dana obrazloženja, što upućuje na to da izvješća o izvršenju Proračuna FBiH nisu sačinjena sukladno važećim propisima.

Preporuke:

- *u okviru Glavne knjige Riznice utvrditi točan iznos duga, zaduženja i ostalih obveza, kao i potraživanja Federalnog ministarstva obrane, Vojske Federacije BiH, Obavještajno-sigurnosne službe FBiH i Carinske uprave FBiH;*
- *potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija s nadležnim institucijama poduzmu aktivnosti kako bi se konačno riješilo pitanje raspolaganja pravima i obvezama na imovini institucija koje su ugašene, a čije su nadležnosti prenesene s entitetske na državnu razinu.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Ministarstvo financija je 26. 8. 2020. godine dostavilo komentar na Nacrt izvješća o financijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu. Vlada FBiH nije se očitovala na predmetni Nacrt, iako je nadležna za implementaciju značajnog broja preporuka.

U komentaru su navedene primjedbe i obrazloženja koja se odnose na dane nalaze i preporuke u Izvješću u vezi sa: kašnjenjem u izradi Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije u javnom sektoru u FBiH i Godišnjeg konsolidiranog izvješća o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH za 2019. godinu; sustavom unutarnjih kontrola na razini FBiH; uspostavom unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru na svim razinama vlasti u FBiH; usklađivanjem Registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH sa Zakonom o proračunima u FBiH; poslovima vezanim za Izjavu o fiskalnoj odgovornosti; planiranjem i donošenjem Proračuna FBiH; zaključivanjem ugovora o djelu; stavom Ministarstva financija vezano za izračun poreza i doprinosa na naknade za rad članova povjerenstava koji su zaposlenici institucija; investiranjem raspoloživih novčanih sredstava FBiH, kao i primjedbe i obrazloženja u vezi sa ocjenom određenih preporuka danih u Izvješću za 2018. godinu.

Komentari za koje su dana adekvatna obrazloženja i za koje je dostavljena relevantna dokumentacija prihvaćeni su i inkorporirani u Izvješće, a odnose se na: razloge kašnjenja u izradi Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije u javnom sektoru u FBiH i Godišnjeg konsolidiranog izvješća o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH za 2019. godinu; razlog nedostavljanja Godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije u javnom sektoru u FBiH za 2019. godinu Vladi FBiH na razmatranje i usvajanje, i investiranje raspoloživih novčanih sredstava FBiH.

Komentare koji se odnose na: planiranje i donošenje Proračuna FBiH, uspostavu unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru na svim razinama vlasti u FBiH, zaključivanje ugovora o djelu i izračun i uplatu poreza i doprinosa na naknade za rad članova povjerenstava koji su zaposlenici institucija, nismo prihvatili s obzirom na to da nisu dana adekvatna obrazloženja, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi utjecala na izmjene nalaza u Izvješću. S tim u vezi, dajemo sljedeća obrazloženja:

- Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2019. godinu nisu izvršene sukladno članku 8. stav 3. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je definirano da će se – ako se tijekom godine donesu zakoni i drugi propisi i akti planiranja na temelju kojih nastaju nove obveze za proračun – sredstva osigurati u proračunu za sljedeću proračunsku godinu, sukladno projekcijama i mogućnostima;
- Središnja harmonizacijska jedinica pri Ministarstvu financija, sukladno članku 3. točka 1. i članku 16. Zakona o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, ovlaštena je za razvitak, rukovođenje i koordinaciju financijskog upravljanja i kontrole i unutarnje revizije u javnom sektoru, harmonizaciju sustava financijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora u FBiH, ocjenu adekvatnosti i efektivnosti sustava financijskog upravljanja i kontrole u organizacijama u FBiH;
- predmeti ugovora o djelu regulirani su Zakonom o obveznim odnosima, kojim je definirano da se ugovori o djelu zaključuju za jasno definirane, konkretne poslove koji traju određeno vrijeme. Tijekom revidirane godine ugovori o djelu zaključivali su se i za obavljanje poslova koji su po prirodi redovni i koji zahtijevaju kontinuiran angažman, što ukazuje na to da se popuna nedostajućeg kadra nije vršila provođenjem redovnih procedura, propisanih Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- izračun i uplata poreza i doprinosa na naknade za rad članova povjerenstava koji su zaposlenici institucija nije izvršen sukladno odredbama članka 27. Zakona o porezu na dohodak i članka 16. i 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao ni odredbama članka 10. i 11. Zakona o doprinosima i odredbama članaka od 17. do 20. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.

U komentarima na dane preporuke, koje se odnose na uspostavu Registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH i na poslove vezane za Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, navedeno je samo da će se nastaviti sa započetim aktivnostima, kao i koje aktivnosti se planiraju poduzeti u narednom razdoblju kako bi se preporuke realizirale. Obrazloženja nisu utjecala na preporuke u Izvješću, s obzirom na to da je riječ o planiranim aktivnostima.

Rukovoditeljica Sektora
za financijsku reviziju

Mirsada Janjoš

Tim za reviziju

Marijana Milićević – voditeljica tima

Sabina Muderizović – članica tima

Murisa Dizdarić – članica tima

Vildana Hadžović – članica tima

**IV PRILOG: KONSOLIDIRANA GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA,
PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA I PREGLED
PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA SREDSTVA**

Konsolidirano Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2019. godinu					
Naziv institucije: Proračun FBiH					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procent (3/2x 100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI (od 1 do 16)	2.264.735.731	2.030.113.358	2.158.066.511	-234.622.373	89,6
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	1.674.022.520	1.675.984.548	1.662.673.080	1.962.028	100,1
1. Porez na dobit pojedinca i poduzeća	87.602.860	99.323.605	84.968.827	11.720.745	113,4
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	0	0	0	0	0,0
Porezi na dobit poduzeća	0	0	0	0	0,0
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i osoba, pravnih osoba iz područja elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih osoba iz područja igara na sreću i ostalih poduzeća	87.602.860	99.323.605	84.968.827	11.720.745	113,4
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0,0
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	0,0
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	0,0
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	0,0
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	0,0
7. Prihodi od indirektnih poreza	1.586.365.260	1.576.625.795	1.577.669.663	-9.739.465	99,4
8. Ostali porezi	54.400	35.148	34.590	-19.252	64,6
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	590.553.131	354.014.888	495.291.411	-236.538.243	59,9
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	303.695.072	228.904.174	388.145.136	-74.790.898	75,4
Prihodi od nefinansijskih javnih poduzeća i finansijskih javnih institucija	272.026.340	223.801.466	381.842.089	-48.224.874	82,3
Ostali prihodi od imovine	16.688.859	5.017.870	6.053.201	-11.670.989	30,1
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	411.900	83.729	238.309	-328.171	20,3
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0,0
Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	20	99	77	79	
Prihodi od privatizacije	0	1.010	11.460	1.010	0,0
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdanu garanciju	14.567.953	0	0	-14.567.953	0,0
10. Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	273.127.735	110.549.051	93.691.849	-162.578.684	40,5
Administrativne pristojbe	29.087.191	24.333.451	18.430.848	-4.753.740	83,7
Sudske pristojbe	33.520	28.466	32.847	-5.054	84,9
Komunalne naknade i pristojbe	0	0	0	0	0,0
Ostale proračunske naknade i pristojbe	16.134.410	12.782.017	15.319.618	-3.352.393	79,2
Naknade i pristojbe po federalnim zakonima i drugim propisima	37.211.006	23.948.427	26.594.181	-13.262.579	64,4
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	24.863.416	23.019.890	21.453.455	-1.843.526	92,6
Neplanirane uplate – prihodi	165.798.192	26.436.800	11.860.900	-139.361.392	15,9
Novčane kazne	13.729.124	14.558.556	13.453.331	829.432	106
Drugi tekući prihodi	1.200	3.107	1.095	1.907	258,9

	PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	160.080	113.922	102.020	-46.158	71,2
11.	Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0,0
12.	Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	160.000	113.922	102.020	-46.078	
13.	Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada	0	0	0	0	0,0
14.	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova	0	0	0	0	0,0
15.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	0,0
16.	Donacije	80	0	0	-80	0,0

	II. RASHODI (od 1 do 7)	1.905.834.031	1.497.769.783	1.558.234.842	-408.064.248	78,6
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	231.283.826	213.025.463	199.162.418	-18.258.363	92,1
	Bruto plaće i naknade plaća	202.479.304	187.330.526	174.428.582	-15.148.778	92,5
	Naknade troškova zaposlenih	28.804.522	25.694.937	24.733.837	-3.109.585	89,2
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	25.511.123	23.522.125	21.466.613	-1.988.998	92,2
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	103.086.001	77.861.221	68.985.934	-25.224.780	75,5
	Cestovni troškovi	3.159.556	2.501.161	2.393.050	-658.395	79,2
	Izdaci za energiju	6.180.900	5.489.645	5.246.579	-691.255	88,8
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	6.337.829	5.257.302	5.306.296	-1.080.527	83
	Nabava materijala i sitnog inventara	18.080.935	15.807.147	16.224.462	-2.273.788	87,4
	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	3.211.568	2.271.854	2.252.424	-939.714	70,7
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	8.031.110	6.684.383	7.700.518	-1.346.727	83,2
	Izdaci za tekuće održavanje	5.732.046	4.874.937	4.011.519	-857.109	85
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	2.231.130	1.380.378	1.311.719	-850.752	61,9
	Ugovorene i druge posebne usluge	50.120.927	33.594.414	24.539.367	-16.526.513	67
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.081.390.710	1.042.167.516	1.003.860.587	-39.223.194	96,4
	Tekući transferi drugim razinama vlasti	408.729.309	408.761.521	375.139.027	32.212	100
	Tekući transferi pojedincima	481.120.000	462.397.717	468.290.480	-18.722.283	96,1
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	22.029.800	20.083.974	20.357.637	-1.945.826	91,2
	Subvencije javnim poduzećima	49.945.000	45.896.585	45.043.964	-4.048.415	91,9
	Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	76.371.280	75.387.409	76.115.225	-983.871	98,7
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	0,0
	Tekući transferi u inozemstvo	0	77.762	865.024	77.762	0,0
	Drugi tekući rashodi	43.195.321	29.562.548	18.049.231	-13.632.773	68,4
5.	Kapitalni transferi	341.918.179	45.328.242	168.496.514	-296.589.937	
	Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	36.313.179	3.042.576	1.600.194	-33.270.603	8,4
	Kapitalni transferi pojedincima	1.500.000	1.497.000	1.497.000	-3.000	99,8
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	500.000	0	1.110.000	-500.000	0,0
	Kapitalni transferi javnim poduzećima	299.605.000	40.788.666	163.289.320	-258.816.334	13,6
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	4.000.000	0	1.000.000	-4.000.000	0,0
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	0,0
	Kapitalni transferi u inozemstvo	0	0	0	0	0,0
6.	Izdaci za kamate	117.489.192	95.865.216	96.262.775	-21.623.976	81,6
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	80.186.229	80.164.680	78.656.266	-21.549	100

	Izdaci za inozemne kamate	2.435.010	2.283.036	2.365.888	-151.974	93,8
	Kamate na domaće pozajmljivanje	20.300.000	13.417.500	15.240.622	-6.882.500	66,1
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	14.567.953	0	0	-14.567.953	0,0
7.	Tekuća proračunska rezerva	5.155.000	0	0	0	0,0
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	358.901.700	532.343.575	599.831.669	173.441.875	148,3
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	110.000	104.145	161.868	-5.855	94,7
	Primici od prodaje stalnih sredstava	110.000	104.145	161.868	-5.855	94,7
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	0,0
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	0,0
2.	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	62.828.831	37.249.422	33.057.296	-25.579.409	59,3
	Nabava zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	1.000	0	0	-1.000	0,0
	Nabava građevina	27.641.950	24.279.751	22.679.336	-3.362.199	87,8
	Nabava opreme	9.834.829	7.273.049	6.468.254	-2.561.780	74
	Nabava ostalih stalnih sredstava	2.000.000	1.960.661	657.951	-39.339	98
	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	8.773.002	2.982.120	2.909.096	-5.790.882	34
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	14.578.050	753.841	342.659	-13.824.209	5,2
	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	62.718.831	37.145.277	32.895.428	-25.573.554	59,2
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabava stalnih sredstava)	296.182.869	495.198.298	566.936.241	199.015.429	167,2
	IV. TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	0,0
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti	0	0	0	0	0,0
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0,0
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima	0	0	0	0	0,0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih poduzeća	0	0	0	0	0,0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0,0
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0,0
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvo	0	0	0	0	0,0
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	23.220.000	22.333.095	15.860.640	-886.905	96,2
	Pozajmljivanje drugim razinama vlasti	0	0	0	0	0,0
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima	0	0	0	0	0,0
	Pozajmljivanje javnim poduzećima	0	0	0	0	0,0
	Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća	0	0	0	0	0,0
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	4.570.000	3.683.095	1.500.640	-886.905	80,6

	Ostala domaća pozajmljivanja	18.650.000	18.650.000	14.360.000	0	100
	Pozajmljivanje u inozemstvo	0	0	0	0	0,0
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANCIJSKE IMOVINE (1-2)	-23.220.000	-22.333.095	-15.860.640	886.905	96,2
	V. TRANSAKCIJE U FINANCIJSKIM OBVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	330.000.000	234.780.414	254.688.691	-95.219.586	71,1
	Primici od dugoročnog zaduživanja	230.000.000	214.780.414	214.688.691	-15.219.586	93,4
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	13.684.810	194.393.542	13.684.810	0,0
	Primici od inozemnog zaduživanja	0	1.473.815	308.742	1.473.815	0,0
	Primici od domaćeg zaduživanja	230.000.000	199.621.789	19.986.407	-30.378.211	86,8
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	100.000.000	20.000.000	40.000.000	-80.000.000	20
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0,0
	Primici od inozemnog zaduživanja	0	0	0	0	0,0
	Primici od domaćeg zaduživanja	100.000.000	20.000.000	40.000.000	-80.000.000	20
2.	Izdaci za otplate dugova	709.962.869	637.214.862	814.138.565	-72.748.007	89,8
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	487.805.936	424.519.024	533.285.891	-63.286.912	87
	Vanjske otplate	4.203.700	3.322.710	3.929.675	-880.990	79
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	130.000.000	130.000.000	219.976.879	0	100
	Otplate unutarnjeg duga	87.953.233	79.373.128	56.946.120	-8.580.105	90,2
	Otplate duga po izdanim garancijama	0	0	0	0	0,0
	Otkup duga	0	0	0	0	0,0
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	-379.962.869	-402.434.448	-559.449.874	-22.471.579	105,9
	UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-107.000.000	70.430.755	-8.374.272	177.430.755	

Rukovodstvo Ministarstva financija konsolidirano Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2019. godinu odobrilo je 12. 3. 2020. godine.

Ministrica
Jelka Milićević

Konsolidirana Bilanca stanja na 31. 12. 2019. godine			
Naziv institucije: Proračun FBiH			
Opis	U obračunskom razdoblju tekuće godine	U istom obračunskom razdoblju prethodne godine	Procent (2/3)x100
1	2	3	4
I. AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	809.992.472	600.180.988	135,0
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	493.145.804	316.415.348	155,9
2. Vrijednosni papiri	0	0	0,0
3. Kratkoročna potraživanja	220.323.922	181.206.071	121,6
4. Kratkoročni plasmani	45.010.788	35.991.182	125,1
5. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	760.709	760.399	100
6. Zalihe materijala i robe	-11.021	850	-1.296,6
7. Zalihe sitnog inventara	11.021	-850	-1.296,6
8. Kratkoročna razgraničenja	50.751.249	65.807.988	77,1
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	973.314.040	940.925.533	103,4
9. Stalna sredstva	556.111.731	519.721.371	107,0
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	249.815.673	241.419.178	103,5
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	306.296.058	278.302.193	110,1
12. Dugoročni plasmani	447.940.606	345.424.100	129,7
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0,0
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	447.940.606	345.424.100	129,7
15. Vrijednosni papiri	932.945	932.945	100,0
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	261.034	-65.405	-399,1
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	671.911	998.350	67,3
18. Dugoročna razgraničenja	218.405.465	316.200.890	69,1
UKUPNO AKTIVA (A+B)	1.783.306.512	1.541.106.521	115,7
II. PASIVA			
C. Kratkoročne obveze i razgraničenja (19+...+24)	740.558.157	532.308.621	139,1
19. Kratkoročne tekuće obveze	175.769.594	162.606.768	108,1
20. Obveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	0,0
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	20.282.954	41.002.029	49,5
22. Obveze prema zaposlenicima	93.255.374	90.434.412	103,1
23. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0,0
24. Kratkoročna razgraničenja	451.250.235	238.265.412	189,4
D. Dugoročne obveze i razgraničenja (25+26+27)	5.353.411.755	5.448.885.366	98,2
25. Dugoročni krediti i zajmovi	5.296.463.111	5.350.728.381	99,0
26. Ostale dugoročne obveze	52.184.148	94.709.343	55,1
27. Dugoročna razgraničenja	4.764.496	3.447.642	138,2
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	-4.310.663.400	-4.440.087.466	97,1
28. Izvori stalnih sredstava	-4.815.086.803	-4.860.988.864	99,1
29. Ostali izvori sredstava	319.293.746	306.711.537	104,1
30. Izvori sredstava rezervi	0	0	0,0
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	185.129.657	114.189.861	162,1
32. Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	0	0	0,0
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	1.783.306.512	1.541.106.521	115,7

Rukovodstvo Ministarstva financija konsolidiranu Bilancu stanja na 31. 12. 2019. godine odobrilo je 12. 3. 2020. godine.

Ministrica
Jelka Milićević

Konsolidirano Izvješće o novčanim tijekovima za razdoblje izvješćivanja od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine		
Naziv institucije: Proračun FBiH		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I. NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	2.105.295.642
2	Prihodi od poreza	1.675.984.548
3	Neporezni prihodi	429.194.375
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	113.922
5	Kapitalni transferi	0
6	Prihodi po osnovu zaostalih obveza	2.797
7	Kapitalni primici i transferi (8)	104.145
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	104.145
9	Financiranje (od 10 do 12)	234.780.414
10	Primici od finansijske imovine	0
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	214.780.414
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	20.000.000
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	2.340.180.201
	II. NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	1.478.465.930
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	211.876.446
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	23.038.622
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	77.387.470
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.033.212.012
20	Kapitalni transferi	37.206.164
21	Izdaci za kamate	95.745.216
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	28.951.576
23	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	28.951.576
24	Financiranje (25 + 26)	657.500.368
25	Izdaci za finansijsku imovinu	19.258.963
26	Izdaci za otplate dugova	638.241.405
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	2.164.917.874
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	175.262.327
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	309.111.368
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	484.373.695

Rukovodstvo Ministarstva financija konsolidirano Izvješće o novčanim tijekovima za razdoblje izvješćivanja od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine odobrilo je 12. 3. 2020. godine.

**Ministrica
Jelka Milićević**

PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA REVIDIRANIH PRORAČUNSKIH KORISNIKA U 2019. GODINI

<i>Redni broj</i>	<i>Institucija</i>	<i>Tekući transferi drugim razinama vlasti</i>	<i>Tekući transferi pojedincima</i>	<i>Tekući transferi neprofitnim organizacijama</i>	<i>Pomoći javnim poduzećima</i>	<i>Pomoći privatnim poduzećima</i>	<i>Tekući transferi u inozemstvo</i>	<i>Drugi tekući rashodi</i>	<i>Ukupno (3-9)</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Parlament FBiH	0	84.450	97.500	0	0	0	26.858	208.808
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	84.700	119.625	315.645	0	0	0	39.977	559.947
3.	Vlada FBiH	792.069	44.280	3.977.424	0	0	0	54.284	4.868.057
4.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	0	5.000	10.600	0	0	0	1.212.251	1.227.851
5.	Federalno ministarstvo pravde	0	0	0	0	0	0	25.745	25.745
6.	Federalno ministarstvo financija	18.202.000	0	2.719.275	0	0	0	12.974.370	33.895.645
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	0	0	150.000	19.786.717	3.248.039	0	186.609	23.371.365
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	0	0	0	23.860.000	0	0	101.420	23.961.420
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	40.426.167	0	0	0	0	77.762	151.898	40.655.827
10.	Federalno ministarstvo trgovine	0	0	70.000	0	0	0	24.974	94.974
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	2.450.000	0	0	0	0	0	143.474	2.593.474
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	0	21.777	0	0	69.093.310	0	239.278	69.354.365
13.	Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata	0	301.447.135	3.407.600	0	0	0	1.847.152	306.701.887
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	4.310.188	265.420	215.648	0	3.046.060	0	23.287	7.860.603
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	326.845.246	139.317.261	2.045.126	2.249.869	0	0	150.345	470.607.847
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	7.126.500	0	2.230.000	0	0	0	129.813	9.486.313
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	0	21.092.770	0	0	0	0	177.346	21.270.116
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti	3.081.926	0	3.845.639	0	0	0	25.825	6.953.390
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	4.360.725	0	0	0	0	0	222.688	4.583.413
20.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH	0	0	0	0	0	0	1.059.932	1.059.932
21.	Federalno tužiteljstvo FBiH	0	0	0	0	0	0	4.813	4.813
22.	Federalna uprava civilne zaštite	1.068.000	0	70.839	0	0	0	877.659	2.016.498
23.	Javna ustanova Federalna novinska agencija	0	0	0	0	0	0	65.984	65.984
UKUPNO (1 – 23)		408.747.521	462.397.718	19.155.296	45.896.586	75.387.409	77.762	19.765.982	1.031.428.274

PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA SREDSTVA

Kreditor	Projekat	Krajnji korisnik	Planirano razdoblje implementacije projekta	Ugovoreni iznos kredita	Iznos kredita povučen do 31. 12. 2019	Iznos nepovučenih sredstava	Troškovi plaćeni u 2019. godini	Ukupno plaćeni troškovi do 31. 12. 2019.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
EBRD	Željeznice II	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	9. 6. 2006.- 30. 1. 2019.	82.144.860	73.276.448	8.868.412	18.967	2.929.484
EBRD	Gradske prometnice	Kanton Sarajevo	1. 10. 2013.- 30. 6. 2019.	44.006.175	41.613.102	2.393.073	14.198	634.068
EBRD	Projekat Koridor Vc 2	JP „Autoceste“ FBiH d.o.o. Mostar	1. 4. 2017.- 31. 12. 2019.	156.466.400	42.845.082	113.621.318	708.545	2.554.224
EBRD	Projekat Koridor Vc 2 Nastavak	JP „Autoceste“ FBiH d.o.o. Mostar	1. 4. 2018.- 31. 12. 2019.	148.643.080	92.076.540	56.566.540	456.888	1.527.249
EBRD	Projekat Vodovod Visoko	Općina Visoko	1. 3. 2018.- 15. 12. 2020.	8.801.235	5.313.411	3.487.824	27.338	102.713
EBRD	Projekat Vodovod Gradačac	Općina Gradačac	1. 1. 2018.- 31. 12. 2020.	11.734.980	3.339.747	8.395.233	54.908	272.796
EBRD	Sanacija cesta nakon poplava	JP „Ceste“ FBiH d.o.o. Sarajevo	1. 6. 2019.- 13. 6. 2020.	127.128.950	4.489.955	122.638.995	1.830.707	1.830.707
EBRD	Projekat vodovod Sarajevo	Kanton Sarajevo	1. 1. 2019.- 15. 7. 2022.	48.895.750	488.958	48.406.793	198.537	198.537
EBRD	Projekat regionalni vodovod Plava voda	Zeničko-dobojski kanton i Srednjobosanski kanton	1. 7. 2019.- 28. 8. 2020.	21.514.130	215.141	21.298.989	393.664	393.664
Svjetska banka-IBRD	Projekat modernizacije cesta	JP „Ceste“ FBiH d.o.o. Sarajevo	1. 1. 2018.- 31. 12. 2021.	113.438.140	23.386.059	90.052.081	265.489	717.344
Svjetska banka-IBRD	Projekat podrške zapošljavanju	Federacija BiH	26. 1. 2018.- 1. 10. 2021.	56.719.070	24.241.034	32.478.036	92.306	286.415
KfW	SCADA/DMS/OMS	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo i JP „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	19. 9. 2012.- 30. 6. 2020.	15.724.873	6.678.679	9.046.194	31.374	433.484
KfW	Projekat vjetroelektrane Podveležje	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	1. 7. 2014.- 31. 12. 2019.	127.128.950	22.809.954	104.318.996	296.586	2.215.170
KfW	Izgradnja hidroelektrane Janjići	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	30. 11. 2019.- 30. 12. 2023.	58.674.900	0	58.674.900	146.687	1.313.667
KfW	Izgradnja crpne hidroelektrane Vrilo	JP „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	1. 7. 2015.- 30. 12. 2023.	195.583.000	0	195.583.000	488.958	2.567.029
KfW	Vodovod i kanalizacija u BiH II	Grad Tuzla i Grad Zenica	1. 7. 2015.- 31. 12. 2019.	21.514.130	9.497.034	12.017.096	42.802	365.634
MMF	Extended Fund Facility	FBiH	1. 7. 2018.- 1. 7. 2019.	713.938.848	204.371.808	509.567.040	795.150	1.242.420
UKUPNO:						1.397.414.520	5.863.104	19.584.605